




SYNODEN 2017

STAVERN FOLKEHØYSKOLE

2. til 5. november 2017

Den Evangelisk Lutherske Frikirke



Nåde og
sannhet

Den 113. ordinære synode

SAKSDOKUMENTER

ALLE SAKER

Innhold

Program for Den Evangelisk Lutherske Frikirkes 113. synodemøte	3
Saksliste til Synoden 2017	5
Forretningsorden	6
Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding 2014-2017	11
Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2017	22
Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016	55
Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023	62
Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020	65
Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet	67
Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet	70
Sak 8/2017 Andre meldinger/regnskaper	
a Forfatningsutvalget	72
b Fordelingsutvalget	79
c Lønnsutvalget	82
d FriBU	84
e Stavern folkehøyskole	90
f Nordtun HelseRehab	102
Sak 9/2017 Rapport fra uavhengig arbeidsgruppe om arbeidet i Japan	107
Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken	125
Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål	128
Sak 12/2017 Sammensetning av synoderådet	133
Sak 13/2017 Virketid for synodeformann	136
Sak 14/2017 Revidert reglement for nedlegging av menigheter	138
Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten	140
Sak 16/2017 Gjenopprettelse av misjonsstyret	150
Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement	151
Sak 18/2017 Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjongs gave	155
Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene	156
Sak 20/2017 Valg	159
Sak 21/2017 Eventuelt	162

Program for Den Evangelisk Lutherske Frikirkes 113. synodemøte

Stavern folkehøyskole, Fredtun, 2. - 5. november 2017

“Nåde og sannhet”

Torsdag 2. november

12.00 Lunsj

13.00 Konstituering av det 113. ordinære synodemøte

Godkjenning av innkalling

Navneopprop

Godkjenning av delegaters habilitet

Minneord

Godkjenning av saksliste

Godkjenning av forretningsorden

Valg av møtedirigenter og møtesekretærer

Valg av redaksjonskomité

Valg av tellekorps

Valg av tre representanter til å underskrive protokollen

Godkjenning av komité sammensetning

14.00 Åpningsmøte

Tema: I nådens grep

Taler: Jarle Skullerud

15.00 Innledende komité møter. Kaffe, te, enkel servering kan tas med i komiteene.

18.00 Middag

19.30 Bønn

19.45 Formannens tale

Presentasjon av “Mål for Frikirken for 2018-2023”

21.00 Komité møter

22.00 Kveldsmat - brød, knekkebrød, ost, syltetøy

22.30 Eventuelt komité møter

Fredag 3. november

07.30 Frokost

08.30 Bibeltime

Tema: Hva med Ordet?

Innledning: Rut Stokstad Nielsen

Taler: Hans Johan Sagrusten, Bibelselskapet

Bønn

09.30 Forhandlingsmøte*

13.00 Lunsj

14.15 Bønn

- 14.30 Forhandlingsmøte*
- 15.30 Kaffe, te, kake, frukt, nøtter**
- 15.45 Forhandlingsmøte*
- 18.00 Middag**
- 19.00 Forhandlingsmøte* (avslutter 20.45)
- 21.00 Kveldsmøte
Tema: Hva med troen?
Taler: Knut Tveitereid, NLA Høgskolen
- 22.00 Mulighet for kveldsmat - knekkebrød, ost, syltetøy, kake**

Lørdag 4. november

- 07.30 Frokost**
- 08.30 Bibeltime
Tema: Hva med Jesus?
Innledning: Rut Stokstad Nielsen
Taler: Anne Birgitta Langmoen Kvelland, Normisjon
Bønn
- 09.30 Forhandlingsmøte*
- 13.00 Lunsj**
- 14.15 Bønn
- 14.30 Forhandlingsmøte* (avslutter 17:30)
- 18.00 Festmiddag**
- 20.00 Katekismemesse - bygget over Luthers lille katekisme, med Per Eriksen m.fl.
- 21.30 Kaffe og kaker**

Søndag 5. november

- 08.00 Frokost**
- 09.00 Bønn i plenum
- 09.30 Forhandlingsmøte* (avslutter 11.30)
- 12.00 Gudstjeneste med innsettelse av formann og nestformann
Tema: All ære til Gud
Taler: Arvid Hunemo
- 13.30 Lunsj**
- 14.00 Avreise

* Tidspunkt for når sakene skal behandles, bestemmes av dirigentene, og er også avhengig av at komiteene er ferdige med sitt arbeid og har levert sine innstillinger.

Saksliste til Synoden 2017

- Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding for 2014-2017
- Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2017
- Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016
- Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023
- Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020
- Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet
- Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet
- Sak 8/2017 Andre meldinger/regnskaper
 - Forfatningsutvalget
 - Fordelingsutvalget
 - Lønnsutvalget
 - FriBU
 - Stavern folkehøyskole
 - Nordtun HelseRehab
- Sak 9/2017 Rapport fra uavhengig arbeidsgruppe om arbeidet i Japan
- Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken, sak fra Treungen Frikyrkje
- Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål
- Sak 12/2017 Sammensetning av synoderådet
- Sak 13/2017 Virketid for synodeformann
- Sak 14/2017 Revidert reglement for nedlegging av menigheter
- Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten, sak fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker
- Sak 16/2017 Gjenopprette misjonsstyret, sak fra Arendal Frikirke
- Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement, sak fra Porsgrunn Frikirke
- Sak 18/2017 Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjongs gave, sak fra Fredrikstad Frikirke
- Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene, sak fra Kongsberg Frikirke
- Sak 20/2014 Valg
 - a) Synodestyre
 - b) Synoderåd
 - c) Forfatningsutvalg
 - d) Lønnsutvalg
 - e) Revisor
 - f) Styre for Stavern folkehøyskole
 - g) Styre for Nordtun HelseRehab
 - h) Valgkomité
- Sak 21/2024 Eventuelt
 - Tid og sted for Synoden 2020

Forretningsorden

De viktigste regler for forretningsorden ved synodemøtene er gitt i forfatningen (§§ 13-16) og i reglement for Synoden og reglement for synodemøtet. Ut over dette har Synoden/Synodestyret fattet vedtak som utdyper enkelte punkter i forfatningen og reglementene og/eller supplerer disse. Disse vedtak er samlet under betegnelsen "Saksbehandling ved synodemøtene" og utgjør, sammen med forfatningen og reglementene, forretningsorden ved synodemøte.

1 Synodemøtets varighet

Synodemøtets varighet fastsettes av Synodestyret.

2 De deputerte

2.1 Antall utsendinger

Antall utsendinger bestemmes av Reglement for Synoden. Medlemstallet er medlemstall ved siste årsskiftet før synodemøtet ifølge innlevert statistikk.

Menigheter som er dannet etter nyttår, representeres i Synoden. Antall utsendinger bestemmes av menighetens antall i fullt medlemskap ved menighetsdannelsen. Forandringer i medlemsmassen for modermenigheten får tilsvarende innvirkning på hvor mange denne kan sende til møtet.

2.2 Vararepresentant

Når menighetene velger utsendinger til Synoden, skal det også velges vararepresentant. I det tilfelle at den valgte varamann møter, blir han stående som medlem av Synoden i den aktuelle periode.

2.3 Utsendingenes habilitet

Utsendingene må være valgt innen fastsatt frist og møte presis til synodemøtets begynnelse og være med til møtet blir hevet. Kan de ikke komme til fastsatt tid eller være til stede til møtets slutt, skal de snarest gi beskjed om forfallsgrunn - om når de kommer og når de går. Forfallene protokolleres.

Dersom en utsending ikke har møtt fram til konstituering, må habiliteten godkjennes når vedkommende ankommer senere i møtet. Uteblir en utsending fra møtet, er han følgelig ikke medlem av Synoden.

3 Adgang til å bringe saker direkte inn for Synoden

3.1 Kirkesamfunnets organer

Bare saker som er behandlet i menigheter, presbyterier, Synodestyret og synodevalgte styrever og råd, kan behandles i Synoden.

3.2 Enkeltpersoner og ankesaker

Enkeltpersoner kan ikke bringe saker direkte fram for Synoden med unntak av personer

som har anket en sak til Synodestyret. I slike tilfeller følges den prosedyre som er nedfelt i Reglement for synodemøtet.

4 Synodestyrets ansvar for forarbeidet

4.1 Saksforberedelser

Synodestyret må sørge for at alle saker som legges fram for Synoden er grundig forberedt. Synodestyret avgjør hvorvidt enkelte saker skal forelegges kirkesamfunnets fagorgan for uttalelse før synodebehandling. Eventuelle høringsuttalelser skal følge saken til synodemøtet.

4.2 Saker til menighetsbehandling

Forslag om vesentlige endringer eller endringer av prinsipiell karakter i gjeldende forfatning sendes menighetene for behandling før synodemøtet.

Synodestyret avgjør etter skjønn hvilke saker som i tillegg til disse skal sendes til behandling i menighetene.

4.3 Øvrige sakspapirer

Menighetene kan behandle saker på saklisten (under avsnittet "andre saker") utover de som Synodestyret har sendt ut. Menighetene kan i så tilfelle be synodestyret om sakspapirer.

4.4 Varslingsfrist

Medlemmene av arbeidskomiteene varsles senest to måneder før synodemøtet skal holdes.

4.5 Komitéledere

Komitélederne får seg tilsendt oppgave over de saker de skal forberede, samt oversikt over hvilke komiteer som skal forberede øvrole saker.

4.6 Komitéforberedelse

Komitélederne får anledning til å gjennomlese de respektive protokoller før synodemøtet skal holdes.

Komitélederen gjennomgår møtebok, årsmelding, regnskap og budsjett for de virkegrener som er tillagt ham og - sammen med komitésekretæren - forbereder og tilrettelegger han arbeidet for komiteen.

4.7 Faglig bistand

Komitélederen kan innkalle personer med faglig kompetanse for å gi komiteen vurderinger av saker som er til behandling.

4.8 Synodekontoret

Komitélederne må gis nødvendig hjelp fra Synodekontoret til sitt arbeid.

5 Valgkomiteen

5.1 Valg

Synoden velger en komité til å forberede valgene ved neste synodemøte. Komiteen skal

bestå av leder med personlig varamedlem samt ett medlem fra hvert tilsynsområde med personlige varamedlemmer.

5.2 Funksjonstid

Valgkomiteens funksjonstid løper fra komiteen er valgt, og opphører når nytt synodemøte er konstituert. Når det gjelder Synodestyret, løper funksjonen fram til valg av nytt styre er foretatt.

5.3 Oppgaver

Valgkomiteens oppgaver er:

- a) å foreslå kandidater til Synodestyret. Forslaget gjøres offentlig kjent i god tid før synodemøtet. Formannskandidatene og styremedlemmene presenteres offentlig.
- b) å foreslå kandidater til andre styrer, råd og utvalg, samt revisor, for synodens arbeidskomité.

Arbeidskomiteen gjør sin innstilling kjent for synodemøtet senest ett døgn før valgene skal skje.

Videre foreslår valgkomiteen:

- c) sammensetningen av synodemøtets arbeidskomiteer og fordeling av saker på disse.
- d) formann og sekretær for hver komité, møtedirigenter, møtesekretærer, samt redaksjonskomité, og forespør disse.

5.4 Melding

Alle som blir forespurt og sier seg villig til å bli innstilt, skal gis melding om valgkomiteens forslag.

5.5 Møtebok

Valgkomiteen skal føre protokoll fra sine møter.

6 Prosedyre ved forfatningsendringer

Fremgangsmåten ved forfatningsendringer er:

1. Et forslag om endring i gjeldende forfatning stilles av et av de organer som i følge Forfatningen, § 14 Synodemøte, har forslagsrett overfor Synoden: En menighet, et presbyterium, Synodestyret eller et synodevalgt styre eller råd. Forslaget med begrunnelse sendes Synodestyret innen den frist som er satt for saker som ønskes behandlet på nærmeste påfølgende synode.
2. Synodestyret sørger for at spørsmålet blir utredet i den grad det er nødvendig og mulig før det legges fram for Synoden. Ved vesentlige eller prinsipielle endringer går saken på rundskriv til menighetene, slik at den kan behandles i menighetsmøtene som velger representasjon til Synoden. På synodemøtet drøftes saken, og motforslag kan eventuelt settes fram.
3. Forslag som får 4/5 – fire femtedels – flertall blir vedtatt. Forslag som oppnår alminnelig (men ikke 4/5) flertall i synodemøtet, går videre til neste ordinære synodemøtet. Her blir det endelig vedtatt om det oppnår 2/3 – to tredjedels – flertall. Nye forslag i saken som kommer fram på dette synodemøtet kan ikke vedtas, men må sendes inn og legges fram for Synoden på vanlig måte.

7 Synodemøtet - administrasjon

7.1 Konstituering

Synodemøtet konstitueres og åpnes slik det er foreskrevet i reglementet.

7.2 Komiteer og saksfordeling

Sammensetning av arbeidskomiteene og de saker som er fordelt på disse, refereres og godkjennes av Synoden.

7.3 Valg av dirigenter

Synoden velger dirigent og visediregent etter forslag fra valgkomiteen.

7.4 Øvrige godkjenninger

Synoden godkjenner valgkomiteens forslag til møtesekretærer (referenter), redaksjonskomité og resolusjonskomité.

7.5 Redaksjonskomiteens ansvar

Redaksjonskomiteen gjennomgår komiteinnstillingene før disse behandles i plenum. Innstillingene gjennomgås redaksjonelt, og vurderes i forhold til tidligere vedtak.

7.6 Protokollunderskrift

Synoden velger – etter forslag fra møtedirigenten – tre av de deputerte til å gjennomlese og underskrive protokollen.

7.7 Møteledelse

Dirigentene leder Synodens forhandlinger.

7.8 Opplesning av meldinger m.v.

Opplesning av årsmeldinger, regnskap m.v. bør ikke forekomme i synodemøtets plenum.

7.9 Taletid og talerett

For å begrense taletiden settes taleretten til tre ganger på hver sak for den enkelte representant.

Forøvrig kan møtedirigenten gjøre framlegg om forkorting av taletiden og framlegg om strek ved de inntegnede talerne. Møtedirigenten kan gjøre unntak ved å gi komitéformannen adgang til å ta ordet flere enn tre ganger når saken fra hans komité behandles. Tilsvarende unntak kan gjøres for et eventuelt mindretall i komiteen, talsmenn for utredningskomité eller styre/råd.

7.10 Benkeforslag

På synodemøtet kan det ikke voteres over benkeforslag som gjelder saker utenom sakslisten før de har vært komitebehandlet.

7.11 Voteringsorden

Voteringsmåten avgjøres av møtedirigenten ut fra god voteringsskikk. Ved stemmelikhet har den av dirigentene som leder saksbehandlingen, dobbeltstemme. Skriftlig votering kan kun foretas ved valg av personer. Unntak kan gjøres hvis vesentlige hensyn til personvernet tilsier det, og Synoden vedtar det.

Ved valg er voteringsmåten denne:

- Valg til Synodestyret skal være skriftlig.
- Ved valg av formann og nestformann til Synodestyret og formann til øvrige styrer og råd kreves alminnelig flertall. Dersom ingen får absolutt flertall i første stemmeomgang, foretas omvalg mellom de to kandidater som har flest stemmer. Den blir valgt som da får flest stemmer
- Ved valg av styre- og rådsmedlemmer, blir de valgt som får flest stemmer
- Det skal foretas eget valg av varamenn.

Ved votering på synodemøter gjelder følgende definisjoner:

- Avgitte stemmer: Stemmer for eller mot foreliggende forslag – blanke stemmer telles ikke med
- Alminnelig flertall: Mer enn halvparten av de avgitte stemmer – blanke stemmer telles ikke med
- Kvalifisert flertall: En på forhånd fastsatt del av det samlede antall avgitte stemmer – blanke stemmer telles ikke med.
- Simpelt flertall: Det forslag som får flest avgitte stemmer der tre eller flere forslag settes opp mot hverandre. (Denne formen bør ikke benyttes annet enn der det er enighet om en hovedsak, men uenighet i alternative formuleringer som ikke berører de viktigste prinsipper i saken).

7.12 Levering av forslag

Alle forslag må innleveres skriftlig til møtedirigenten, undertegnet av minst tre delegater. Nye forslag kan ikke framsettes etter at strek er satt. Møtedirigentene kan sende innkomne forslag tilbake til komiteen før endelig behandling i plenum.

7.13 Uoverensstemmelser

Dersom det oppstår alvorlige uoverensstemmelser mellom møtedirigenten og utsendinger angående saksgang avgjør alminnelig flertall.

7.14 Eventuelsaker

Forslag som framsettes under "Eventuelt" skal ikke realitetsbehandles, men kan foreslås oversendt synodestyret uten realitetsbehandling.

7.15 Protokolltilførsel

Det gis anledning til protokolltilførsel. Protokolltilførselen må gjøres personlig og leveres skriftlig til møtedirigenten i selve møtet.

7.16 Synodekontoret

Synodekontoret sørger for nødvendig kontorhjelpe til arbeidet under synodemøtet.

8 Oppfølging

Protokoll fra synodemøtet sendes samtlige menigheter i Den Evangelisk Lutherske Frikirke

Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding 2014-2017

Fra synodestyret

Når vi samles til Frikirkens 113. ordinære synode, skjer det samme år som vi markerer at det er 500 år siden Martin Luther startet reformasjonen i kirken. Vi er takknemlige for å få stå i en lang tradisjon, både som evangelisk luthersk kirke og som en fri kirke der de troende har styringsretten. Det allmenne prestedømme leves ut der den enkelte får tjene med de gaver Gud gir. Vårt kall er å være kirke – i verden, men med og i Kristus. Jesus selv ber for sin kirke: "Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde. De er ikke av verden, slik jeg ikke er av verden. Hellige dem i sannheten, ditt ord er sannhet. Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden." (Joh. 17,15-18) Uten Jesus er vi ikke kirke, og da har vi heller ingenting å bringe til vår tids mennesker.

1. Innledning om sentrale saker i synodeperioden

I denne treårsperioden har synodestyret fortsatt å løfte frem viktigheten av den lokale menigheten og "tro på hjemmebane".

Vi har ansatt ny daglig leder og arbeidet med organiseringen av og prioriteringene i fellesarbeidet.

Arbeidet med å redusere ressursbruken til Frikirkens fellesarbeid har fortsatt, og den samlede innbetalingen per medlem er blitt redusert. Videre har det vært fokus på å få driftsregnskapet i balanse. Dette har blant annet ført til reduksjon i staben på hovedkontoret (tidligere Frikirketorget).

Etter salget av Frikirkens hus, har synodestyret hadde gleden av å fordele 5,4 millioner kroner til organisasjoner og institusjoner som arbeider blant de fattigste av de fattige. Vi har mottatt mange flotte rapporter om hva pengene har fått bety.

Fordelingsutvalget er godt i gang med implementeringen av ny fordelingsmodell for statsmidlene.

Det er viktig at vi er med og synliggjør kirkens enhet gjennom vårt økumeniske engasjement, både i Norge og internasjonalt. Samtidig har det vært nødvendig med en gjennomgang av ressursbruken dette krever. I det økumeniske arbeidet, har vi prioritert samarbeidet i Norges Kristne Råd.

Vi er takknemlige for å se lokalmenigheter som når ut til nye mennesker. Samtidig ser vi behovet for at vi sammen fokuserer på rekruttering og utrustning av ledere, med et særlig fokus på nye generasjoner. De unge og de eldre trenger hverandre, og først når vi leder sammen på tvers av generasjoner, vil vi få det lederskapet vi trenger. Vi har derfor begynt arbeidet med lederprogram.

2. Synodestyrets medlemmer og arbeid

Følgende synodestyre ble valgt på synodemøtet i 2014:

Jarle Skullerud, synodeformann	Steinar Tyvand, eldste
Arvid Hunemo, nestformann/forstander	Anne Nordvoll, 1. vara/forstander
Geir Langen, forstander	Stein Vegard Antonsen, 2. vara/forstander
Heidi Aarmo Lund, eldste	Kari Lisbeth Kjus, 1. vara/eldste
Ole Johnny Møyholm, eldste	Halvor Aspaas, 2. vara/eldste
Arild Sæbø, eldste	Ole Stormo, 3. vara/eldste

Synodestyret, side 1 av 11

Halvor Aspaas gikk ut av synodestyret fra våren 2016, fordi han sluttet som eldste. Høsten 2016 meldte Anne Nordvoll at hun trakk seg fra synodestyret. Kari Lisbeth Kjus valgte å tre ut av synodestyret da hun fylte 70 år sommeren 2017.

Synodestyret har hatt 21 styremøter og behandlet 256 saker i perioden (t.o.m. første halvår 2017). Arbeidsutvalget har bestått av Jarle Skullerud, Arvid Hunemo og Heidi Aarmo Lund og har som regel hatt møte et par uker før hvert styremøte.

Det har vært bra oppmøte på styremøtene. Styremedlemmene har samarbeidet godt, og det har vært åpne og konstruktive diskusjoner om de ulike sakene.

Som styre for hele kirkesamfunnet, er det stor bredde i sakene som behandles, og styremedlemmene får god innsikt i alle sider ved arbeidet. Dette gir en god helhetlig oversikt. Samtidig er det enkelte styremedlems kompetanse og erfaring på enkeltområder, viktig for helheten. Dette suppleres med dialog med de ansatte på hovedkontoret og andre i kirkesamfunnet med spisskompetanse på ulike områder. Det er utviklet et godt samarbeid mellom styret og den daglige ledelsen på hovedkontoret.

Synodestyret har brukt mye tid på misjonsarbeidet, særlig Japan og uenigheten med samarbeidskirken vår der. Vi har i hele perioden innhentet råd og konsultert en bred gruppe av personer med kunnskap om og erfaring fra Japan, og fulgt hovedlinjene i rådene vi har fått.

Styret har vært sterkt involvert i behandlingen av alle saker til Synoden 2017, og vi har behandlet sakene på nytt etter tilbakemeldingene fra menighetsmøtene. Det har vært viktig for synodestyret å lytte til menighetenes synspunkter, og der det er entydige tilbakemeldinger, har vi endret innstillingen vår til synodemøtet.

Mål for 2018-2023 har vært en særlig viktig sak for synodestyret. Over halvannet år har vi jobbet systematisk og forsøkt å involvere så mange som mulig i å mene noe om prioriteringer for kirkesamfunnet vårt i kommende seksårsperiode. Vi tror dette har vært viktig, både selve prosessen og det konkrete måldokumentet som legges frem for behandling på Synodemøtet 2017.

Alle synodestyreprotokoller legges fortløpende ut på Frikirkens nettsider.

3. Frikirkens hovedkontor i perioden

Frikirketorget endret navn til Frikirkens hovedkontor/hovedkontoret fra august 2017. Begrepene satsingsområde og satsingsleder fases ut fra nyttår 2018, jfr. sak 18/14.

Sven Aasmundtveit var konstituert daglig leder på hovedkontoret fra 16. september 2014. Marit Ecklo Brevik ble ansatt som ny daglig leder fra 1. september 2015.

De to siste årene har daglig leder hatt særlig fokus på å samordne og effektivisere arbeidet på hovedkontoret. Det har vært nødvendig å jobbe for å få driften i balanse, noe som dessverre har gjort det nødvendig å kutte fire årsverk.

Hovedkontorets ansvar/oppgaver kan deles inn på følgende måte:

1. Arbeidsoppgaver knyttet til løpende drift av Frikirkens fellesarbeid:
 - a. Administrasjon/drift av hovedkontoret
 - b. Tilrettelegging av det organisatoriske
 - c. Tilrettelegging og støtte for menighetene
2. Prosjekter/tilrettelegging som følge av måldokumentet vedtatt av synodemøtet

Arbeidet med målene vedtatt av Synodemøtet 2014, har vært organisert ut fra tre satsingsområder, med følgende satsingsledere i synodeperioden:

- Barn og unge v/Håvard Haugland (daglig leder i FriBU)
- Medarbeider- og menighetsutvikling v/Unni Westli (16.09.14-14.08.15) og Ivar Johnsen (fra 15.08.15)
- Misjon v/Terje Bjørkås (fra 01.08.2011)

Barn og unge

Trosopplæring

I forrige synodeperiode ble det utarbeidet en trosopplæringsplan for Frikirken. I denne perioden har fokus vært på implementering av planen ved å bistå menighetene i å få laget sine egne lokale trosopplæringsplaner. Menighetene har fått tilbud om hjelp av en trosveileder til å utforme planen. Per mai 2017 er 18 menigheter i Frikirken ferdige med å lage en lokal trosopplæringsplan, 11 menigheter er i gang med å lage en plan og ni har meldt ønske om hjelp fra en trosveileder.

Kontakt med menigheter og lokallag

I 2015 gikk FriBU over til et nytt elektronisk medlemsregister. Dette gjør det enklere å sende ut informasjon til menigheter og frivillige ledere. Dessuten blir medlemsregistrering og innrapportering enklere for de lokale lederne. Søknader om prosjektstøtte sendes nå elektronisk via medlemsregisteret. Vi arbeider kontinuerlig med å lage gode rutiner for informasjonsflyt gjennom ulike kanaler. Målet er at alt skal være relevant og nyttig for de ulike lokallagene våre.

FriBUs nettverk rundt om i landet følges jevnlig opp av de ansvarlige i den nasjonal FriBU-staben. Nettverkene organiseres og finner møteformer ut i fra det som er mest tjenlig i de ulike regionene. Vi arbeider med å bistå menighetene i Oslo og omegn med å finne gode samarbeidsformer.

I februar 2017 arrangerte FriBU en samling hvor ansatte og frivillige fra alle Frikirkens menigheter ble invitert til å komme og få inspirasjon til lokalt barne- og ungdomsarbeid. Det ble også informert om FriBUs nasjonale arbeid, og deltakerne på samlingen ble invitert til å dele lokale suksesshistorier og utfordringer.

Arrangementer

FriBU er medarrangør av Visjon hvert år. Store deler av FriBUs stab er involvert i planlegging og gjennomføring av barnemøter, aktiviteter, ungdomsleir og familiemøter.

Creative Sør arrangeres i Kristiansand hvert år. FriBU lønner en ansatt som jobber med det administrative rundt arrangementet.

Misjon

Misjonsengasjement blant barn og unge er noe av det viktigste FriBU har jobbet med i denne synodeperioden. I landene hvor Frikirken har utsendinger, har det blitt laget flere innsamlingsprosjekter hvor pengene går til barn og ungdom. Disse prosjektene har FriBU ansvar for å informere om, og materiellet blir tilpasset barn og unge. I 2017 ligger det ute prosjekter for drøyt 350.000 kroner som FriBU samler inn penger til. I tillegg kommer det vi får inn på fast givertjeneste.

I 2016 hadde FriBU ansvaret for misjonsprosjektet på Skjærgårds. Pengene som ble samlet inn der gikk til et prosjekt blant syriske flyktninger i et land i Midtøsten. Flere ansatte reiste

for å besøke dette prosjektet, blir kjent med det og lage materiell. Denne turen gjorde noe med mange i FriBU, og organisasjonen fikk nytt engasjement for vår egen misjon. Det ble startet en givertjeneste kalt Toppscore, som samler inn penger til dette prosjektet. Det er omkring 40 personer som gir til prosjektet hver måned.

Det å ha konkrete prosjekter for barn og ungdom fra misjonslandene våre, er noe vi ønsker å videreføre og videreutvikle. På FriBUs nettside er det en egen misjonsside som viser hvilke prosjekter man kan samle inn penger til og informasjon om å reise på teamtur for ungdom og barnefamilier.

Unge voksne

FriBU har hatt en satsing på aldersgruppen 18-30 år i denne perioden. En ansatt i FriBUs nasjonale stab har hatt som oppgave å hjelpe til med oppstart av arbeid for unge voksne i menighetene. Per sommeren 2017 er det ti aktive lokale arbeid med oppmøte på 30 eller flere unge voksne på hvert møtepunkt. I tillegg er det minst åtte mindre arbeid i startgrupa. FriBU har utviklet konseptet Støperiet, et eget møtepunkt for unge voksne, som drives i fem frikirker.

De siste to årene er det arrangert halvårlige nettverkssamlinger for ansatte og frivillige som jobber mot unge voksne. Det ble arrangert en nasjonal unge voksne-helg i Bergen 22.-23. april 2017, hvor ca. 20 ledere fra unge voksne-arbeid i Frikirken deltok.

Medarbeider- og menighetsutvikling

Menighetsplanting

Synoden 2014 vedtok mål om ti nye menighetsfelleskap i Frikirken innen 2020. Øivind Augland ble ansatt i 30 % stilling fra høsten 2014 for å lede dette arbeidet.

Det er startet tre nye menigheter: Randaberg frikirke, Østsida frikirke i Kristiansand og Credo frikirke i Trondheim. Nyplanting er på gang i Ulsteinvik, og Kraftverket frikirke har en tid arbeidet med en mulig planting i Oslo Øst. Inspire kirken i Horten har blitt assosiert medlem i Frikirken og blir fulgt opp fra Tønsberg frikirke. I tillegg følges det nye fellesskapet på Tverlandet i Bodø opp som et replantingsprosjekt i en etablert menighet. Det nye unge voksne-fellesskapet i Sandviken kommer i samme kategori som en nyplanting ut fra Bergen frikirke.

Det er arrangert to studieturer om menighetsplanting til London og én til Berlin, med til sammen cirka 65 deltakere.

Menighetsutvikling

Misjonale menigheter

Prosjektet Misjonale menigheter har fortsatt med høyt trykk. Til nå har fem menigheter vært gjennom hele prosessen. Det er Moss, Hønefoss, Bryne, Flekkefjord og Lørenskog. Det rapporteres om positive endringer i menighetskulturen, når det gjelder utadrettet fokus, men også kvalitetsheving på det indre fellesskapet gjennom arbeidet med troshistorie og nådegavekartlegging.

Fra mars 2017 er to nye menigheter i gang: Oslo østre frikirke og Oslo storbymenighet.

Antall menigheter som deltar har blitt vesentlig lavere enn målsettingen. Det kan være flere årsaker til dette, blant annet at det har vært vanskelig for menighetene å mobilisere nok medlemmer i henhold til kravene for å bli med i prosjektet. Vi registrerer imidlertid at fokuset på det misjonale har hatt ringvirkninger også i menigheter som ikke har tatt del i selve prosjektet.

Endringsledelse/lederutvikling

Endringsledelse er en integrert del av menighetsveiledningen som gis av menighetsveiled-

erne våre. DISK, nådegavekartlegging og målstyring er viktige elementer i dette. Normalt er det til enhver tid fire-fem menigheter som er i veiledningsprosess på dette. Vi registrerer færre forespørsler om slik hjelp nå enn tidligere.

Teambygging

Prosjekt «Teamarbeid» under ledelse av Jan Rettedal, ble slutført i juni 2016. Resultatet er en innholdsrik nettside med nyttig materiell: www.teamarbeid.no. Arbeidet med å etablere bedre teamkultur er i gang i to-tre menigheter i Nordre presbyterium.

Bønn og åndelig kamp

Høsten 2014 ble det satt i gang et prosjekt med tanke på å fornye bønnarbeidet i Frikirken. Resultatet av dette er at det er etablert et forbønnsnettverk for menighetsplanting og misjonale menigheter. Nettverket teller cirka 40 personer. I juni 2016 ble det utgitt et temahefte med bønn og åndelig kamp som tema.

Gudstjenesteliturgier

I november 2017 ble et fyldig hefte med liturgier og veiledning sendt ut til menighetene. Kort tid etter ble også permversjonen ferdig og sendt ut. Det er Arne Kristiansen som har hatt hovedarbeidet med prosjektet.

Pastorkurs (tidligere praktikum)

Vinter/vår 2015 ble det gjennomført en bred evaluering av konseptet for pastorkurs. Kurset er som følge av evalueringen betydelig kortet ned. Det gis nå i større grad mulighet til differensiering i henhold til den enkelte kursdeltakers bakgrunn. Vi har prioritert opp temaer som ledelse, selvledelse og åndelig fordypning.

Arbeidermøtet (tidligere FAM)

Opplegget for arbeidermøtet har vært grundig evaluert. En komité har hatt hånd om dette. Det ble ikke arrangert arbeidermøte i 2015, men et nytt og friskt konsept ble introdusert i Kristiansand/på Hånes i januar 2016.

Eldste- og diakonkurs

Det er ikke avholdt ordinært eldstekurs siden 2014 på grunn av ressursmangel i MMU. Nytt kurs blir avholdt i løpet av 2017, parallelt med kurs for diakoner og pastorkurset.

Frikirkens veiledertjeneste

Vi har nå et oppegående team på 17-18 veiledere som har varierende antall ansatte i veiledning. Veilederne blir fulgt opp med årlige samlinger med faglig input og ellers av prosjektleder. Prosjektfasen ble avsluttet sommeren 2016, og vi er nå over i driftsfasen. En større brukerundersøkelse ble gjennomført våren 2016. Det er overveiende positive tilbakemeldinger på veiledningstjenesten.

Frikirkens rekrutteringsprogram

Rekrutteringsopplegget Akademiet er vår nye satsing på rekruttering. Hensikten med dette er ikke bare å rekruttere menighetsplantere, men også å informere om mulighet for annen type tjeneste i Frikirken og motivere for dette. Planen er at dette opplegget kan kjøres i flere byer framover.

Ordningen med praksisstudenter fra NLA Høgskolen i menigheter fortsetter. «Studentlink» ble introdusert sommeren 2017. Dette er et registreringssystem for studenter som flytter og ønsker å bli koblet opp mot Frikirken der de studerer.

Misjon

Frikirken har som overordnet mål for misjonsarbeidet å nå unådde folkeslag med evangeliet. I forbindelse med markeringen av vår misjons 100-årsjubileum i 2016, har vi arbeidet målrettet for å fornye bevisstheten om at Frikirken har del i den verdensvide kirkes ansvar for de unådde folkeslagene.

En økende del av arbeidet vårt foregår i områder der hensynet til sikkerheten for utsendinger og samarbeidspartnere legger store begrensninger for hvor detaljert vi kan informere om det som skjer. Det innebærer blant annet et totalforbud mot bruk av navn på land og utsendinger i informasjon som kan havne på internett.

Samarbeid – lokale medarbeidere

I Japan er vi godt i gang med å etablere samarbeid med lokale partnere i Nagoya.

I Mali er vi direkte involvert i den tverrkirkelige organisasjonen MELM, gjennom en betydelig driftsstøtte til organisasjonen og med lønnsmidler til utsendinger fra en etiopisk og en nigeriansk samarbeidskirke.

I Midtøsten og Sentral-Asia samarbeider vi med lokale kirker og bibelselskap, i tillegg til Ungdom i Oppdrag og Operation Mercy. Et lokalt nettverk av Jesus-troende mottar noe lønnstilskudd.

Både i Japan, Midtøsten og Sentral-Asia er det hovedfokus på disippelgjøring og etablering av selvmultipliserende husfelleskap. I Japan har flere mennesker blitt døpt det siste året, og vi ser at medlemmer i de nye felleskapene tar initiativ til å danne nye husfelleskap.

Relasjonsorientert fokus

Utsendingene våre arbeider bevisst relasjonsbasert, samtidig som de jobber i team. Summen av mange ulike personlige egenskaper er dermed viktig.

I Midtøsten og Sentral-Asia må utsendingene ha en legitim grunn for å være i landet. Utsendingene er derfor engasjert i engelskundervisning, flyktningarbeid og barnehage, noe som gir gode muligheter for relasjonsbygging ut mot målgruppen. I disse områdene, ser vi ikke andre utlendinger som jobber mot den nasjonale religiøse majoriteten.

I 2017 har vi etablert i et prøveprosjekt der Facebook brukes som plattform for å komme i kontakt med folk som er søkende mot den kristne tro. Dette har fått svært god respons.

Økt misjonsengasjement

2016 feiret Frikirken 100 år med eget misjonsarbeid. Det resulterte i et løft både i økonomiske gaver og i engasjement. Vi har dessverre vært nødt til å kutte stillinger også på misjon i denne synodeperioden. Det er imidlertid viktig å huske at vi arbeider også gjennom lokale organisasjoner og medarbeidere. Vi sikter mot økt misjonsengasjement gjennom både langtids- og korttidsutsendinger i årene som kommer.

De fleste av oss møter nå misjonsmarken rett utenfor stuedøra. I samarbeid med Søndre presbyterium ansatte vi høsten 2015 en innvandrerkonsulent i en toårig prosjektstilling. I tillegg til innvandringskonsulentens eget arbeid, tilbyr vi støtte og veiledning til menigheter som vil fokusere på arbeid blant innvandrere i Norge. Prosjektstillingen blir gjort permanent fra 2018.

I januar 2017 presenterte vi en egen prosjektkatalog, og vi samarbeider med FriBU om egne innsamlingsprosjekter for barn. Samarbeidet misjon/FriBU er bedre enn noen gang, og vi opplever at misjon er noe Frikirken står sammen om. Flere av menighetene har et potensiale for økt misjonsengasjement, og dette trenger å stimuleres. Samtidig ser vi at det blir færre menighetsbesøk som følge av redusert bemanning på hovedkontoret, og vi er derfor i en løpende prosess med vurdering av nye kanaler for informasjon og inspirasjon til menighetene.

Hovedkontoret forøvrig

Fra mars 2016 ble administrasjonsteamet og kommunikasjonsteamet slått sammen til ett team: administrasjon, kommunikasjon, service (AKS). AKS-leder Anne-Kristine B. Wiecek og de tre satsingslederne Håvard Haugland, Ivar Johnsen og Terje Bjørkås, utgjør daglig leders lederteam. Også Aud Bergquist var en del av teamet inntil hun sluttet som økonomileder sommeren 2017.

AKS har som hovedoppgave å legge til rette for at arbeidet på hovedkontoret, i menighetene og i fellesarbeidet for øvrig skal fungerer godt. Det handler om blant annet informasjon gjennom nettsider, Budbæreren og Menighetsposten, hjelp i forbindelse med rekruttering og ansettelse i menighetene, fordeling av kommunale tilskudd, samordning av søknader om momsrefusjon, tilrettelegging for møter og kurs, planlegging og gjennomføring av Visjon og andre større arrangementer, samt administrasjon og drift på hovedkontoret.

Visjon er Frikirkens sommerfestival og mest sentrale møteplass. Festivalen arrangeres på Stavern folkehøyskole. Børge Greaker har vært festivalleder de to siste årene og har bidratt betydelig til et godt arrangement så vel som bedre økonomikontroll. FriBU er også en viktig bidragsyter til festivalen gjennom det gode arbeidet de gjør med UngVisjon for barn og FRIK Festivalen for ungdom.

Budbæreren kommer nå ut med ti utgaver i året (tidligere 15). Papiravisen er sammen med Budbæreren nettside og Facebook-side viktige informasjonskanaler i Frikirken. Pr. 01.04.17 har Budbæreren 1.714 abonnenter, og med det kan vi i henhold til fagpressen. no anslå at det er vel 5.000 personer som leser avisen. Abonnentene kan for øvrig nå lese papirutgaven digitalt.

Fra 2016 mottar ikke Budbæreren lenger en andel av stats- og menighetstilskuddet, men finansieres over den ordinære driften. Stillingsressursen knyttet til Budbæreren er i perioden kuttet fra 150 til 100 %.

Menighetsposten ble sendt ut første gang i september 2016. Dette er en mail som sendes til menighetene og enkeltpersoner som ønsker det i begynnelsen av hver måned med informasjon fra hovedkontoret. Ekstraavgaver sendes ut ved behov, f.eks. med informasjon fra fordelingsutvalget eller sakspapirer til synodemøtet.

Frikirkens nettside er i stadig utvikling. Det samme gjelder satsingen på sosiale medier, blant annet ved aktiv bruk av Facebook under Visjon og opprettelsen av en egen Facebook-gruppe for ansatte i Frikirken.

På nyåret i 2016 inngitt Frikirken en fireårig samarbeidsavtale med Agrando om utvikling og drift av medlemsregisteret «Medarbeideren». Dette brukes av både hovedkontoret og menighetene. I avtalen ligger også muligheten for nettsider for menighetene.

I 2016 startet vi implementeringen av et personalsystem som er utviklet av Itet og 4Human. Dette er et elektronisk system hvor all informasjon om ansatte skal ligge. Systemet brukes av hovedkontoret og stadig flere menigheter.

Under behandlingen av treårsmeldingen på synodemøtet i 2014, ble det gjort følgende vedtak (sak 1/14, pkt. 9):

«Synoden ber om at omorganiseringen av sentralledet evalueres i løpet av kommende periode, blant annet med tanke på: beslutningsprosesser, ressursbruk, medarbeidertilfredshet og menighetstilfredshet. Behov for rådgivende organer for hvert satsingsområde må også vurderes. Evalueringen legges frem for Synoden 2017.»

Siden synodeperioden har medført mange endringer for hovedkontoret, blant annet ansettelse av ny daglig leder, og det i realiteten fortsatt pågår omorganiseringer, synes det naturlig å utsette evalueringen. Både ressursbruk og medarbeidertilfredshet har imidlertid hatt høyt fokus i de siste to årene.

Når det gjelder forhold vedr. økonomi i synodeperioden, vises det til sak 2/2017.

4. Tilsynsmennene

Synodeformann Jarle Skullerud har brukt tid på å bli bedre kjent med kirkesamfunnet, enkeltmenigheter og Frikirkens internasjonale arbeid. Det internasjonale arbeidet vårt har vært gjennom flere endringer og utfordrende situasjoner. Midt i dette, møter vi overgitte, engasjerte medarbeidere med en kallsbevissthet og en kjærlighet for menneskene de tjener blant. Det er også flott å se hvordan vi samarbeider tett med andre organisasjoner ute.

Jarle Skullerud har besøkt 35 menigheter, deltatt på presbyteriemøter i alle presbyteriene, i ulike pastornettverk og på flere ledersamlinger. Han har besøkt søsterkirkene våre i Kina og på Taiwan. Synodestyret har brukt mye tid på relasjonen til Kinki Evangelical Lutheran Church, uten å ha kommet til noen endelig avklaring. Dette har ført til to besøk i Japan for synodeformannen. Han har også besøkt medarbeidere i Midtøsten.

Formannen har vært involvert i arbeidet med samtaleprosesser og konfliktløsning i noen menigheter. Han er også orientert om arbeidet i FERØ og er kjent med sakene som er behandlet der.

Både lokalt og nasjonalt, internt i Frikirken og eksternt i møte med andre kirker og organisasjoner, har synodeformannen vektlagt den åpne og lyttende samtalen foran debatten. Dette har blant annet resultert i en samtalegruppe om hvordan vi møter homofile i menighetene våre.

Jarle Skullerud har vært på tilsynsbesøk på Stavern folkehøyskole og Nordtun HelseRehab i perioden. Han fikk gjennom dette god innsikt i arbeidet og nyttige samtaler med ledere og ansatte. Jostein Tvedten overtok som rektor på Stavern folkehøyskole fra 01.08.2017. Han hadde møte med synodestyret i juni 2017 for å bli kjent og legge grunnlaget for videre samarbeid.

En samarbeidsavtale mellom Frikirken og FriBU kom på plass høsten 2015. Den skal evalueres og ny avtale inngås i løpet av høsten 2017. Begge partene opplever at samarbeidet fungerer godt.

Nestformann Arvid Hunemo har besøkt flere menigheter, vært med i nasjonalkomiteen for Det Lutherske Verdensforbund (LVF), og er engasjert i Alpha og Naturlig Menighetsutvikling. Høsten 2017 besøkte han Taiwan i forbindelse med 50-årsjubileet for menigheten i Dungshi.

Det har vært tilsynsmannsmøter to ganger i året, der alle Frikirkens tilsynsmenn møter.

På synodemøtet i 2014 ble det gjort følgende vedtak i sak 6/14 som gjaldt revisjon av økonomiske retningslinjer (etter opplistingen av forutsetninger for endringer):

«Vi ser at dette vedtaket svekker presbyteriestyrets rolle. Vi ber synodestyret arbeide videre med presbyteriestyrenes rolle og funksjon, som fremlegges for Synoden 2017.»

Her viser synodestyret til saken om tilsynsmannsordningen (sak 11/2017), samt måten fordelingsutvalget arbeider på når det gjelder fordeling av midler fra utviklingsfondet. Det er imidlertid nødvendig å følge opp denne tematikken i kommende synodeperiode.

5. Frikirkens egne organer

Nedenfor følger en oversikt over Frikirkens egne organer. Flere av dem leverer egne meldinger til synodemøtet, og da henvises det til disse.

Synoderådet

Synoderådet har hatt ett møte i perioden. Se sak 6/2017.

Forfatningsutvalget

Se sak 8a/2017.

Fordelingsutvalget

Se sak 8b/2017.

Lønnsutvalget

Se sak 8c/2017.

FriBU

Se sak 8d/2017.

Stavern folkehøyskole

Se sak 8e/2017.

Nordtun HelseRehab

Se sak 8f/2017

Teologisk fagråd

Teologisk fagråd arbeider med teologiske spørsmål på oppdrag fra synodestyret. Rådet har i synodeperioden bestått av Jan Løkkeborg (leder), Linn Sæbø Rystad, Anne Nordvoll, Knut Helge Høyland og Lars Kristian Heggebø. Rådet har levert to utredninger i perioden: «Sjelesørgerisk tilnærming til samlivsetiske spørsmål» og «Er spørsmålet om likekjønnet samliv et bekjennelsesspørsmål?». Videre har de kommet med innspill til markering av Luther-jubileet i 2017.

Fagetisk råd for overgrepssaker (FERO)

FERO tilbyr råd og hjelp når det i våre sammenhenger kommer opp saker som omhandler ulike typer av seksuelt grenseoverskridende adferd. FERO har i perioden vært ledet av Helge Fredriksen, i en periode med Iris Vartdal Clausen som vikar. Synodeformannen holdes løpende orientert om aktuelle saker, mens synodestyret som helhet mottar en skriftlig rapport av mer generell karakter én gang i året.

Klimautvalget

Klimautvalget arbeider med klimarelaterte spørsmål og skal følge opp intensjonene i utredningen «Kirken og klimautfordringen» fra synodemøtet i 2008. Utvalget har i perioden jobbet med blant annet bevisstgjøring av menighetene rundt klimatiltak i hverdagen, gjenbruksmarked på Visjon og klimakampanjen «Klimapilgrim». Det er synodestyret som oppnevner medlemmene i utvalget. Kjell P. Wiik var leder frem til januar 2017. Da overtok Idun Moe som leder. Øvrige medlemmer i klimautvalget i perioden har vært Kristin Opsahl Alvarez, Arnfinn Løyning, Eli Dorthea Taunton (med Rebekka Dvergastein Dale som vikar mens i foreldrepermisjon) og Sven Aasmundtveit (til september 2017).

Kristen Videregående Nordland (KVN)

KVN ligger på Nesna. Frikirkens to medlemmer i representantskapet oppnevnes av synodestyret
Synodestyret, side 9 av 11

og har i denne synodeperioden vært Sigurd Aglen og Hans Arne Gulbrandsen med Stein Vegard Antonsen og Catrine Nordvoll som vara. Det er representantskapet som velger skolens styre.

Valgkomiteen

Følgende ble valgt til valgkomité på Synodemøtet 2014:

Alf Petter Hammersmark (Stavern), leder
Hilde Grøthe (Kristiansand), personlig vara for Hammersmark

Østre:

Johan Valen-Senstad (Oslo Østre)
Jon Arne Frøiland (Hamar), personlig vara for Valen-Senstad

Vestre:

Vibeke Berstad (Bergen)
Lars Kristian Heggebø (Sandnes), personlig vara for Berstad

Nordre:

Hans Arne Gulbrandsen (Lovund/Træna)
Yngve Andersen (Alta), personlig vara for Gulbrandsen

Søndre:

Rigmor Angell Stakkeland (Randesund)
Jon Lia (Hægeland), personlig vara for Stakkeland

6. Samarbeid med andre kirker og organisasjoner

Frikirken har en rekke samarbeidspartnere nasjonalt. I synodeperioden har vi prioritert samarbeidet i Norges Kristne Råd (NKR). Der har vi vært representert i følgende organer: rådsmøtet, styret, religionpolitisk utvalg, teologisk samtalegruppe, flerkulturelt kirkelig nettverk og global info.

Frikirken er med i nasjonalkomiteen i Det Lutherske Verdensforbund (LVF). Terje Solberg representerte oss på The Lutheran World Federations (LWF) generalforsamlingen i Namibia våren 2017. Der ble Jacob Breda Antonsen valgt inn i LWFs råd. Rådet styrer LWF mellom generalforsamlingene.

Terje Bjørkås har vært styreleder i Norme fra 2015-2017.

Utover dette er Frikirken medeier i og/eller har vært representert i følgende organisasjoner/organer i synodeperioden (i alfabetisk rekkefølge):

Bibelselskapet, representantskapet
Blå Kors, representantskapet
Den norske Israelmisjon, samarbeidsforum
Digni, representantskapet
Eurochurch nettverk
Evangelisk luthersk nettverk
Gå Ut Senteret, observatør
Hjelp jødene hjem
Hovedorganisasjonen Virke
IKO, representantskapet
Kirkens Nødhjelp, representantskapet
Knif AS, aksjonær
Knif Trygghet, aksjonær

Kristelig pressekontor
Kristent interkulturelt arbeid (KIA), representantskapet
K-stud, representantskapet
Menneskeverd
NLA Høgskolen, aksjonær/medeier
Norsk teologisk samtaleforum
Senter for tro og medier (tidligere Familie og medier), representantskapet
Til Helhet

Søsterkirker

Frikirken har god kontakt med søsterkirkene sine, og det settes årlig av budsjettmidler for å ivareta relasjonene.

Synodeformann og misjonsleder besøkte Kina og Taiwan tidlig i 2016. En gruppe fra søsterkirken vår på Taiwan besøkte Norge høsten 2016. Under dette besøket undertegnet vi en ny samarbeidsavtale med kirken.

I Etiopia er Frikirken en viktig partner for den nyetablerte misjonsavdeling i Mekane Yesus. Misjonsleder har regelmessig kontakt med kirkeledelsen i Etiopia, bl.a. gjennom deltakelse på CMCR (årlig konferanse for samarbeidsorganisasjoner).

7. Med takk til Gud, vår skaper og frelser

Synodestyret ønsker å rette en takk til hver enkelt som bidrar til å gjøre menighetene våre til åpne fellesskap der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som hans etterfølgere.

Styret vil takke alle ansatte, lokalt, nasjonalt og internasjonalt, og tillitsvalgte i ulike råd og utvalg for godt samarbeid og vel utført arbeid i synodeperioden. En spesiell takk til FriBU for deres innsats for å hjelpe menighetene til å fokusere på barn og unge, og hjelpe familier til å leve ut troen i hjemmet.

Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus. (1. Tess. 1, 2-3)

Jarle Skullerud (sign.)
synodeformann

Arvid Hunemo (sign.)
nestformann

Geir Langen (sign.)

Heidi Aarmo Lund (sign.)

Ole Johnny Møyholm (sign.)

Arild Sæbø (sign.)

Steinar Tyvand (sign.)

Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2017

De senere årene har det vært gjort flere endringer vedr. økonomien for fellesarbeidet. Omorganiseringen i 2011, gjorde at man måtte tenke helt nytt rundt regnskapsføringen. Outsourcingen av regnskapet til Knif Regnskap (tidl. NØS) i 2012, medførte mindre sårbar og mer profesjonell oppfølging på økonomi.

Fokus i synodeperioden

I inneværende periode har oppmerksomheten vært rettet mot å få bedre regnskapsrutiner og bedre kontroll på økonomien. Det er gjort betydelige forbedringer i både rutinene på hovedkontoret (tidl. Frikirketorget) og rapporteringen til synodestyret. Blant annet er budsjett og regnskap nå inndelt i sakssvarende avdelinger, for på den måten å synliggjøre bedre hvilke inntekter og kostnader som gjelder hva. Prosessen har tatt litt tid og gjør at vi fikk et hensiktsmessig budsjett og sammenlignbare tall først fra 2016.

Synoden 2014 påla synodestyret å sørge for en reduksjon i menighetenes bidrag til fellesarbeidet og en drift som gjør at vi ikke lenger tærer på egenkapitalen. Begge deler er innfridd.

Menighetenes bidrag til fellesarbeidet

Menighetene bidrar til fellesarbeidets økonomi gjennom menighetstilskudd og misjons-gave. Menighetstilskuddet er obligatorisk, mens misjonsgaven er forventet, men ikke et absolutt krav.

Inntektene til fellesarbeidet kommer i form av tilskudd, gaver, salg og div. driftsinntekter. Prosentfordelingen mellom inntektskildene fremkommer i diagram 1.

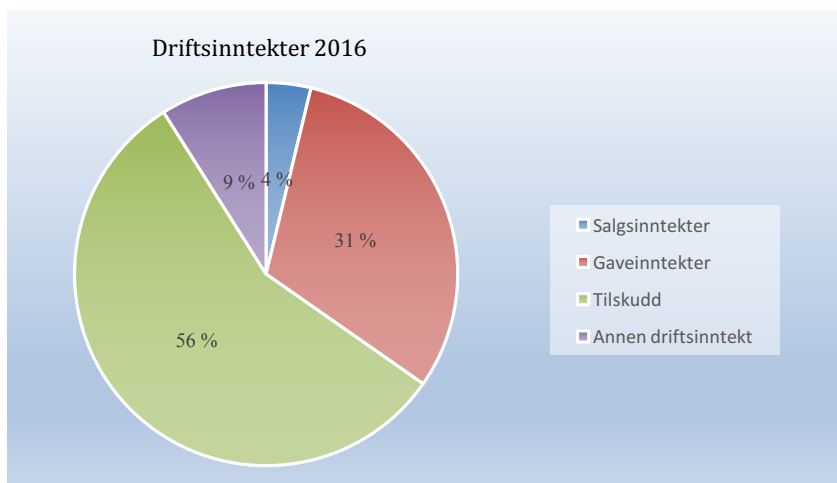


Diagram 1:
Driftsinntekter 2016

Tilskudd utgjør vel halvparten av inntektene. Av de omkring 24 millioner kronene vi fikk i tilskudd i 2016, utgjorde menighetstilskuddet 10,7 millioner, statstilskuddet 8,9 millioner og tilskudd fra Norad 3,6 millioner.

I synodeperioden er menighetstilskuddet redusert. Satsen ble justert ned fra 17 % til 15 % fra 2015.

Som det fremkommer i diagram 1, er gaveinntekter den nest viktigste inntektskilden for fellesarbeidet. Det er verdt å merke seg at Frikirken er i den heldige situasjonen at vi kan bruke minimalt med ressurser på å få inn disse gavene, fordi menighetene har en felles forpliktelse til å bidra til kirkesamfunnets felles misjonsarbeid.

Til og med 2016, inkluderte misjonsgaven en andel som gikk til satsingsområdet medarbeider- og menighetsutvikling (MMU). Satsen til MMU ble redusert i 2016, og fra 2017 dekkes dette arbeidet i sin helhet gjennom tilskuddet til hovedkontoret, jfr: diagram 2. Også Budbæreren dekkes nå gjennom hovedkontorets tilskudd (fra 2016).

Menighetenes andel pr. årsverk for pensjons- og forsikringsordninger for sine ansatte, ble økt fra 2016. Fra 2017 må menighetene dekke dette i sin helhet.

Fordeling av menighetstilskudd og statstilskudd

Fra regnskapsåret 2016, har menighetstilskuddet og statstilskuddet blitt fordelt i henhold til diagram 2.

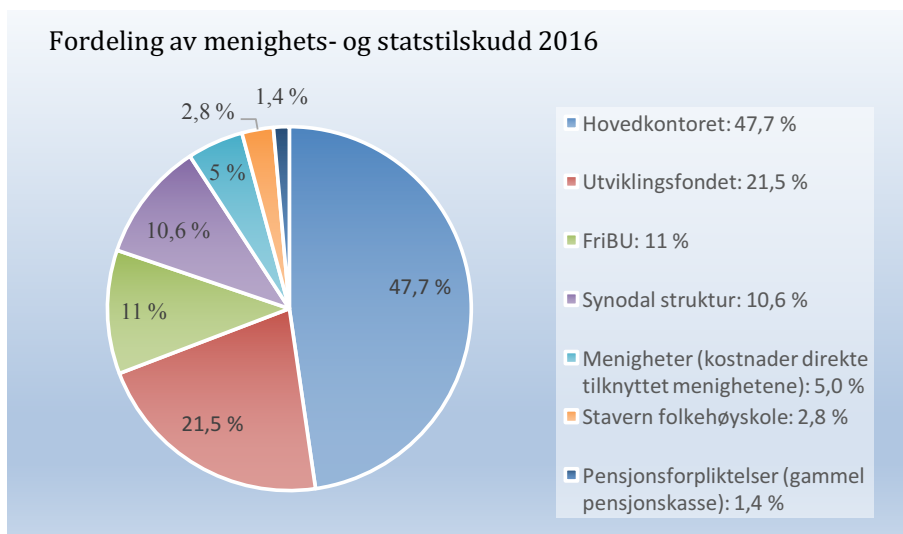


Diagram 2:
Fordeling av menighets- og statstilskudd 2016

Driften på hovedkontoret

Reduserte inntekter må naturlig nok føre til reduksjon i kostnader. For hovedkontoret er de største kostnadene knyttet til ansatte og lokaler.

Synodestyret vedtok høsten 2015 at det skulle kuttes fire årsverk på hovedkontoret. Kuttene er gjort i 2016 og 2017 og får full effekt fra 2018. Fordelingen i stillingskutt er slik mellom avdelingene/ satsingsområdene: 0,6 årsverk på administrasjon, kommunikasjon og service (AKS), 1,4 årsverk på misjon og 2,0 årsverk på MMU. Antallet årsverk ved hovedkontoret var 31 ved utgangen av 2014, 29 i 2015 og 28 i 2016. Pr. september 2017 har vi 25 årsverk.

Når det gjelder lokaler, flytter hovedkontoret fra Linstows gate 3 til Oslo Vestre Frikirke i Pilestredet 69 sommeren 2018. Dette vil halvere leiekostnadene.

Fellesarbeidet for øvrig

Fellesarbeidet er mer enn driften av hovedkontoret, og også i det øvrige arbeidet er det behov for å se på ressursbruken. Noen grep er tatt i inneværende synodeperiode, f.eks. er underskuddet på Visjon redusert med omkring 300.000 kroner fra 2015 til 2017.

Diagram 3 viser fordelingen på avdelinger i regnskapet for 2016. Internasjonalt (avd. 1), nasjonalt (avd. 18), Budbæreren (avd. 3) og drift (avd. 2) er kostnader direkte knyttet til hovedkontoret. Dette utgjorde til sammen 63 % av de samlede utgiftene i fjor.

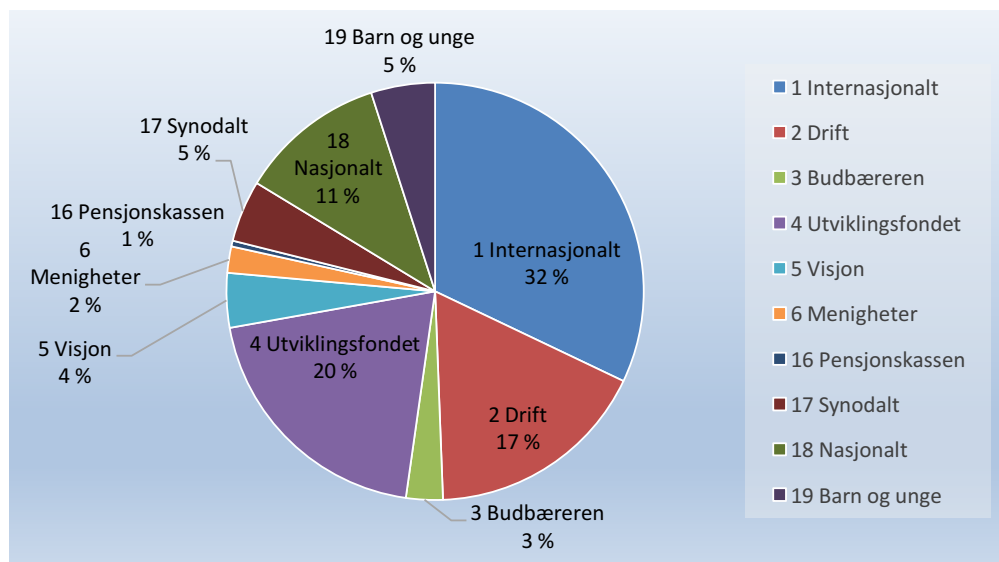


Diagram 3:
Fordeling av kostnader vedr. fellesarbeidet 2016

Utviklingsfondet/fordelingsutvalget

Fondet for kirkebygg og fondet for rekruttering, personalutvikling og utviklingstiltak ble slått sammen til utviklingsfondet fra 2016. Inngående balanse pr. 01.01.2016 var 28.795.627 kroner inkl. 25 millioner fra salget av Frikirkens Hus.

Utviklingsfondet disponeres av fordelingsutvalget (jfr. meldingen fra utvalget, sak 8b/2017).

Fremtidig reserve

Etter salget av Frikirkens Hus, besluttet Synoden 2014 at 15-20 millioner kroner av de frigjorte kapitalmidlene, skulle settes til side som fremtidig reserve. Synodestyret konkretiserte i perioden summen til 18.770.157 kroner. Pengene er plassert i obligasjonsfond i Danske Capital sammen med øvrige midler som vi ikke trenger som tilgjengelig egenkapital. Pr. første halvår 2017 er markedsverdien på pengene i Danske Capital 34.955.377 kroner.

Regnskapsrapporter for 2014-2017

Vedlagt denne saken følger årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2014, 2015 og 2016. Vedlagt følger også en samlet oversikt over regnskap 2014-2016 inkl. budsjett for 2017 og regnskap pr. august 2017. (Merk: Rett før utsendingen av denne saken, har vi oppdaget feil i regnearket med budsjett for 2017. Korrekte tall vil bli fremlagt for komiteen som skal behandle regnskapet på synodemøtet. Det sentrale her, er imidlertid at det tas høyde for et driftsoverskudd på 200.000 kroner.)

Som det fremkommer i oversikten, gikk driften med underskudd i 2014 og 2015, mens det var et lite overskudd i 2016. For 2017 tar synodestyret sikte på et overskudd på nivå med i fjor.

Årsresultatet (resultat inkludert finansposter, men før disponeringer) for 2014, var et underskudd på vel 1 million kroner. Som det fremkommer i vedleggene, svinger finansinntektene betydelig fra år til år. I 2014 var de på nærmere 4,4 millioner.

For 2015 var årsresultatet et underskudd på 15,6 millioner kroner. Denne summen inkluderer 8 millioner til Stavern folkehøyskole og 5,4 millioner i «tiendegave» til diakonalt arbeid i utlandet. Pengene var fra salget av Frikirkens Hus, jfr. vedtak i Synoden 2014.

Årsresultatet for 2016 var et overskudd på i underkant av 2 millioner kroner. Vi fikk vel 1,2 millioner mindre i statstilskudd enn vi hadde budsjettert med og nærmere 800.000 kroner mindre i menighetstilskudd. Til gjengjeld holdt vi lønns- og driftskostnadene nede. Driftsresultatet ble på 200.000 kroner, som budsjettert.

Vedlegg:

Samlet oversikt over regnskap 2014-2016 inkl. budsjett for 2017 og regnskap pr. august 2017

Årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2014

Årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2015

Årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2016

Vedlegg 1: Samlet oversikt over regnskap 2014-2016 inkludert budsjett for 2017 og regnskap pr. august 2017

Frikirkens fellesarbeid	2014	2015	2016	Januar-august 2017		2017 (hele)
	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Salgsinntekter	1 569 272	1 394 194	1 615 493	1 274 994	1 141 520	1 325 000
Gaveinntekter	13 036 846	13 371 102	13 252 972	6 666 081	4 442 700	11 835 000
Tilskudd	19 486 513	21 278 380	24 124 832	21 417 452	20 947 519	26 126 667
Annen driftsinntekt	3 654 366	3 246 219	3 848 154	1 545 820	1 647 122	3 758 094
Driftsinntekter	37 746 997	39 289 895	42 841 451	30 904 348	28 178 861	43 044 761
Varer kjøpt for videresalg	-566 475	-561 775	-474 856	-374 806	-319 872	-480 000
Varekostnader	-566 475	-561 775	-474 856	-374 806	-319 872	-480 000
Lønn til ansatte	-15 965 644	-15 287 213	-14 166 404	-7 640 912	-8 468 000	-12 707 084
Fordel i arbeidsforhold	1 367 829	987 877	467 415	-268 467	-432 692	-262 038
Arbeidsg. avg. og pensj. kostn.	-1 676 016	-1 524 658	-1 457 448	-802 215	-802 527	-1 204 272
Offentlig refusjon vedr. arbeidskraft	767 007	1 074 532	933 683	240 958	166 600	250 000
Annen personalkostnad	-2 022 542	-1 751 434	-1 026 457	151 543	-1 926 844	-939 788
Lønnskostnad	-17 529 366	-16 500 896	-15 249 211	-8 319 093	-11 463 462	-14 863 181
Kostnader lokaler	-1 193 539	-2 186 818	-1 104 909	-842 525	-898 101	-1 207 500
Leie data- og kontorsystemer m.m.	-1 346 367	-1 072 438	-2 073 120	-1 573 020	-1 477 742	-2 217 500
Data- og kontorutsyr	-119 941	-125 459	-92 719	-109 118	-130 617	-196 000
Reparasjon og vedlikehold	-7 726	-15 133	-16 396	0	-9 996	-15 000
Regnskapshonorar, revisjon og annen fremmed tjeneste	-1 798 345	-1 773 555	-1 666 923	-1 175 853	-1 030 930	-1 507 000
Kontorkostnad, trykksak o.l.	-1 171 521	-940 082	-1 088 241	-254 414	-465 481	-698 500
Telefon, porto o.l.	-359 580	-464 067	-300 169	-191 707	-248 103	-372 300
Kostn. og godtgj. for reise, diett o.l.	-1 988 484	-1 800 388	-1 582 836	-849 576	-983 640	-1 441 000
Salg-, reklame- og representasj.kostnad	-59 736	-133 827	-42 087	-10 798	-150 740	-226 200
Tilskudd gitt	-7 258 708	-20 942 115	-9 741 182	-3 282 297	-3 120 608	-8 804 000
Forsikringspr., garanti og servicekostn.	-28 684	-39 089	-31 727	-33 233	-26 989	-40 500
Tap	-134 045	-69 166	-4 784	0	0	0
Evangelisering og misjon	-6 980 338	0	-8 259 669	-4 945 259	-5 974 324	-8 939 590
Annen kostnad	-2 618 882	-504 765	-875 412	-872 967	-1 193 301	-1 836 490
Andre driftskostnader	-25 065 896	-38 663 493	-26 880 174	-14 140 766	-15 710 572	-27 501 580
Driftsresultat	-5 414 739	-16 436 268	237 210	8 069 682	684 955	200 000
Finansinntekt	4 383 239	1 993 959	1 844 713	308 509	199 920	300 000
Finanskostnad	-2 126	-1 183 477	-142 977	-7 154	0	0
Resultat finansposter	4 381 113	810 482	1 701 736	301 355	199 920	300 000
Res. før overføringer og disp.	-1 033 627	-15 625 786	1 938 946	8 371 037	884 875	500 000
Disponeringer	1 033 627	15 625 786	-1 938 946	0	0	0
Udisponert resultat	0	0	0	8 371 037	884 875	500 000

RESULTAT

Den Evangeliske Lutherske Frikirke Frikirketorget

	Note	2014	2013
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter		1 089 203	1 111 190
Husleieinntekt		480 070	484 449
Gaveinntekter		13 036 846	12 668 146
Tilskudd		19 486 513	18 289 889
Annen driftsinntekt		3 654 366	2 218 842
SUM DRIFTSINNTEKTER	10	37 746 997	34 772 515
Varekostnader			
Varekostnader		566 475	563 270
Lønnskostnad m.m.	8, 12	17 529 366	18 085 462
Annen driftskostnad		10 785 330	10 775 740
Tilskudd gitt	11	7 258 708	11 246 224
Evangelisering og misjon		7 021 858	6 569 767
SUM DRIFTSKOSTNADER		43 161 736	47 240 462
DRIFTSRESULTAT		-5 414 739	-12 467 947
Finansinntekter og kostnader			
Annen renteinntekt		2 762 122	2 899 784
Andre finansinntekter		101 289	86 968
Realisasjon av aksjer og andre finansielle omløpsmidler		1 164 692	-
Verdiendring fin.instr. vurdert til v.v.	5	355 137	-101 670
Annen rentekostnad		-2 126	-250
RESULTAT AV FINANSPOSTER		4 381 113	2 884 833
ÅRSRESULTAT		-1 033 627	-9 583 115
Overføring og disponeringer			
Disponering til fond salg av Kongsveien 82			
Disponering fra fond		-4 100 691	-7 087 745
Disponering til fond		2 543 002	2 371 997
Disponering til annen egenkapital		524 062	-4 867 367
Sum disponert		-1 033 627	-9 583 115

Balanse

Den Evangeliske Lutherske Frikirke Frikirketorget

EIENDELER	Note	2014	2013
<u>Anleggsmidler</u>			
Finansielle anleggsmidler			
Utlån	6	1 250 000	1 000 000
Aksjer	4	671 215	700 415
Sum finansielle anleggsmidler		1 921 215	1 700 415
Sum anleggsmidler		1 921 215	1 700 415
<u>Omløpsmidler</u>			
Varer			
Sum varelager	13	50 391	50 391
Fordringer			
Kundefordringer menigheter og medlem		2 198 122	2 634 501
Andre fordringer		4 630 839	2 927 725
Sum fordringer		6 828 961	5 562 226
Investeringer			
Markedsbaserte obligasjoner		47 170 157	57 107 009
Sum investeringer	5	47 170 157	57 107 009
Bankinnskudd og kontanter			
Sum bankinnskudd og kontanter	9	27 806 282	19 805 738
Sum omløpsmidler		81 855 791	82 525 363
<u>SUM EIENDELER</u>		<u>83 777 006</u>	<u>84 225 778</u>

Balanse

Den Evangeliske Lutherske Frikirke Frikirketorget

Egenkapital og Gjeld

Egenkapital

Opptjent egenkapital

Annen egenkapital

Fond

Sum opptjent egenkapital

Sum egenkapital

Note

2014

2013

11 372 228

12 312 864

59 621 212

61 178 900

11

70 993 440

73 491 764

70 993 440

73 491 764

Gjeld

Langsiktig gjeld

Avsetning for forpliktelser

Sum Langsiktig gjeld

12

1 464 697

-

1 464 697

-

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld

Skyldig offentlige avgifter

Annen kortsiktig gjeld

Sum Kortsiktig gjeld

3

3 302 168

2 916 029

9

1 118 235

1 234 078

6 898 466

6 583 907

11 318 869

10 734 015

Sum gjeld

12 783 566

10 734 015

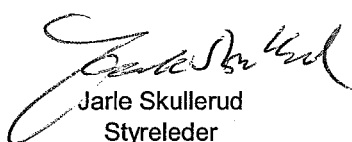
SUM EGENKAPITAL OG GJELD

83 777 006

84 225 778

Oslo, 06.06.2015

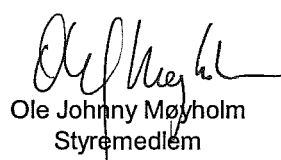
Styret for DELF


Jarle Skullerud
Styreleder

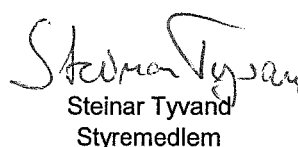

Arvid Hunemo
Nestleder



Geir Langer
Styremedlem


Heidi Aarmo Lund
Styremedlem


Ole Johnny Møyholm
Styremedlem


Arild Sæbø
Styremedlem


Steinar Tyvand
Styremedlem


Sven Aasmundtveit
Daglig leder

**Den Evangeliske Lutherske Frikirke
Frikirketorget**

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2014

Note	1	Regnskapsprinsipper
------	---	---------------------

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og norsk regnskapsstandard for små foretak. Frikirketorget faller ikke inn under RL §1-5 og kommer dermed under definisjonen for små foretak i 2013. De overskrider ikke grensene for salgsinntekt og gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret. Frikirketorget står for fellesarbeidet til Den Evangeliske Lutherske Frikirke (DELF), som er et kirkesamfunn bestående av 82 menigheter. Den første menigheten til DELF ble stiftet i Moss i 1877 .

- Salgsinntekter resultatføres i hht opptjeningsprinsippet, når varen er levert eller tjenesten utført. Gaver inntektsføres etter kontantprinsippet.
- Driftskostnader bokføres når de påløper
- Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som blir tilbakebetalt innen ett år klassifiseres som kortsiktig gjeld.
- Omløpsmidler vurderes normalt til laveste av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi, ref RL § 5-8.
- Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives.
- Langsiktig og kortsiktig gjeld er balanseført til nominell beløp på etableringstidspunktet.
- Kundefordringer er oppført til pålydende. Andre fordringer er også oppført til pålydende.
- Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er bokført med kurs pr 31.12.
- Varer er vurdert til kostpris fratrukket eventuell ukurans.
- Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.
- DELF er etablert som ideell organisasjon og vil i henhold til skatteloven §2-32 falle utenfor skatteplikt.

Note	2	Datterselskap, tilknyttet selskap mv.			
Firma	Organisasjonsform	Eierandel	Andel stemmer	EK 31.12.	Resultat
Stavern Folkehøyskole Fredtun	Annet foretak iflg. særskilt lov	100 %	100 %	5 626 176	316 636

Note	3	Mellomværende med selskap i samme konsern mv			
		Tilskudd		Kjøpte tjenester	
		2014	2013	2014	2013
Stavern Folkehøyskole Fredtun		629 443	576 777	804 293	981 915
Sum		629 443	576 777	804 293	981 915

		Fordringer		Gjeld	
		2014	2013	2014	2013
Stavern Folkehøyskole Fredtun		-	-	-	-
Sum		-	-	-	-

Note	4	Aksjer	
Firma		Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Aksjer i KNIF Trygghet AS		667 215	667 215
Aksjer NLA		4 000	4 000

Note	5	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner	
		2014	2013
Anskaffelseskost/IB		57 107 009	55 000 000
Avkastning		2 316 380	2 208 679
Salg av andeler		(12 650 000)	
Realisert gevinst/tap		41 632	
Urealisert gevinst/tap		355 137	(101 670)
Markedsverdi pr 31.12.		47 170 157	57 107 009

Note	6	Fordringer og gjeld	
		2014	2013
Langsiktig fordring			
Lån til Oslo Søndre Frikirke		1 000 000	1 000 000
Lån til Aasen/Jordan		250 000	-

Rente og avdragsfrie lån. Fordringer med forfall senere enn ett år.

Note	7	Pantstillelser og garanti mv.	
		2014	
Gjeld som er sikret ved pant og lignende			
Garanti for lån Tønsberg Frikirke		10 000 000	
Sum		10 000 000	
Garantiforpliktelsene er ikke regnskapsført. Lånegarantien gjelder til 01.07.2016.			

Note	8	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse mv	
Lønnskostnader består av følgende poster		2014	2013
	Lønninger	13 067 190	13 067 035
	Arbeidsgiveravgift	1 676 016	1 776 141
	Pensjonkostnader	1 924 659	2 124 732
	Andre personalkostnader	861 869	1 117 554
	Sum lønnskostnader	17 529 734	18 085 462
	Gjennomsnittlig antall årsverk	31	38

	Daglig leder	Styreleder og nestleder
Lønn	607 641	767 662
Pensjonsutgifter	17 266	17 637
Annen godtgjørelse	8 361	13 240

	2014
Godtgjørelse til revisor	
Revisjon	163 625
Rådgivning revisjon	17 000
Sum	180 625

Note	9	Bundne midler	
Bundne midler pr 31.12.		460 810	
Skyldig skattetrekk pr 31.12. utgjorde		460 810	

Note	10	Driftsinntekter	
		2014	2013
	Salgsinntekter *	1 089 203	1 111 190
	Husleieinntekter	480 070	484 449
	Tilskudd **	19 486 513	18 289 889
	Gaveinntekter ***	13 036 846	12 668 146
	Andre driftsinntekter	3 654 366	2 218 842
	Sum driftsinntekter u/ salgsgevinst	37 746 997	34 772 515
	Salg Kongsveien 82		-
	Salg Egersund kirkebygg		-
	Sum driftsinntekter	37 746 997	34 772 515

* Salgsinntekter		
	2014	2013
Annonnesalg Budbæreren	61 060	56 790
Abonnement Budbæreren	882 218	894 015
Andre salgsinntekter	145 925	160 385
Sum salgsinntekter	1 089 203	1 111 190

** Tilskudd		
	2014	2013
Tilskudd fra menighetene	7 650 779	7 217 659
Statstilskudd	8 768 970	8 179 299
Tilskudd fra Norad	2 836 765	2 662 931
Andre tilskudd	230 000	230 000
Sum tilskudd	19 486 513	18 289 889

*** Gaveinntekter		
	2014	2013
Menighetsgaver	10 412 263	10 153 226
Faste givere	1 098 668	1 106 806
Aksjoner, kollekt og andre gaver	1 301 371	1 354 695
Testamentariske gaver /spesielle gaver	224 543	53 420
Sum gaveinntekter	13 036 846	12 668 146

Note	11	Egenkapital			
		Annen EK	Fond Mali	Fond Kirkebygg	Fond utd & rekr.
Inngående balanse pr 01.01		12 312 864	755 000	3 033 851	2 555 624
Egenkapital p 01.01.		12 312 864	755 000	3 033 851	2 555 624
Disponering fra årsresultat		524 062			
Bevilget i løpet av året			(300 000)	(2 623 877)	(1 318 205)
Statstilskudd til fond				2 104 553	438 449
Tilbakeført til fond				4 891	136 500
Pensjonsforpliktelse, tidl. Pensjonskassa		(1 464 697)			
Egenkapital pr 31.12.		11 372 228	455 000	2 519 418	1 812 368
		Fond nedl. Kirkebygg	Fond salg Kongsveien 82		Sum EK
Inngående balanse pr 01.01		526 760	54 307 665		73 491 764
Egenkapital p 01.01.		526 760	54 307 665		73 491 764
Disponering fra årsresultat		-			524 062
Bevilget i løpet av året					(4 242 082)
Statstilskudd til fond					2 543 002
Tilbakeført til fond					141 391
Pensjonsforpliktelse, tidl. Pensjonskassa					(1 464 697)
Egenkapital pr 31.12.		526 760	54 307 665		70 993 440

* Synodestyret vedtok i 2012 å slå sammen fondskontoen til færre kontoer.

Note	12	Pensjon & forsikring	
		2014	2013
Pensjonsforsikring		1 625 719	2 124 732
Sum		1 625 719	2 124 732

Virksomheten er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Virksomhetens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i denne lov. Virksomheten har forsikret seg gjennom en innskuddsbasert forsikringsavtale hos DNB samt en lukket ytelsesbasert ordning hvorav 18 aktive. Med virkning fra 01.01.14 overtok Den Evangelisk Lutherske Frikirke pensjonsforpliktelsen fra Pensjonskassa, som ble avviklet pr 31.12.13. Forpliktelsen pr 31.12.14, kr 1 464 697,- er ført direkte mot egenkapital. Ordningen omfatter 22 pensjonister. Pensjon dekkes over driften og er for inneværende år kostnadsført med kr 298 940,-.

Note	13	Varelager	
		31.12.2014	31.12.2013
Type varelager			
Litteratur o.l.		50 391	50 391

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE FRIKIRKETORGET ÅRSBERETNING 2014

VIRKSOMHETENS ART

Den Evangelisk Lutherske Frikirke (DELF) er et trossamfunn bestående av ordnede menigheter bygget på Guds ord og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelses grunn. DELF er et registrert trossamfunn i Norge. Synoden er kirkens høyeste myndighet og fatter endelige vedtak i alle saker vedrørende kirken. Synoden velger styrer og råd for kirkens fellesoppgaver. De lokale menigheter velger selv sine styrer, og er egne juridiske enheter.

Virksomheten er lokalisert i Oslo i Linstows gate 3, 0129 Oslo. Antall ansatte utgjorde pr. 31.12.14: 31 årsverk.

Virksomhetsområdet til DELF, **Frikirketorget** er kirkeadministrasjon, informasjonsarbeid, misjon, medarbeideropplæring og menighetsutvikling. Under DELF forvaltes statstilskuddet til DELF. Midlene fordeles på ulike virkeområder og lokalmenigheter til styrking og utvikling av arbeidet.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et riktig uttrykk for selskapets utvikling og stilling, samt resultatet av virksomheten for 2014. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelse av selskapets stilling.

ARBEIDSMILJØ

Styret vurderer arbeidsmiljøet å være tilfredsstillende. Det er på Frikirkens Hus etablert et eget miljøutvalg som består av daglig leder, verneombud og tillitsvalgt. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året, som har resultert i store materielle skader eller personskader.

SYKEFRAVÆR

2011: 3,5%. 2012: 3,82% 2013: 2,52 2014: 2,87

YTRE MILJØ

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

LIKESTILLING

Virksomheten har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Virksomheten tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansment og rekruttering. Virksomheten har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert. Det er omtrent like mange kvinner som menn ansatt i virksomheten. Lønn og arbeidstidsordninger i virksomheten følger av de ulike stillinger og er uavhengig av kjønn.

OFFENTLIGE TILSKUDD

De to største inntektskildene er offentlige tilskudd og gaver og tilskudd fra menigheter/medlemmer i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Den øvrige drift er ikke avhengig av offentlige tilskudd da disse brukes i tidsavgrensede prosjekter, til investeringer og gis som tilskudd til lokale prosjekter og menigheter.

GAVER OG TILSKUDD FRA MENIGHETER/MEDLEMMER

Den viktigste inntektskilden for avdelingene i Den Evangelisk Lutherske Frikirke er gaver og tilskudd fra menighetene og dets medlemmer. Gaver fra menigheter og medlemmer er avhengig av utviklingen medlemskap og menighetenes inntekter, som viser en positiv utvikling.

FREMTIDIG UTVIKLING

Styret forventer en stabil fremtidig utvikling i forhold til dagens situasjon.

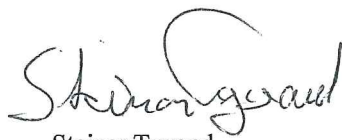
Sted, dato: Oslo, 5. juni 2015

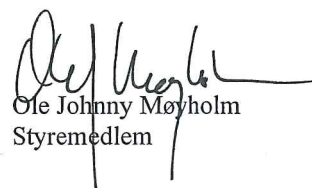

Jarle Skullerud
Synodstyreformann


Arvid Hunemo
Nestformann


Geir Langen
Styremedlem


Arild Sæbø
Styremedlem


Steinar Tyvand
Styremedlem


Ole Johnny Møyholm
Styremedlem




Sven Aasmundtveit
Daglig leder

Til styret i

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

Medlemmer av
Den norske Revisorforening
Revisor-/foretaksnr.: 962 990 746
Besøksadr.: Fekjan 15 – Nesbru
Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE, som viser et underskudd på kr 1.033.627. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styre og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE per 31. desember 2014 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen


Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av virksomhetens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Nesbru, 11.06.2015

Stiansen & Co AS


Jon Asle Døving
Registrert revisor



Vedlegg 3: Årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2015

RESULTAT

DEL Frikirketorget

	Note	2015	2014
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter		876 603	1 089 203
Leieinntekt		517 591	480 070
Gaver		13 371 102	13 036 846
Tilskudd		21 278 380	19 486 513
Annen driftsinntekt		3 246 219	3 654 366
SUM DRIFTSINNEKTER	9	39 289 895	37 746 997
Varekostnader			
Varekostnader		561 775	566 475
Lønnskostnader	7,11	16 500 896	17 529 366
Annen driftskostnad	7,2	9 122 194	10 785 330
Tilskudd gitt	10	20 942 115	7 258 708
Evangelisering og misjon		8 599 183	7 021 858
SUM DRIFTSKOSTNADER		55 726 163	43 161 736
DRIFTSRESULTAT		-16 436 268	-5 414 739
Finansinntekter og kostnader			
Annen renteinntekt	4	1 598 356	2 762 122
Andre finansinntekter		301 100	101 289
Realisasjon av aksjer og andre finansielle omløpsmidler		94 504	1 164 692
Verdiendring fin.instr. vurdert til v.v.	4	-1 168 522	355 137
Annen rentekostnad		-14 955	-2 126
RESULTAT AV FINANSPOSTER		810 482	4 381 113
ÅRSRESULTAT		-15 625 786	-1 033 627
Overføringer og disponeringer			
Disponering fra fond		-17 080 261	-4 100 691
Disponering til fond		2 744 101	2 543 002
Disponering annen egenkapital		-1 289 626	524 062
Sum disponert	10	-15 625 786	-1 033 627

Balanse

DEL Frikirketorget


EIENDELER	Note	2015	2014
<u>Anleggsmidler</u>			
Finansielle anleggsmidler			
Langsiktig fordring	5	1 650 842	1 250 000
Aksjer	3	671 215	671 215
Sum finansielle anleggsmidler		2 322 057	1 921 215
Sum anleggsmidler		2 322 057	1 921 215
<u>Omløpsmidler</u>			
Varer			
Sum varelager	12	-	50 391
Fordringer			
Kundefordringer menigheter og medlem		1 003 182	2 198 122
Andre fordringer		1 519 940	4 630 839
Sum fordringer		2 523 122	6 828 961
Investeringer			
Markedsbaserte obligasjoner		42 017 605	47 170 157
Sum investeringer	4	42 017 605	47 170 157
Bankinnskudd og kontanter			
Sum bankinnskudd og kontanter	8	23 659 010	27 806 282
Sum omløpsmidler		68 199 736	81 855 791
<u>SUM EIENDELER</u>		<u>70 521 793</u>	<u>83 777 006</u>

Balanse

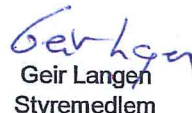
DEL Frikirketorget

<u>Egenkapital og Gjeld</u>			
<u>Egenkapital</u>	Note	2015	2014
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		10 137 602	11 372 228
Fond		45 230 052	59 621 212
Sum opptjent egenkapital	10	55 367 654	70 993 440
Sum egenkapital		55 367 654	70 993 440
<u>Gjeld</u>			
Langsiktig gjeld			
Avsetning for forpliktelser	11	1 586 386	1 464 697
Sum Langsiktig gjeld		1 586 386	1 464 697
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 284 219	3 302 168
Skyldig offentlige avgifter	8	996 137	1 118 235
Annen kortsiktig gjeld		11 287 397	6 898 466
Sum Kortsiktig gjeld		13 567 753	11 318 869
Sum gjeld		15 154 139	12 783 566
<u>SUM EGENKAPITAL OG GJELD</u>		<u>70 521 793</u>	<u>83 777 006</u>

Oslo, 01.04.2016
Styret for DEL Frikirketorget


Jarle Skullerud
Synodeformann

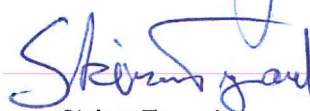

Arvid Hunemo
Nestformann


Geir Langen
Styremedlem


Heidi Aarnø Lund
Styremedlem


Ole Johnny Møyholm
Styremedlem


Arild Sæbø
Styremedlem


Steinar Tyvand
Styremedlem


Marit Ecklo Brevik
Daglig leder

DELFI Frikirketorget

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2015

Note	1	Regnskapsprinsipper
------	---	---------------------

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og norsk regnskapsstandard. Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

- Salgsinntekter resultatføres i hht opptjeningsprinsippet, når varen er levert eller tjenesten utført.
- Driftskostnader bokføres når de påløper
- Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som blir tilbakebetalt innen ett år klassifiseres som kortsiktig gjeld.
- Omløpsmidler vurderes normalt til laveste av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.
- Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives.
- Langsiktig og kortsiktig gjeld er balanseført til nominell beløp på etableringstidspunktet.
- Kundefordringer er oppført til pålydende. Andre fordringer er også oppført til pålydende.
- Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er bokført med kurs pr 31.12.
- Varer er vurdert til kostpris fratrukket eventuell ukurans.
- Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader. Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og balanseført under avsetning for forpliktelser.

Note	2	Vesentlige leieavtaler
		Årlig leie
		Leiekontraktens utløp
		1 020 000
		15.10.2017

Note	3	Aksjer
		Anskaffelseskost
		Balanseført verdi
		667 215
		667 215
		4 000
		4 000

Note	4	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner	
		2015	2014
		47 170 157	57 107 009
		1 321 466	2 316 380
		(5 400 000)	(12 650 000)
		94 504	41 632
		(1 168 522)	355 137
		42 017 605	47 170 158

Note	5	Fordringer og gjeld	
		2015	2014
		1 282 087	1 000 000
		368 755	250 000

Rente og avdragsfrie lån. Fordringer med forfall senere enn ett år.

Note	6	Pantstillelser og garanti mv.
Gjeld som er sikret ved pant og lignende		2015
Garanti for lån Tønsberg Frikirke		10 000 000
Garanti for lån Kristiansand Feriesenter		5 000 000
Sum		15 000 000

Garantiforpliktelsene er ikke regnskapsført. Lånegarantien gjelder til 01.07.2016.

Note	7	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse mv	
Lønnskostnader består av følgende poster		2015	2014
Lønninger		12 311 984	13 067 190
Arbeidsgiveravgift		1 524 658	1 676 016
Pensjonkostnader		1 664 821	1 924 659
Andre personalkostnader		999 432	861 502
Sum lønnskostnader		16 500 896	17 529 366
Gjennomsnittlig antall årsverk		29	31

	Daglig leder	Styreleder og nestleder
Lønn	633 789	713 666
Pensjonsutgifter	19 452	22 422
Annen godtgjørelse	12 007	10 302

Det har ikke vært gitt særskilte vederlag eller avtaler til ledende personer eller styre. Institusjonen har ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personer eller styret.

	2015
Godtgjørelse til revisor	
Revisjon	180 000
Rådgivning revisjon	20 000
Sum	200 000

Note	8	Bundne midler
Bundne midler pr 31.12.		492 838
Skyldig skattetrekk pr 31.12. utgjorde		487 257

Note	9	Driftsinntekter	
		2015	2014
Salgsinntekter *		876 603	1 089 203
Leieinntekter		517 591	480 070
Tilskudd **		21 278 380	19 486 513
Gaver ***		13 371 102	13 036 846
Andre driftsinntekter		3 246 219	3 654 366
Sum driftsinntekter		39 289 895	37 746 997

* Salgsinntekter	2015	2014
Annonnesalg Budbæreren	(5 700)	61 060
Abonnement Budbæreren	845 148	882 218
Andre salgsinntekter	37 155	145 925
Sum salgsinntekter	876 603	1 089 203

** Tilskudd	2015	2014
Tilskudd fra menighetene	8 199 304	7 650 779
Statstilskudd	9 462 420	8 768 970
Tilskudd fra Norad	3 516 656	2 836 765
Andre tilskudd	100 000	230 000
Sum tilskudd	21 278 380	19 486 513

*** Gaver	2015	2014
Menighetsgaver	11 090 035	10 412 263
Faste givere	1 205 324	1 098 668
Aksjoner, kollekter og andre gaver	1 011 261	1 301 371
Testamentariske gaver /spesielle gaver	64 482	224 543
Sum gaveinntekter	13 371 102	13 036 846

Note	10	Egenkapital			
		Annen EK	Fond Mali	Fond Kirkebygg*	Fond utd & rekr.*
Inngående balanse pr 01.01		11 372 228	455 000	2 519 418	1 812 368
Egenkapital p 01.01.		11 372 228	455 000	2 519 418	1 812 368
Disponering av årsresultat		(1 289 626)			
Bevilget i løpet av året			(400 000)	(2 385 000)	(895 261)
Statstilskudd til fond				2 081 732	662 369
Overført Utviklingsfondet				(2 216 150)	(1 579 477)
Fond avsluttet, overført annen EK		55 000	(55 000)		
Egenkapital pr 31.12.		10 137 602	-	-	0
		Fond studiestipend	Fond salg Kongsveien 82**	Utviklingsfond*	Sum EK
Inngående balanse pr 01.01		526 760	54 307 665	-	70 993 440
Egenkapital p 01.01.		526 760	54 307 665	-	70 993 440
Disponering av årsresultat					(1 289 626)
Bevilget i løpet av året			(13 400 000)		(17 080 261)
Statstilskudd til fond					2 744 101
Overført Utviklingsfondet			(25 000 000)	28 795 627	0
Inntektsført/fond avsluttet					-
Egenkapital pr 31.12.		526 760	15 907 665	28 795 627	55 367 654

*Det ble vedtatt i 2015 og slå sammen fond Kirkebygg og fond for utdanning, rekr. og personalutvikling til Utviklingsfondet. Det er også tilført 25 mill fra Fond salg Kongsveien 82.

**Vedtatt å gi 5,4 mill til fattige etter søknader fra menigheter til gode formål, og 8 mill til Stavern Folkehøyskole Fredtun av inntektene fra salget av Kongsveien 82.

Note	11	Pensjon & forsikring	
		2015	2014
Pensjonsforsikring		1 276 942	1 625 719
Sum		1 276 942	1 625 719

Virksomheten er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Virksomhetens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i denne lov. Virksomheten har forsikret seg gjennom en innskuddsbasert forsikringsavtale hos DNB samt en lukket yelsesbasert ordning hvorav 18 aktive. Med virkning fra 01.01.14 overtok Den Evangelisk Lutherske Frikirke pensjonsforpliktelsen fra Pensjonskassa, som ble avviklet pr 31.12.13. Forpliktelsen pr 31.12.14, kr 1 464 697,- ble ført direkte mot egenkapital. Ordningen omfatter 22 pensjonister. Pensjon dekkes over driften og er for inneværende år kostnadsført med kr 387 879,-.

Note	12	Varelager	
		31.12.2015	31.12.2014
Type varelager			
Litteratur o.l.		-0	50 391

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE FRIKIRKETORGET – ÅRSBERETNING 2015

VIRKSOMHETENS ART

Den Evangelisk Lutherske Frikirke (DELF) er et trossamfunn bestående av ordnede menigheter bygget på Guds ord og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesgrunn. DELF er et registrert trossamfunn i Norge. Synoden er kirkens høyeste myndighet og fatter endelige vedtak i alle saker vedrørende kirken. Synoden velger styrer og råd for kirkens fellesoppgaver. De lokale menighetene velger selv styrene sine og er egne juridiske enheter.

DELFs fellesarbeid er lagt til Frikirketorget og består av kirkeadministrasjon, informasjonsarbeid, misjon, medarbeider- og menighetsutvikling, samt tilrettelegging av det synodale.

Antall årsverk i 2015 var 29 (31 i 2014).

Virksomheten er lokalisert i Linstows gate 3, 0129 Oslo.

SENTRALE INNTEKTSKILDER

DELFs to største inntektskilder er gaver/tilskudd fra menigheter/medlemmer og statstilskudd. Bidragene fra menighetene er avhengig av utviklingen i medlemskap og menighetenes inntekter. Statstilskuddet administreres av Frikirketorget. Styret fordeler midlene mellom ulike virkeområder og menigheter til styrking og utvikling av arbeidet.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Etter styrets oppfatning, gir årsregnskapet et riktig uttrykk for virksomhetens utvikling og stilling, samt virksomhetens resultat for 2015. Det har ikke inntrådt forhold etter

regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelse av selskapets stilling.

ARBEIDSMILJØ

Styret vurderer arbeidsmiljøet på Frikirketorget å være tilfredsstillende. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året, som har resultert i store materielle skader eller personskader.

SYKEFRAVÆR

2012: 3,82 % - 2013: 2,52 % - 2014: 2,87 % - 2015: 8,15 %

LIKESTILLING

DELF – Frikirken har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Virksomheten tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av de ansatte på Frikirketorget er 46 % kvinner og 54 % menn. Lederteamet består av tre kvinner og tre menn. Lønn og arbeidstidsordninger i virksomheten følger av de ulike stillingskategorier og er uavhengig av kjønn.

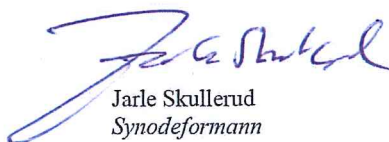
YTRE MILJØ

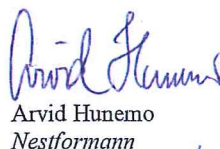
Virksomheten medfører ikke forurensing eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljøet.

FREMtidig UTVIKLING

Styret forventer en stabil utvikling i forhold til dagens situasjon.

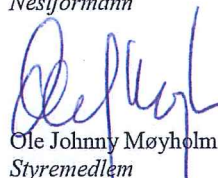
Gardermoen, 1. april 2015


Jarle Skullerud
Synodeformann

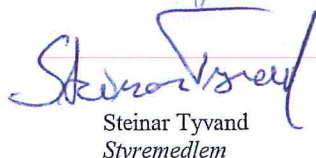

Arvid Hunemo
Nestformann

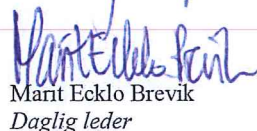

Geir Langen
Styremedlem


Heidi Aarmo Lund
Styremedlem


Ole Johnny Møyholm
Styremedlem


Arild Sæbø
Styremedlem


Steinar Tyvand
Styremedlem


Marit Ecklo Brevik
Daglig leder

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Til styret i

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

Medlemmer av

Den norske Revisorforening

Revisor-/foretaksnr.: 962 990 746

Besøksadr.: Fekjan 15 – Nesbru

Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE, som viser et underskudd på kr 15.625.786. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styre og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE per 31. desember 2015 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Tlf. kontor: +47-66 84 88 40
Telefax: +47-66 98 14 60



Bankgiro: 6219.05.90432
E-mail: scoas@stiansen.no
www.stiansen.no

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

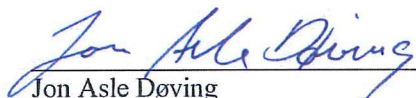
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av virksomhetens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Nesbru, 06.04.2016

Stiansen & Co AS



Jon Asle Døving
Registrert revisor



Vedlegg 4: Årsregnskap, årsberetning og revisors beretning for 2016

RESULTAT

DEL Frikirkens Fellesarbeid

	Note	2016	2015
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter		1 085 902	876 603
Leieinntekt		529 591	517 591
Gaver		13 252 972	13 371 102
Tilskudd		24 143 832	21 278 380
Annen driftsinntekt		3 829 154	3 246 219
SUM DRIFTSINNEKTER	9	42 841 451	39 289 895
Varekostnader			
Lønnskostnader	7,11	15 249 211	16 500 896
Annen driftskostnad	2,7	8 861 530	9 122 194
Tilskudd gitt	10	9 741 182	20 942 115
Evangelisering og misjon		8 277 462	8 599 183
SUM DRIFTSKOSTNADER		42 604 241	55 726 163
DRIFTSRESULTAT		237 210	-16 436 268
Finansinntekter og kostnader			
Annen renteinntekt		1 289 442	1 598 356
Andre finansinntekter		67 015	301 100
Realisasjon av aksjer og andre finansielle omløpsmidler		-132 751	94 504
Verdiendring fin.instr. vurdert til v.v.		488 255	-1 168 522
Annen rentekostnad		-10 227	-14 955
RESULTAT AV FINANSPOSTER	4	1 701 736	810 482
ÅRSRESULTAT		1 938 946	-15 625 786
Overføringer og disponeringer			
Disponering fra fond		-4 318 386	-17 080 261
Disponering til fond		-	2 744 101
Disponering annen egenkapital		6 257 331	-1 289 626
Sum disponert	10	1 938 946	-15 625 786

Balanse

DELF Frikirkens Fellesarbeid

EIENDELER	Note	2016	2015
<u>Anleggsmidler</u>			
Finansielle anleggsmidler			
Langsiktig fordring	5	1 645 692	1 650 842
Aksjer	3	671 215	671 215
Sum finansielle anleggsmidler		2 316 907	2 322 057
Sum anleggsmidler		2 316 907	2 322 057
<u>Omløpsmidler</u>			
Fordringer			
Kundefordringer menigheter og medlem		1 536 176	1 003 182
Andre fordringer		1 515 221	1 519 940
Sum fordringer		3 051 396	2 523 121
Investeringer			
Markedsbaserte obligasjoner		34 233 448	42 017 605
Sum investeringer	4	34 233 448	42 017 605
Bankinnskudd og kontanter			
Sum bankinnskudd og kontanter	8	25 180 838	23 659 010
Sum omløpsmidler		62 465 683	68 199 736
<u>SUM EIENDELER</u>		<u>64 782 590</u>	<u>70 521 793</u>

Balanse

DEL Frikirkens Fellesarbeid

Egenkapital og Gjeld

Egenkapital

	Note	2016	2015
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		16 921 693	10 137 602
Fond		40 384 906	45 230 052
Sum opptjent egenkapital	10	57 306 600	55 367 654
Sum egenkapital		57 306 600	55 367 654

Gjeld

Langsiktig gjeld

Avsetning for forpliktelser	11	1 511 882	1 586 386
Sum Langsiktig gjeld		1 511 882	1 586 386

Kortsiktig gjeld

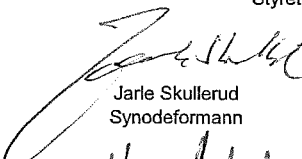
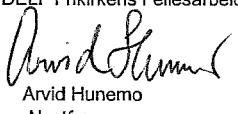

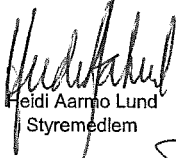
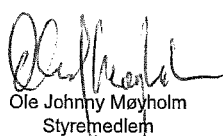

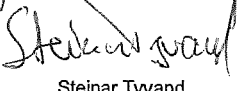

Leverandørgjeld		2 287 008	1 284 219
Skyldig offentlige avgifter	8	880 393	996 137
Annen kortsiktig gjeld		2 796 706	11 287 397
Sum Kortsiktig gjeld		5 964 108	13 567 753
Sum gjeld		7 475 990	15 154 139

SUM EGENKAPITAL OG GJELD

64 782 590 **70 521 793**

Oslo, 20.04.2017

Styret for DEL Frikirkens Fellesarbeid

 Jarle Skullerud Synodeformann	 Arvid Hunemo Nestformann	 Geir Langen Styremedlem
 Heidi Aarø Lund Styremedlem	 Ole Johnny Møyholm Styremedlem	 Arild Sæbø Styremedlem
 Steinar Tyvand Styremedlem	 Marit Ecklo Brevik Daglig leder	

DEL F Frikirkens Fellesarbeid

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2016

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og norsk regnskapsstandard. Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

- Salgsinntekter resultatføres i hht opptjeningsprinsippet, når varen er levert eller tjenesten utført.
- Driftskostnader bokføres når de påløper
- Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som blir tilbakebetalt innen ett år klassifiseres som kortsiktig gjeld.
- Omløpsmidler vurderes normalt til laveste av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.
- Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives.
- Langsiktig og kortsiktig gjeld er balanseført til nominell beløp på etableringstidspunktet.
- Kundefordringer er oppført til pålydende. Andre fordringer er også oppført til pålydende.
- Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er bokført med kurs pr 31.12.
- Varer er vurdert til kostpris fratrukket eventuell ukurans.
- Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader. Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og balanseført under avsetning for forpliktelser.

Note	2	Vesentlige leieavtaler	
Navn		Årlig leie	Leiekontraktens utløp
Stiftelsen Diakonova		1 020 000	15.10.2017

Note	3	Aksjer	
Firma		Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Aksjer i KNIF Trygghet AS		667 215	667 215
Aksjer NLA		4 000	4 000

Note	4	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner	
		2016	2015
Inngående balanse		42 017 605	47 170 157
Avkastning		1 060 338	1 321 466
Salg av andeler		(9 200 000)	(5 400 000)
Realisert gevinst/tap		(132 751)	94 504
Urealisert gevinst/tap		488 255	(1 168 522)
Markedsverdi pr 31.12.		34 233 448	42 017 605

Note	5	Fordringer og gjeld	
		2016	2015
Langsiktig fordring			
Lån til Oslo Søndre Frikirke		1 282 087	1 282 087
Visumgaranti Jordan		363 605	368 755

Rente og avdragsfrie lån. Fordringer med forfall senere enn ett år.

Note	6	Pantstillelser og garanti mv.
Gjeld som er sikret ved pant og lignende		2016
Garanti for lån Kristiansand Feriesenter		5 000 000
Sum		5 000 000
Garantiforpliktelsene er ikke regnskapsført. Lånegarantien gjelder til 31.12.2018. 10 mill av saldo på konto 3000 27 72899 er sperret pr 31.12.16.		

Note	7	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse mv	
Lønnskostnader består av følgende poster		2016	2015
Lønninger		12 035 880	12 311 984
Arbeidsgiveravgift		1 457 448	1 524 658
Pensjonkostnader		983 325	1 664 821
Andre personalkostnader		772 558	999 432
Sum lønnskostnader		15 249 211	16 500 896
Gjennomsnittlig antall årsverk		28	29

	Daglig leder	Styreleder og nestleder
Lønn	603 484	821 036
Pensjonsutgifter	19 335	36 770
Annen godtgjørelse	8 460	8 460

Det har ikke vært gitt særskilte vederlag eller avtaler til ledende personer eller styre. Institusjonen har ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personer eller styret.

	2016
Godtgjørelse til revisor	
Revisjon	177 500
Rådgivning revisjon	15 000
Sum	192 500

Note	8	Bundne midler
Bundne midler pr 31.12.		494 041
Skyldig skattetrekk pr 31.12. utgjorde		484 041

Note	9	Driftsinntekter	
		2016	2015
Salgsinntekter *		1 085 902	876 603
Leieinntekter		529 591	517 591
Tilskudd **		24 143 832	21 278 380
Gaver ***		13 252 972	13 371 102
Andre driftsinntekter		3 829 154	3 246 219
Sum driftsinntekter		42 841 451	39 289 895

* Salgsinntekter	2016	2015
Annonnesalg Budbæreren	17 800	(5 700)
Abonnement Budbæreren	798 471	845 148
Andre salgsinntekter	269 631	37 155
Sum salgsinntekter	1 085 902	876 603

** Tilskudd	2016	2015
Tilskudd fra menighetene	10 728 949	8 199 304
Statstilskudd	8 910 888	9 462 420
Fra fordelingsutvalget	683 000	-
Tilskudd fra Norad	3 571 995	3 516 656
Andre tilskudd	249 000	100 000
Sum tilskudd	24 143 832	21 278 380

*** Gaver	2016	2015
Menighetsgaver	9 747 514	11 090 035
Faste givere	1 546 078	1 205 324
Aksjoner, kollekter og andre gaver	787 010	1 011 261
Testamentariske gaver /spesielle gaver	1 172 370	64 482
Sum gaveinntekter	13 252 972	13 371 102

Note	10	Egenkapital			
	Annen EK	Fond studiestipend	Fond salg Kongsveien 82	Utviklingsfond	Sum EK
Inngående balanse pr 01.01	10 137 602	526 760	15 907 665	28 795 627	55 367 654
Egenkapital p 01.01.	10 137 602	526 760	15 907 665	28 795 627	55 367 654
Disponering av årsresultat	6 257 331				6 257 331
Bevilget i løpet av året				(4 538 171)	(4 538 171)
Overført annen EK	526 760	(526 760)			-
Overført Utviklingsfondet				219 785	219 785
Egenkapital pr 31.12.	16 921 693	-	15 907 665	24 477 241	57 306 600

Note	11	Pensjon & forsikring	
		2016	2015
Pensjonsforsikring		798 973	1 276 942
Sum		798 973	1 276 942

Virksomheten er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Virksomhetens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i denne lov. Virksomheten har forsikret seg gjennom en innskuddsbasert forsikringsavtale hos DNB samt en lukket ytelsesbasert ordning hvorav 18 aktive. Med virkning fra 01.01.14 overtok Den Evangelisk Lutherske Frikirke pensjonsforpliktelsen fra Pensjonskassa, som ble avviklet pr 31.12.13. Forpliktelsen pr 31.12.14, kr 1 464 697,- ble ført direkte mot egenkapital. Ordningen omfatter 22 pensjonister. Pensjon dekkes over driften og er for innværende år kostnadsført med kr 184 352,-.

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE FRIKIRKETORGET – ÅRSBERETNING 2016

VIRKSOMHETENS ART

Den Evangelisk Lutherske Frikirke (DELFI) er et trossamfunn bestående av ordnede menigheter bygget på Guds ord og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesgrunn. DELFI er et registrert trossamfunn i Norge. Synoden er kirkens høyeste myndighet og fatter endelige vedtak i alle saker vedrørende kirken. Synoden velger styrer og råd for kirkens fellesoppgaver. De lokale menighetene velger selv styrene sine og er egne juridiske enheter.

DELFI's fellesarbeid er lagt til Frikirketorget og består av kirkeadministrasjon, informasjonsarbeid, misjon, medarbeider- og menighetsutvikling, samt tilrettelegging av det synodale.

Antall årsverk i 2016 var 28 (29 i 2015).

Virksomheten er lokalisert i Linstows gate 5, 0129 Oslo.

SENTRALE INNTEKTSKILDER

DELFI's to største inntektskilder, er gaver/tilskudd fra menigheter/medlemmer og statstilskudd. Bidragene fra menighetene er avhengig av utviklingen i medlemskap og menighetenes inntekter. Statstilskuddet administreres av Frikirketorget. Styret fordeler midlene mellom ulike virkeområder og menigheter til styrking og utvikling av arbeidet.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Etter styrets oppfatning, gir årsregnskapet et riktig uttrykk for virksomhetens utvikling og stilling, samt virksomhetens

resultat for 2016. Det har ikke intrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelse av selskapets stilling.

ARBEIDSMILJØ

Styret vurderer arbeidsmiljøet på Frikirketorget å være godt. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året, som har resultert i store materielle skader eller personskader.

SYKEFRAVÆR

2013: 2,52 % - 2014: 2,87 % - 2015: 8,15 % - 2016: 3,96 %

LIKESTILLING

DELFI har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Virksomheten tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av de ansatte på Frikirketorget, er 36 % kvinner og 64 % menn. Lederteamet består av tre kvinner og tre menn. Lønn og arbeidstidsordninger i virksomheten følger av de ulike stillingskategoriene og er uavhengig av kjønn.

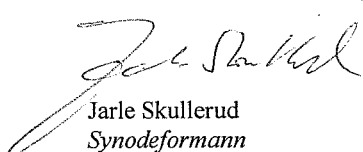
YTRE MILJØ

Virksomheten medfører ikke forurensing eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljøet.

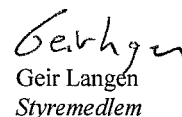
FREMTIDIG UTVIKLING

Styret forventer en stabil utvikling i forhold til dagens situasjon.

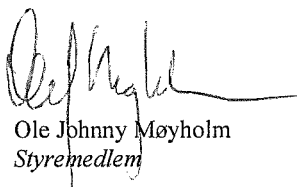
Gardermoen, 20. april 2016


Jarle Skullerud
Synodeformann

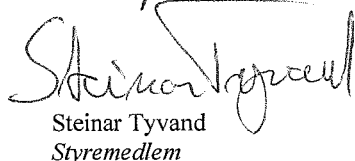

Arvid Hunemo
Nestformann


Geir Langen
Styremedlem


Heidi Aarimo Lund
Styremedlem


Ole Johnny Møyholm
Styremedlem


Arild Sæbø
Styremedlem


Steinar Tyvand
Styremedlem


Marit Ecklo Brevik
Daglig leder

Til styret i

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE' årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 938 946. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av virksomhetens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den

finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til virksomhetens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger> som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

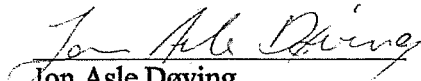
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av virksomhetens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Nesbru, den 21. april 2017

Stiansen & Co AS


Jon Asle Døving
Registrert revisor

Revisjonsberetning for DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE – side 2

Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016

Medlemstallet har gått jevnt nedover i hele denne synodeperioden. Det er en fortsettelse av trenden det siste tiåret, etter en lang periode med jevn vekst. Det totale medlemstallet har gått ned fra 21.692 til 21.447, en nedgang på 1,1 %. Antall medlemmer med stemmerett, har gått ned fra 9.481 til 8.836, en nedgang på 6,8 %. Her er det særlig to faktorer som spiller inn. Noen menigheter har overført relativt mange fra «medlem med stemmerett» til «medlem». Dette gjelder blant annet Kristiansand, som med sin medlemsmasse gir stort utslag på totaltallet. Trondheim hadde en betydelig større nedgang i antall medlemmer med stemmerett enn dem som ble overført til Credo, da denne menigheten ble dannet i 2016.

Nedgangen i antall barn er betydelig, fra 3.499 til 2.808, en nedgang på 19,7 %. Denne nedgangen er så stor at den ikke kan forklares kun ut fra naturlige svingninger. Dette vises også i dåpstallene, der det totalt var 160 døpte i 2016. Dette tallet lå stort sett mellom 200 og 220 på hele 1980- og 1990-tallet, men har deretter gått jevnt nedover.

Antall konfirmanter har imidlertid økt. I 2016 var det totalt 331. Mens tallene på døpte og konfirmerte tidligere var omtrent jevnstore, var det i 2016 nesten dobbelt så mange konfirmerte som døpte. To årsaker til dette, er at flere av menighetene våre har et relativt høyt antall konfirmanter som ikke er medlemmer i Frikirken, noe som ikke var så vanlig tidligere, samt at det kan synes som flere velger å døpe barna sine i andre menigheter, særlig i Den norske kirke, og spesielt dersom ikke begge foreldre tilhører Frikirken.

Det er noe variasjon i utviklingen i tilsynsomsrådene. Nordre går prosentvis mest tilbake i alle kategorier. Østre går minst ned i antall medlemmer med stemmerett, men har likevel en tilbakegang på 3,3 %.

Av menighetene som har eksistert i hele perioden 2011-2016, har 29 menigheter hatt en vekst i antall medlemmer med stemmerett, 49 menigheter har hatt en nedgang, mens to menigheter ikke har hatt endring i antall medlemmer. Fire menigheter har 0 medlemmer under 15 år.

Grunnlaget for denne statistikken, er tall menighetene sender inn hvert år. I tillegg til antall medlemmer og kirkelige handlinger, er menighetene bedt om å melde tall for gudstjenstedeltagelse og nattverdeltagelse, etter at Synoden 2005 ba om dette. Innsendingen av disse tallene er imidlertid mangelfull og av svært variabel karakter, noe som gjør at sammenligninger og tendenser i tallene gir lite mening. Synoden 2017 bør vurdere om innsamling av statistikk fra menighetene skal fortsette. I så fall vil det kreve at samtlige menigheter rapporterer slik man i fellesskap blir enige om.

Nye menigheter i perioden:

- 2015: Randaberg (Vestre presbyterium)
- 2016: Credo (Nordre presbyterium)
- 2017: Inspire Kirken, assosiert medlem (Østre presbyterium)

Nedlagte menigheter i perioden:

- 2014: Nedre Glomma (Østre presbyterium)
- 2015: Stavanger (Vestre presbyterium)

Forstanderfratredelse og -tiltredelser:

Nordre Presbyterium

Fratredelser:

Bjørn Jellestad, Trondheim
Per-Arne Engamo, Meløy Søndre
John Arne Gladsø, Trondheim
Jørgen Storvoll, Trondheim
John Gunnar Johnsen, Rana

Tiltredelser:

Yngve Andersen, Alta
John Arne Gladsø, Trondheim
Eldar Eiksund, Trondheim
Jostein Eik, Meløy Søndre
Bjørn Jellestad, Credo
Ole Jørgen Stevik, Trondheim
Rolf Trana, Rana

Søndre Presbyterium

Fratredelser:

Håvard Haugland, Hånes
Sigbjørn Jakobsen, Lillesand
Yngve Kolltveit, Hånes
Jon Lia, Hægeland
Halvard Myhren, Arendal

Tiltredelser:

Stein-Vegard Antonsen, Vågsbygd
Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad,
Lillesand
Kjell Audun Herje, Hånes
Johan Leirvik, Hægeland
Rune Tobiassen, Østsida
Anne Mari Schiager Topland, Arendal

Østre Presbyterium

Fratredelser:

Rune Andreassen, Toten
Ragnar Moe, Bærum
Linn Sæbø Rystad, Oslo Vestre
Håkon Valen-Senstad, Bærum
Rune Aasen, Stange

Tiltredelser:

Jens Pedersen, Fredrikstad
Morten Edvardsen, Tønsberg
Øyvind Fjellestad, Stange
Ane Lillian Tveit, Oslo Vestre
Steinar Tyvand, Bærum
Håkon Valen-Sendstad, Bærum
Kjetil Øvensen, Oslo Vestre
Sven Aasmundtveit, Toten

Vestre Presbyterium

Fratredelser:

Lars Kristian Heggebø, Stavanger
Geir Myksvoll Lande, Herøy
Håvard Mjåvatten Sandve, Bryne
Andreas Woie, Stavanger

Tiltredelser:

Tor Bjarte Berge, Klepp
Marith Larsen, Bryne
Knut Amund Låstad, Bergen
Andreas Woie, Randaberg

Frikirken	Medlemmer		Med stemmerett		Under 15 år		% stemme	% barn	Dåp	Konf	Vigsel
	2016	31.12.2016	+/-	31.12.2016	+/-	31.12.2016					
Nordre	3 201	-83	1 054	-113	298	-114	32,9%	9,3%	14	46	10
Søndre	7 864	38	3 360	52	1 140	-57	42,7%	14,5%	64	146	15
Vestre	2 970	33	1 216	-10	476	-9	40,9%	16,0%	28	53	9
Østre	7 412	17	3 207	17	894	-25	43,3%	12,1%	51	89	22
Totalt	21 447	6	8 836	-54	2 808	-205	43,3%	13,1%	157	334	56

Nordre	Medlemmer		m/stemmerett		under 15 år		% stemme	% barn	Dåp	Konf	Vigsel
	2016	31.12.2016	+/-	31.12.2016	+/-	31.12.2016					
Alta	140	-1	45	7	8	-2	32,1%	5,7%		2	1
Bodø	114	3	49	3	15		43,0%	13,2%			
Credo	50	50	48	48	2	2	96,0%	4,0%			
Levanger	115	6	63	7	6	-2	54,8%	5,2%	1	3	1
Lovund/Træna	170	-4	16	-7	22	0	9,4%	12,9%	2	1	
Meløy Nordre	136		49	-2	7	-2	36,0%	5,1%	1	4	
Meløy Søndre	664	-6	109	-2	53	-7	16,4%	8,0%	1	13	1
Mosvik	52		18		2	1	34,6%	3,8%			1
Namsos	168	6	102	7	33	-2	60,7%	19,6%	2	6	1
Nesna	51	-2	9	-3	3	1	17,6%	5,9%			
Rana	113	-8	31				27,4%				
Rognan	46	1	25	1	8		54,3%	17,4%		2	3
Rødøy	241	-6	25	1	10	-6	10,4%	4,1%		3	
Sortland	219	-3	42	1	14	-0	19,4%	6,2%			
Steinkjer	61	-29	46	3	8	-2	75,4%	13,1%	1		1
Tromsø	55	6	26	1	7		47,3%	12,7%			
Trondheim	541	-97	291	-178	78	-95	53,8%	14,4%	6	12	1
Tverlandet	99	0	28	0	7	0	28,6%	7,3%			
Øksnes	166	2	31		16	-0	18,7%	9,4%			
Nordre	3 201	-83	1 054	-113	298	-114	32,9%	9,3%	14	46	10

Vestre	medlemmer		med stemmerett		under 15 år		% stemme	% Barn	Dåp	Konf,	Vigsel
	2016	31.12.2016	+/-	31.12.2016	+/-	31.12.2016					
Bergen	620	4	308	-2	85	-4	49,7%	13,7%	3	11	3
Bryne	300	15	82	2	44	3	27,3%	14,7%	3	5	
Bønes	29		16		6		55,2%	20,7%			
Herøy	436	6	164	-2	72	2	37,6%	16,5%	6	9	2
Karmøy	96	2	52	-2	35	1	54,2%	36,5%	2	3	1
Klepp	296	-3	100	-2	60	-13	33,8%	20,3%	1	19	1
Randaberg	89	2	25		7	1	28,1%	7,9%	1		1
Riska	74	-1	15				20,3%				
Sandnes	134	-4	38	-3	11	-7	28,4%	8,2%	1		1
Sula	379	6	165	-2	80	2	43,5%	21,1%	7	5	
Volda	130	2	81	4	49	-2	62,3%	37,7%	1		
Ørsta	233	-4	119	-2	19		51,1%	8,2%	1		
Ålesund	154	8	51	-1	8	8	33,1%	5,2%	2	1	
Vestre	2 970	33	1 216	-10	476	-9	40,9%	16,0%	28	53	9

Søndre	Medlemmer		m/stemmerett		under 15 år		% stemme	% barn	Dåp	Konf	Vigsel
	2016	31.12.2016	+/-	31.12.2016	+/-	31.12.2016					
Arendal	595	-1	216	1	89	6	36,3%	15,0%	9	4	2
Birkeland	91	3	50	2	14	-1	55,2%	15,6%			
Flekkefjord	237	4	141	2	22	-3	59,5%	9,3%	4	12	3
Gjerstad	127	-6	47	-5	1	-1	37,0%	0,8%			
Grimstad	409	-13	207	-9	57	-5	50,6%	13,9%	1		
Hægeland	306	2	128	3	67	-1	41,8%	21,9%	2	3	1
Hånes	235	7	149	7	41	-8	63,4%	17,4%	2	9	2
Kristiansand	1 417	-25	443		130	-35	31,3%	9,2%	2	32	2
Lillesand	301	10	155	12	24	-2	51,5%	8,0%			
Lyngdal	356	43	168	21	102	23	47,2%	28,7%	12		
Randesund	518	-15	300	-5	89	-19	57,9%	17,2%	4	19	
Risør	324	-4	127	2	18	1	39,2%	5,6%	1	3	
Songdalen	222	6	102	-18	43	-4	45,9%	19,4%	2	11	1
Songe	450	-22	155	2	73	-7	34,4%	16,2%	3	2	1
Tveit	180	5	60	2	32	1	33,3%	17,8%		18	
Valle	48	-2	3	-1			5,3%				
Vennesla	1 175	27	456	24	197	-1	38,8%	16,8%	12	29	2
Vågsbygd	430	-6	223	-3	49		51,9%	11,4%	4	4	1
Østside	143	13	78	8	63	6	54,5%	44,1%	6		
Øvrebø	300	12	152	8	29	-8	50,7%	9,7%			
Søndre	7 864	38	3 360	52	1 140	-57	42,7%	14,5%	64	146	15

Østre	medlemmer		med stemmerett		under 15 år		% stemme	% Barn	Dåp	Konf.	Vigsel
	2016	31.12.2016	+/-	31.12.2016	+/-	31.12.2016					
Bamble	153	-5	75	-3	18	-5	49,0%	11,8%	1	2	
Brunlanes	361	-7	145	-6	47		40,2%	13,0%		11	
Bærum	238	-16	118	-11	34	-6	49,6%	14,3%		1	
Drammen	114	-2	24		14	-4	21,1%	12,3%		1	1
Drangedal/Tørdal	180	-2	47	1	13		26,1%	7,2%			1
Fredrikstad	526	19	254	13	56	7	48,3%	10,6%	4	10	3
Greåker	382	-5	199	-4	39	-1	52,1%	10,2%	2	10	2
Halden	310	-4	138	1	30	-6	44,5%	9,7%	2	14	
Hamar	318	2	128		45	3	40,3%	14,2%	5	8	2
Hønefoss	59	3	28		4	-2	47,5%	6,8%	2	4	
Kongsberg	38	3	15		9		39,5%	23,7%	3		
Kraftverket	162	14	104	10	54		64,2%	33,3%	6		5
Kragerø	345	-4	118	-5	33	1	34,2%	9,6%	2		
Lørenskog	138	5	59		7	2	42,8%	5,1%	2		1
Moss	265	-1	136	0	34	-0	51,5%	12,7%			
Oslo Storby	128	7	82	4	13	2	64,1%	10,2%	3		
Oslo Søndre	57		23	-1	6	-1	40,4%	10,5%		1	
Oslo Vestre	383	-10	189	-5	60	1	49,3%	15,7%	2		
Oslo Østre	583	-14	262	3	46	-2	44,9%	7,9%	4	7	2
Porsgrunn	438	-2	196	-1	39	-3	44,8%	9,0%			
Råde	220	2	78	1	63	-7	35,5%	28,6%	2	6	1
Sarpsborg	692	-2	179	-1	66	-3	25,9%	9,5%			
Skien	169	4	50		9		29,6%	5,3%	3	5	
Smaalenene	63	2	46	2	9	1	73,7%	15,0%			
Stange	45	-3	21	4	2	-3	46,7%	4,4%			
Stavern	200	22	103	6	46	11	51,5%	23,0%	3		1
Toten	275	1	102		31	-1	37,1%	11,3%	2		1
Treungen	135	9	60	3	23	2	44,4%	17,0%	1	1	
Tønsberg	415	2	218	6	44	-11	52,5%	10,6%	2	8	2
Ullensaker	20		9				45,0%				
Østre:	7 412	17	3 207	17	894	-25	43,3%	12,1%	51	89	22

Frikirken
2011-2016

	Medlemmer										Med stemmerett										Under 15 år					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%		
	Nordre	3 345	3 306	3 319	3 331	3 284	3 201	-144	-4,3%	1 173	1 172	1 166	1 179	1 167	1 054	-119	-10,2%	395	442	437	402	413	298	-97	-24,5%	
Søndre	7 807	7 812	7 798	7 823	7 826	7 864	57	0,7%	3 653	3 673	3 643	3 266	3 307	3 360	-293	-8,0%	1 419	1 319	1 291	1 190	1 194	1 140	-279	-19,6%		
Vestre	3 022	2 975	2 923	2 959	2 937	2 970	-52	-1,7%	1 337	1 329	1 262	1 255	1 226	1 216	-121	-9,1%	582	543	524	514	508	476	-106	-18,2%		
Østre	7 518	7 493	7 472	7 499	7 395	7 412	-106	-1,4%	3 318	3 273	3 268	3 248	3 190	3 207	-111	-3,3%	1 103	1 023	1 008	974	919	894	-209	-19,0%		
Total	21 692	21 586	21 512	21 613	21 441	21 447	-245	-1,1%	9 481	9 447	9 339	8 948	8 890	8 836	-645	-6,8%	3 499	3 327	3 259	3 080	3 034	2 808	-690	-19,7%		

Nordre presbyterium
2011-2016

	Medlemmer										Med stemmerett										Under 15 år					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%		
	Alta	138	137	142	143	141	140	2	1,4%	55	54	54	38	38	45	-10	-18,2%	20	9	13	10	10	8	-12	-60,0%	
Bodø	114	112	112	111	111	114			47	46	46	47	46	49	2	4,3%	17	14	13	7	15	15	2	-11,8%		
Credo						50	50							48	48								2	2		
Levanger	125	121	121	116	109	115	-10	-8,0%	69	65	65	61	56	63	-6	-8,7%	11	11	10	8	8	6	-5	-45,5%		
Lovund/Træna	182	174	174	175	174	170	-12	-6,6%	31	26	26	24	23	16	-15	-48,4%	31	27	27	22	22	22	-9	-29,0%		
Meløy Nordre	157	149	143	138	136	136	-21	-13,4%	54	51	50	50	51	49	-5	-9,3%	22	16	14	10	9	7	-15	-68,2%		
Meløy Søndre	732	724	724	708	670	664	-68	-9,3%	131	129	123	120	111	109	-22	-16,8%	70	72	66	64	60	53	-17	-24,3%		
Mosvik	83	57	57	54	52	52	-31	-37,3%	30	29	27	26	18	18	-12	-40,0%			1	1	1	2	2			
Namsos	147	157	167	168	162	168	21	14,3%	81	83	86	94	95	102	21	25,9%	30	38	40	34	35	33	3	10,0%		
Nesna	48	48	54	54	53	51	3	6,3%	10	10	12	12	12	9	-1	-10,0%	3	3	4	3	2	3	3			
Rana	151	151	151	148	121	113	-38	-25,2%	37	37	37	35	31	31	-6	-16,2%	2	2	2	2	2	2	-2	-100,0%		
Rognan	41	40	40	39	45	46	5	12,2%	28	27	27	27	24	25	-3	-10,7%	3	2	2	1	8	8	5	166,7%		
Rødøy	262	262	260	255	247	241	-21	-8,0%	26	26	25	25	24	25	-1	-3,8%	21	21	19	18	16	10	-11	-52,4%		
Sortland	227	227	227	225	222	219	-8	-3,6%	41	41	41	41	41	42	1	3,6%	14	14	14	14	14	14	0	-2,7%		
Steinkjer	28	32	42	53	90	61	33	117,9%	22	25	30	37	43	46	24	109,1%	3	3	6	9	10	8	5	166,7%		
Tromsø	57	56	46	56	49	55	-2	-3,5%	30	28	22	29	25	26	-4	-13,3%	13	28	24	7	7	7	-6	-46,2%		
Trondheim	584	591	591	624	638	541	-43	-7,4%	412	426	426	455	469	291	-121	-29,4%	116	165	165	168	173	78	-38	-32,8%		
Tverlandet	102	101	101	101	99	99	-3	-2,8%	26	26	26	26	26	28	2	9,0%	10	8	8	8	7	7	-3	-27,8%		
Øksnes	167	167	167	163	164	166	-1	-0,6%	43	43	43	31	31	31	-12	-27,9%	9	9	9	16	16	16	7	72,6%		
Nordre	3 345	3 306	3 319	3 331	3 284	3 201	-144	-4,3%	1 173	1 172	1 166	1 179	1 167	1 054	-119	-10,2%	395	442	437	402	413	298	-97	-24,5%		

Østre Presbyterium
2011-2016

	Medlemmer										Med stemmerett										Under 15 år										
	2011-2016					2011-2016					2011-2016					2011-2016					2011-2016					2011-2016					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-	%	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+/-
Bamble	151	149	150	161	158	153	2	1,3%	74	75	73	79	78	75	1	1,4%	24	23	24	24	23	18	-6	-25,0%							
Brunlånas	357	358	355	366	368	361	4	1,1%	143	147	147	151	151	145	2	1,4%	67	54	61	51	47	47	-20	-29,9%							
Bærum	260	258	258	257	254	238	-22	-8,5%	129	131	131	131	129	118	-11	-8,5%	56	46	46	34	40	34	-22	-39,3%							
Drammen	131	125	126	122	116	114	-17	-13,0%	51	28	28	27	24	24	-27	-52,9%	20	19	19	19	18	14	-6	-30,0%							
Drangedal/Tørdal	184	179	136	183	182	180	-4	-2,2%	49	47	47	47	46	47	-2	-4,1%	16	14	15	14	13	13	-3	-18,8%							
Fredrikstad	508	488	498	510	507	526	18	3,5%	225	228	234	238	241	254	29	12,9%	55	47	52	54	49	56	1	1,8%							
Greåker	372	379	378	385	387	382	10	2,7%	185	194	199	200	203	199	14	7,6%	55	47	46	47	40	39	-16	-29,1%							
Halden	318	324	334	316	314	310	-8	-2,5%	141	142	145	139	137	138	-3	-2,1%	33	35	37	35	36	30	-3	-9,1%							
Hamar	295	295	306	302	316	318	23	7,8%	120	123	125	120	128	128	8	6,7%	44	43	44	43	42	45	1	2,3%							
Hønefoss	57	58	58	58	56	59	2	3,5%	28	28	28	29	28	28	0	0,0%	9	8	8	7	6	4	-5	-55,6%							
Kongsberg	40	39	39	39	35	38	-2	-5,0%	22	22	21	21	15	15	-7	-31,8%	16	14	13	12	9	9	-7	-43,8%							
Kraftverket	130	147	138	142	148	162	32	24,6%	93	100	94	92	94	104	11	11,8%	32	43	47	50	54	54	22	68,8%							
Kragerø	368	363	370	364	349	345	-23	-6,3%	136	132	132	130	123	118	-18	-13,2%	46	46	41	39	32	33	-13	-28,3%							
Lørenskog	144	141	137	135	133	138	-6	-4,2%	62	62	59	61	59	59	-3	-4,8%	17	14	10	8	5	7	-10	-58,8%							
Moss	268	268	268	266	265	265	-3	-1,2%	137	137	137	136	136	136	-1	-0,4%	34	34	34	34	34	34	-0	-1,4%							
Nedre Glomma	37	28	19	22	22	22	-37	-100,0%	22	20	12	14			-22	-100,0%	14	5	6	7	7		-14	-100,0%							
Oslo Storby	113	123	124	122	121	128	15	13,3%	71	79	80	79	78	82	11	15,5%	37	21	19	17	11	13	-24	-64,9%							
Oslo Søndre	56	56	55	57	57	57	1	1,8%	26	27	25	25	24	23	-3	-11,5%	7	5	1	6	7	6	-1	-14,3%							
Oslo Vestre	449	446	446	428	393	383	-66	-14,7%	213	212	212	210	194	189	-24	-11,3%	72	71	71	63	59	60	-12	-16,7%							
Oslo Østre	654	627	630	615	597	583	-71	-10,9%	282	274	273	268	259	262	-20	-7,1%	79	63	59	52	48	46	-33	-41,8%							
Porsgrunn	438	452	452	446	440	438	0	0,1%	193	204	204	204	197	196	3	1,7%	57	58	58	43	42	39	-18	-31,0%							
Råde	193	202	205	213	218	220	27	14,0%	74	77	77	75	77	78	4	5,4%	52	51	51	67	70	63	11	20,6%							
Sarpsborg	689	694	695	697	695	692	3	0,5%	184	183	181	182	181	179	-5	-2,6%	74	79	72	71	68	66	-8	-11,3%							
Skien	167	163	162	158	165	169	2	1,2%	47	48	48	46	50	50	3	6,4%	13	12	10	9	9	9	-4	-30,8%							
Smaalenene	65	68	68	59	61	63	-2	-3,8%	48	49	49	43	44	46	-2	-4,1%	10	12	12	8	9	9	-1	-5,9%							
Stange	56	56	56	48	48	45	-11	-19,6%	32	34	34	34	17	21	-11	-34,4%	8	6	6	5	5	2	-6	-75,0%							
Stavern	158	158	165	182	178	200	42	26,6%	87	86	90	97	97	103	16	18,4%	19	21	25	36	35	46	27	142,1%							
Toten	305	301	302	297	274	275	-30	-9,8%	115	116	117	112	102	102	-13	-11,3%	47	48	40	42	32	31	-16	-34,0%							
Treungen	116	122	123	125	126	135	19	16,4%	56	56	54	57	57	60	4	7,1%	12	17	19	20	21	23	11	91,7%							
Tønsberg	419	406	399	404	413	415	-4	-1,0%	264	203	203	209	212	218	-46	-17,4%	78	67	62	57	55	44	-34	-43,6%							
Ullensaker	20	20	20	20	20	20			9	9	9	9	9	9																	
Østre:	7 518	7 493	7 472	7 499	7 395	7 412	-106	-1,4%	3 318	3 273	3 268	3 248	3 190	3 207	-111	-3,3%	1 103	1 023	1 008	974	919	894	-209	-19,0%							

Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023

Fra synodestyret

Hva er dette?

Dokumentet er ment å være et styringsverktøy for synodestyret og Frikirkens hovedkontor ved prioritering av ressurser. Det skal også være med å gi retning for kirkesamfunnet, og hjelpe den enkelte menighet til å fokusere på områder som vi er enige om at er viktige.

Hvorfor disse målene?

Gjennom en lengre prosess i kirkesamfunnet, har vi i fellesskap blitt enige om tre områder som vi mener det er særlig viktig å sette fokus på i kommende seksårsperiode:

Jesus i hverdagen – fordi vi trenger å styrke den enkeltes og fellesskapets trosliv.

Jesus til nye generasjoner – fordi rekruttering blant unge er utfordrende, og fordi vi har for stor nedgang i medlemstallet i aldersgruppa under 40 år.

Jesus til nye mennesker – fordi vi ønsker å se flere mennesker komme til tro, og fordi vi ønsker å bli mer synlige utenfor kirkens vegger.

Hvem er planen for?

Planen er for hele Frikirken. Det er synodestyret som sammen med presbyteriene og lokalmenighetene har ansvar for at planen følges opp. Det betyr ikke at den enkelte menighet må gjøre alt eller er begrenset av det som listes opp. Dokumentet peker ut retningen for Frikirken i den kommende seksårsperioden.

Prosessbeskrivelse for arbeidet med måldokumentet:

Sak på presbyteriemøtene, sommeren/høsten 2016

Spørreundersøkelse til alle pastorer, høsten 2016

Behandlet i prosjektgruppe og synodestyret, høsten 2016

Strategisamling med utsendinger valgt av presbyteriestyrene, januar 2017

Behandlet i prosjektgruppe og synodestyret, januar/februar 2017

Sendt ut til deltakere på strategisamling for tilbakemelding, vinteren 2017

Behandlet av ledergruppa på Frikirketorget sammen med synodeformann, vinteren 2017

Menighetsbehandling på menighetsmøtene, april/mai 2017

Revidert ut fra tilbakemeldinger fra menighetene, juni 2017

Hjelp fra en referansegruppe, juni 2017

Behandlet av synodeformann og daglig leder, juni 2017

Ny versjon sendt ut til menighetene via Menighetsposten, juni 2017

Til synodemøtet for endelig behandling, høsten 2017

Mål for Frikirken 2018-2023

Visjon: Vi bygger åpne fellesskap, der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som hans etterfølgere.

Motto: Sammen om oppdraget

Jesus i hverdagen

Vi vil være et fellesskap der vi hjelper hverandre til å vokse i troen på Jesus og følge ham. Bibellesning og bønn er en naturlig del av hverdagen, og i fellesskapet tjener vi med de gavene vi har fått. Vi vil være en ressurs for barnefamilier og hjelpe mennesker til å leve godt sammen. Vi er medvandrere som åpent og ærlig deler liv og tro. Sammen vil vi hjelpe hverandre til å leve ut troen i hverdagen.

M
Å
L

Trosliv

- Vi ser en økning i bibelbruk i menighetene.
- Menighetene opplever en økning i gudstjeneste- og smågruppe-deltakelse.

Tro på hjemmebane

- Menighetene er en ressurs for barnefamilier og hjelper dem til å leve ut troen i hjemmet.
- Vi tilbyr samlivskurs og foreldrekurs gjennom flere av menighetene våre.
- Menighetene følger trosopplæringsplanen de har utarbeidet ut fra kirkens felles plan.
- Det er utarbeidet en trosopplæringsplan for voksne.

Jesus til nye generasjoner

Vi vil være en inkluderende kirke. Vi ser etter det beste i hverandre og sier det gode vi ser. Vi gir rom for å prøve og feile, og verdsetter forsøkene. Vi rekrutterer og utrufter unge ledere, slik at vi kan lede sammen på tvers av generasjoner og sikre både kontinuitet og fornyelse. Vi trenger alle generasjoner, men vil ha et særlig fokus på dem under 40 år. Hos oss er alle ledere mentor for yngre ledere.

M
Å
L

Utrustning

- Det er utarbeidet planer for rekruttering og utrustning av ledere, nasjonalt og lokalt.
- Alle unge ledere har en mentor.
- Det er laget en opplærings- og oppfølgingsplan for pastorer og for eldste.
- Vi har etablert samarbeid med folkehøyskoler og utdanningsinstitusjoner om studietilbud med fokus på bibel og tjeneste.

Generasjoner leder sammen

- 40 % av lederne i menighetene er under 40 år.
- 20 % av medlemmene med regionale og nasjonale tillitsverv er under 40 år.

Jesus til nye mennesker

Vi vil være til for andre. Vi ønsker å velsigne alle vi møter i hverdagen vår. Oppdraget vårt er å bringe budskapet om Guds tilgivelse og nåde til alle mennesker. Vi vil ha et spesielt fokus på flyktninger og innvandrere nasjonalt, og muslimer og unådde folkegrupper internasjonalt. Vi engasjerer oss i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet, og for undertrykte og nødlidende i verden.

Diakonal og misjonal kirke

- Menighetene er engasjert i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet.
- 20 nye menigheter har deltatt i et læringsfellesskap med fokus på å være misjonal kirke.

Menighetsvekst

- Alle menigheter har startet minst ett nytt fellesskap, smågruppe eller større fellesskap, som når nye mennesker.
- Det er etablert studentfellesskap i syv byer med høgskole/universitet.
- Det er plantet åtte nye menigheter.
- Det er vekst i antall medlemmer i aldersgruppa 0-40 år.

M
Å
L

Misjon

- Vi har gjennomgått og fornyet misjonsstrategien og forankret den i menighetene våre.
- Vi har styrket misjonsarbeidet vårt blant muslimer i Norge.
- Vi har doblet misjonsinnsatsen i Midtøsten.
- Samtlige menigheter har regelmessig kontakt med minst én av utsendingene våre.
- Misjonsgaven øker med 5 % årlig.

Forslag til vedtak

Synoden vedtar målene for Frikirken for 2018-2023.

Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020

I dette saksdokumentet legger vi ikke frem konkrete tall. Det synes mer hensiktsmessig å redegjøre for det vi mener i særlig stor grad vil påvirke fellesarbeidets økonomi i årene som kommer.

Drift i balanse

Innledningsvis er det naturlig å vise til sak 2/2017: Regnskap for 2014-2017. Som det fremkommer i saksfremlegget der, har det i innværende synodeperiode vært særlig fokus på bedre regnskapsrutiner og bedre kontroll på økonomien. I 2016 snudde vi en trend, og fikk et drifts-/ årsresultat med positivt fortegn. I både innværende års budsjett og det pågående budsjettarbeidet for 2017, tas det sikte på et driftsoverskudd på 200.000 kroner. Også i fortsettelsen vil det være en klar målsetning å sikre drift i balanse. Dette forutsetter god budsjettplanlegging og tett økonomioppfølging.

Prioriteringer i fellesarbeidet

Videre viser vi til sak 4/2017: Mål for Frikirken for 2018-2023. Måldokumentet – slik det blir vedtatt av Synoden 2017 – vil legge klare føringer for prioriteringene i neste seksårsperiode. Dette gjelder i særlig grad forvaltningen av ressursene på Frikirkens hovedkontor (tidligere Frikirketorget). Det jobbes med å avklare hva som i fortsettelsen skal anses som basisoppgaver, og hva som trengs av bemanning for å håndtere dette. Prosjekttenkningen ses på som et supplement til basis. Gjennom prosjekter kan vi få til utvikling og endring i tråd med det som fremkommer i måldokumentet. Det er derfor viktig at vi sikrer lønnsmidler til ansettelsener i prosjektstillinger etter behov.

På Frikirkens hovedkontor, har det vært en nedgang i antall årsverk de senere årene, fra 31 ved utgangen av 2014 til 25 pr. september 2017. Det er ikke en målsetning å få ytterligere nedgang, men det er viktig at personalressursene settes inn på det som er aller viktigst iht. de løpende oppgavene for hovedkontoret (basisoppgavene) og forventningene til fellesarbeidet gjennom vedtatt måldokument.

Pensjon er en vesentlig del av personalkostnadene. Det er vanskelig å forutse hvordan disse kostnadene vil utvikle seg, men vesentlige avvik fra normal lønnsvekst, vil gi utslag for både fellesarbeidet og menighetene.

Lokaler for Frikirkens hovedkontor

Også lokaler er en betydelig kostnad. Neste sommer flytter hovedkontoret fra Linstows gate 3 til Oslo Vestre Frikirke i Pilestredet 69. Vi vil få færre kvadratmeter til disposisjon, men til gjengjeld blir husleiekostnadene halvert. Selve flyttingen vil medføre ekstrakostnader i 2018. Dette tar vi sikte på å dekke over ordinært driftsbudsjett. Kostnadsnedgangen får full effekt fra 2019.

Statstilskudd og kommunale tilskudd

Når det gjelder inntekter, er det knyttet stor usikkerhet til statstilskudd og kommunale tilskudd i årene som kommer. Myndighetene arbeider med en ny helhetlig lov for tros- og livssynssamfunn. Dette innebærer også en vurdering av de økonomiske tilskuddsordningene.

Én av de skisserte modellene, vil føre til en samordning av statlige og kommunale tilskudd. Dersom en slik modell blir vedtatt, betyr det at vi må revurdere dagens ordning i Frikirken, der statstilskuddet går til fellesarbeidet og de kommunale tilskuddene tilbakeføres til menighetene.

Det er ventet at et høringsutkast til ny lov for tros- og livssynssamfunn vil foreligge i løpet av 2018. Før den tid, er det vanskelig å si noe om hvilke konsekvenser lovendringen vil få for kirkesamfunnet vårt.

Menighetstilskudd

Menighetstilskuddet er menighetenes bidrag til fellesarbeidet. Inntil noe annet evt. blir vedtatt av synoden (jfr. sak 18/2017: Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjonsgave), videreføres prinsippet om at menighetstilskuddet skal knyttes til menighetenes økonomi og medlemstall. Satsen ble redusert fra 17 % til 15 % i 2015 og blir den samme også i 2018.

Misjonsgave

Menighetstilskuddet er obligatorisk for menighetene, mens misjonsgaven er forventet, men ikke et absolutt krav. Her vises det til sak 17/2017: Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement. Det er behov for en tydelig avklaring på menighetenes forventninger og bidrag til Frikirkens felles misjonsarbeid i årene som kommer. I måldokumentet for 2018-2023 foreslås det at misjonsgaven økes med 5 % årlig i årene som kommer.

Utviklingsfondet

Utviklingsfondet ble tilført 25 millioner kroner etter salget av Frikirkens Hus. Videre tilføres det omkring 1/5 av stats- og menighetstilskuddet årlig. Det legges opp til at fondet gradvis tappes for de opprinnelige 25 millionene, ved at det bevilges mer penger pr. år enn det som tilføres.

Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet

Fra synoderådet

Protokoll fra 8. ordinære møte i synoderådet

Tid: Fredag 9. juni 2017 kl. 09.30-15.00
Sted: Scandic Gardermoen
Til stede: *Synodestyret:*
Jarle Skullerud (synodeformann), Arvid Hunemo (nestformann/forstander), Geir Langen (forstander), Heidi Aarmo Lund (eldste) og Arild Sæbø (eldste)
Tilsynsmennene (utover synodeformann og nestformann):
Nordre presbyterium: Finn-Tore Eivik (nestformann)
Søndre presbyterium: Arnfinn Østerberg (formann) og Trine H. Syvertsen (nestformann) Østre presbyterium: Gunnar Johnsen (formann) og Niclas Bengtsson (nestformann) Vestre presbyterium: Jan Løkkeborg (formann) og Lars Øystein Folkedal (nestformann)
Valgt av synodemøtet:
Nordre presbyterium: Jan Frostestad (Sortland) og Øyvind Stavnes (Øksnes)
Søndre presbyterium: Sigmund Sandåker (Kristiansand), Leif Inge Jensen (Songe) og Bjørn Einar Strandberg (Østsida)
Østre presbyterium: Mirjam Lukasse (Oslo Østre) og Jon Gunnar Pettersen (Bærum)
Vestre presbyterium: Andreas Woie (Sandnes)

Forfall: *Synodestyret:*
Ole Johnny Møyholm (eldste), Steinar Tyvand (eldste), Kari-Lisbeth Kjus (1. vara/eldste) og Ole Stormo (2. vara/eldste)
Tilsynsmennene (utover synodeformann og nestformann):
Nordre presbyterium: John Arne Gladsø (formann)
Valgt av synodemøtet:
Søndre presbyterium: Thor-Harry Nordvoll (Birkeland) og Laila Nordstrand Berg (Randesund, har trukket seg fra synoderådet)
Østre presbyterium: Per Eriksen (Fredrikstad), Linn Sæbø (Oslo Vestre, er ikke lenger pastor/medlem i eldsterådet) og Ketil Willard (Greåker)
Vestre presbyterium: Lillian Øksnevad (Riskå) og Harald Bjørnøy (Bergen)

Fra adm.: Marit Ecklo Brevik, daglig leder, Frikirketorget

Synodeformann Jarle Skullerud ønsket velkommen og åpnet møtet med Guds ord og bønn.

Opprop v/synodeformann. 20 synoderådsmedlemmer til stede.

Det var ingen merknader til møteinnkalling og saksliste.

Lars Øystein Folkedal, Leif Inge Jensen og Mirjam Lukasse ble valgt til å underskrive protokollen

Sak 1/2014-2017 – Å være en evangelisk luthersk kirke i vår tid

Presentasjon av saken: Synodestyret planlegger å utarbeide en brosjyre om det å være en evangelisk luthersk kirke i vår tid. Målgruppa er kristne som ønsker å vite hva Frikirken står for i forhold til andre kirkesamfunn. Det kan være enkeltpersoner som leter etter en menighet de kan tilhøre eller menigheter som vurderer tilknytning til Frikirken. Synodeformannen la fram for synoderådet et notat med forslag til tekst til en slik brosjyre.

Innledning v/synodeformann. Drøfting i grupper. Oppsummering i plenum.

Drøfting i grupper ut fra følgende spørsmål:

- Hva er de avgjørende lærepunktene i vår lutherske tradisjon?
- Hva ville Luther tatt et oppgjør med i vår tid og i vår kirke?
- Hvilke impulser fra andre kirkesamfunn har vært viktige korrektiver/supplement for oss?

Vedtak:

- 1. Synoderådet samtalte om notatet fra synodeformannen om det å være en evangelisk luthersk kirke i vår tid.**
- 2. Synoderådet ber synodestyret ta med seg momentene som kom frem i samtalen ved utarbeidelsen av en brosjyre om temaet. Videre anbefaler synoderådet at det blir utviklet et samtaleopplegg for eldsterådene.**

Sak 2/2014-2017 – Homofilt samliv og vigsel av likekjønnede

Presentasjon av saken: Synodestyret har gitt i oppdrag til teologisk fagråd å drøfte homofili og likekjønnet ekteskap. Drøftingen har resultert i to dokumenter: «Sjelesørgerisk tilnærming til samlivsetiske spørsmål» og «Er spørsmålet om likekjønnet samliv et bekjennesspørsmål?». Tilsynsmennene sendte i februar 2017 et brev til eldsterådene som presiserte Frikirkens forståelse av ekteskapet, men samtidig understreket viktigheten av respektfull omtale av mennesker med et annet syn og behovet for dialog. Synodeformannen tok initiativ til en samtalegruppe bestående av åtte personer fra Frikirken som har møttes tre ganger våren 2017. Til synoderådsmøtet forelå en rapport fra samtalegruppa.

Innledninger v/synodeformann og Jan Løkkeborg, leder i teologisk fagråd. Drøfting i grupper. Oppsummering i plenum.


Drøfting i grupper ut fra følgende spørsmål:

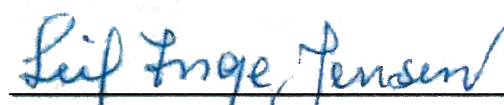
- Skal Frikirken legge til rette for å videreføre samtalene fra den oppnevnte samtalegruppa og eventuelt hvordan?
- På hvilken måte kan utredningen fra teologisk fagråd være til hjelp for oss?
- Hvilke konsekvenser skal det få for vårt samarbeid med andre kirker når de lærer annerledes enn oss på dette feltet?
- Innspill/spørsmål til veiledningen som ble sendt fra synodeformannen på vegne av tilsynsmannsmøtet.

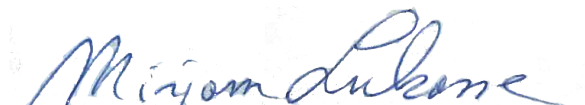
Vedtak:

- 1. Synoderådet fastholder den klassiske lutherske lære om ekteskapet.**
- 2. Synoderådet anbefaler samtidig at det videreføres samtaler om vår sjelesørgeriske tilnærming og hvordan vi forholder oss til mennesker som lever og lærer annerledes enn dette.**

Én blank stemme på første del av vedtaket.


Lars Øystein Følkedal (sign.)


Leif Inge Jensen (sign.)


Mirjam Lukasse (sign.)

Sak 7/2017: Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet

Fra fordelingsutvalget

Nåværende retningslinjer

Retningslinjer for Utviklingsfondet

a) Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet. Fordelingsutvalget består av to representanter valgt fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Daglig leder på Frikirketorget, og daglig leder i FriBU har møte- og talerett.

b) Det kan søkes om midler innen 01.02. og 01.09. hvert år. Fordelingsutvalget samles i løpet av februar og september og gjør vedtak angående bruken av fondsmidlene. Første søknadsfrist blir 01.09.15. for bruk fra og med året 2016.

c) Utviklingsfondet kan brukes til følgende:

1. Prosjekt med en tidsbegrensning på inntil fem år som har et misjonalt og/eller utviklingsorientert fokus. Det kan søkes midler til nybrottsarbeid og menighetsutvikling og ikke til ordinær drift.

2. Rekruttering og utprøving av aktuelle nye medarbeidere i inntil 30 prosent stillinger begrenset oppad til to år, der man kan søke fondet om dekning av 2/3 deler av kostnadene. 1/3 av kostnadene finansieres av søker.

3. Trosopplæring - ulike prosjekt som ikke inngår i ordinær trosopplæring.

4. Støtte til lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeider i stor nok stilling i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for flere år.

5. Det kan søkes støtte til kirkebygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak eller eventuelt andre investeringer i bygg/eiendom i Den Evangelisk Lutherske Frikirke på bakgrunn av særskilte vurderinger.

Fordelingsutvalget har gjort en foreløpig evaluering av retningslinjene for utviklingsfondet.

Følgende forslag til justerte retningslinjer for utviklingsfondet oversendes synodestyret for behandling på Synodemøtet 2017. Etter Synodemøtet 2017 godkjennes endringer i retningslinjene av Synodestyret etter forslag fra Fordelingsutvalget.

Retningslinjer for utviklingsfondet

- a) Utviklingsfondet skal i vesentlig grad brukes til strategiske prosjekter med grunnlag i Frikirkens synodale og lokale strategier og handlingsplaner. Tildeling og bruk av midlene bør følges nøye og evalueres opp mot strategiene for kirkesamfunnet.
- b) Utviklingsfondet forvaltes av Fordelingsutvalget, som består av to representanter fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Utvalget velger selv leder og nestleder blant presbyterienes representanter. Daglig leder på Frikirketorget og daglig leder i FriBU har møte- og talerett. Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet.
- c) Det søkes normalt om midler én gang i året, hver høst. I særskilte tilfeller kan det også søkes om våren. Søknadsfrister bestemmes av Fordelingsutvalget.
- d) Utviklingsfondet brukes til det følgende:
1. Nybrottsarbeid og prosjekter med grunnlag i lokale og synodale strategier. Prosjektene skal være tidsbegrenset. Det kan søkes om støtte i inntil fem år.
 2. Støtte til lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeidere i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for inntil fem år.
 3. Det kan søkes om støtte til nybygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak og andre investeringer i kirkebygg eller andre bygg og eiendommer som eies av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
- e) Menigheter, presbyterier og institusjoner eid av Frikirken kan søke. Normalt kan ikke satsingsområdene på Frikirketorget søke om støtte fra utviklingsfondet. I særskilte tilfeller kan likevel satsingsområdene og FriBU søke gjennom daglig leder på Frikirketorget.
- f) Treårsmeldingen fra Fordelingsutvalget legges fram for synoden og godkjennes av denne.

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden godkjenner nye retningslinjer for utviklingsfondet.

Saken ble sendt ut til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

53 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

16 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

1 menighet fremmet eget forslag

0 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget har ingen merknader til reviderte retningslinjer for utviklingsfondet, men mener at følgende punkt bør tilføyes: «Synodestyret kan foreta endringer i retningslinjene, etter forslag fra fordelingsutvalget.»

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8a Fra forfatningsutvalget

1 FUNKSJON OG OPPGAVER

Forfatningsutvalgets er synodens kontroll- og fortolkningsorgan i forfatningssaker. I denne perioden har ikke forfatningsutvalget hatt noe tilleggsmandat eller andre særskilte oppgaver gitt av synoden 2014. Alle bestemmelsene for forfatningsutvalget er tatt med som vedlegg til meldingen.

2 SAMMENSETNING

Synoden 2014 valgte følgende medlemmer og varamedlemmer til forfatningsutvalget:

Leder:	Harry Hanssen	Sortland	Ordinert
Nestleder:	Brit Løvgren	Randesund	Ikke ordinert
Medlemmer:	Birger Løvlie	Volda	Ordinert
	Leif Erik Nilsen	Bergen	Ordinert
	Øyvind Tveit	Treungen	Ordinert
Første varamedlem:	Terje Solberg	Oslo Østre	Ikke ordinert
Andre varamedlem:	Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad	Lillesand	Ordinert

Utvalget valgte Brit Løvgren til nestleder.

Begge varamedlemmene var innkalt til første møte. Resten av perioden har første varamedlem vært innkalt fast. Andre varamedlem har vært innkalt og møtt ved behov.

3 MØTER

Forfatningsutvalget har i perioden fra og med synodemøtet 2014 til og med 15.05.2017 hatt ni møter. Det forventes to eller tre møter til før synodemøtet 2017.

Tre av møtene har vært gjennomført ved hjelp av e-post.

Synodeformannen har vært invitert og møtt Forfatningsutvalget én gang.

Møtene har vært på frikirketorget. Utvalgets leder har møtt synodestyret én gang. Det ble da drøftet hvordan utredningen om revisjon av forfatningen kunne behandles.

4 ARBEID

Forfatningsutvalget har i perioden, fram til 15.05.2017 behandlet 118 saker. Det antas at det kan bli ca. 130-140 saker totalt i løpet av hele perioden. Nærmere oversikt over saksmengden vil framgå av utvalgets evaluering av arbeidet i perioden. Evalueringen foretas i siste møte før synoden 2017 og vil være tilgjengelig for synodens medlemmer i forfatningsutvalgets protokoll.

En vesentlig del av utvalgets arbeid består i å behandle protokoller fra synoden, synodestyret, synoderådet, presbyteriene og presbyteriestyrene. I tillegg har utvalget behandlet saker oversendt fra synodestyret, samt etter henvendelser fra andre. Utvalget har også tatt opp og behandlet saker på eget initiativ.

Fordelingsutvalget vedtok i 2016 å oversende sine protokoller til forfatningsutvalget for behandling. Begrunnelsen var at fordelingsutvalget har overtatt oppgaver fra synodestyret og presbyteriestyrene når det gjelder fordeling av økonomiske tilskudd. Deres vedtak er behandlet av synodestyret uten merknader. Forfatningsutvalget behandlet deretter protokollene fra fordelingsutvalget, inntil synodestyret opphevet praksisen.

Forfatningsutvalget har i starten av perioden drøftet sitt mandat. Følgende vedtak ble gjort, jf. sak 02/2014-2017:

"Forfatningsutvalgets arbeid i perioden 2014-2017 skjer i henhold til gjeldende bestemmelser i forfatning, reglement for synoden og retningslinjer for utvalget, samt den prinsipielle avklaringa som er uttrykt i sak 43/2011-2014.

Forfatningsutvalget sender en generell rettleiding om protokollføring til aktuelle styrer og råd. Antall møter og møteform tilpasses saksmengde og sakenes art og omfang. Nye medlemmer og varamedlemmer i Forfatningsutvalget undertegner taushetserklæringer."

Etter forespørsel fra synodestyret har utvalget presisert at vedtaket i sak 43/2011-2014 ikke innebærer at forfatningsutvalget må behandle synodestyrets protokoll før synodestyrets vedtak effektueres. Utvalget opplever arbeidet som interessant og utfordrende. Samarbeidet har vært godt.

4.1 Protokoll fra synoden 2014.

Protokollen fra synoden 2014 var oversiktlig og uten vesentlige feil eller mangler, også når det gjelder formaliteter ved protokollføringen.

Utvalget hadde en forfatningsrelatert merknad til at det under møtet ble avgitt stemme etter fullmakt, noe som ikke er i henhold til bestemmelsene.

4.2 Protokoller fra synodestyret.

Forfatningsutvalget mener at synodestyrets protokoll stort sett inneholder nødvendige saksbeskrivelser i tillegg til vedtakene. Noen få ganger har vedtak vært formulert slik at dets fullstendige innhold ikke framgår av protokollene, noe som har blitt kommentert i forfatningsutvalgets sakvurderinger.

Synodestyret har tatt forfatningsutvalgets merknader til orientering. Forfatningsutvalgets merknader til synodestyrets protokoll framgår av utvalgets protokoll.

4.3 Protokoll fra synoderådet.

Forfatningsutvalget har ikke mottatt protokoll fra møte i synoderådet i perioden. Dersom utvalget mottar protokoll fra synoderådet, vil behandling av den framgå av forfatningsutvalgets protokoll for resten av perioden.

Utvalget viser til egen sak hvor synoden 2017 skal behandle synoderådets protokoll.

4.4 Protokoller fra andre styrer innenfor Den Evangelisk Lutherske Frikirkes fellesarbeid.

Forfatningsutvalget har behandlet noen av fordelingsutvalgets protokoller. Fordelingsutvalgets protokoller er oversiktlig og inneholder, sammen med vedleggene, tilstrekkelig informasjon.

Forfatningsutvalget har ikke hatt merknader til protokollene.

4.5 Protokoller fra presbyteriene.

Fra ett av presbyteriene har det vært utfordringer med å få tilsendt protokollene innen rimelig tid.

Utvalget har vurdert protokollene fra presbyteriene på samme måte som synodestyrets protokoller når det gjelder forholdet til forfatningen og øvrige bestemmelser. Presbyteriestyrenes protokollføring har noe varierende kvalitet i forhold til formaliteter.

Protokollføringen fra presbyteriemøtene, viser en klar forbedring i 2016 i forhold til tidligere år. Utvalget har anbefalt presbyteriestyrene å legge til rette for god protokollføring ved kommende presbyteriemøter.

Forfatningsutvalget har utarbeidet en melding til hvert enkelt presbyterium som er oversendt presbyteriemøtene.

Forfatningsutvalgets merknader til presbyterienes protokoller framgår av utvalgets protokoll.

4.6 Saker oversendt fra synodestyret.

Forfatningsutvalget har fått oversendt fra synodestyret og behandlet saker om synoderådets sammensetning og synodestyrets habilitet i forbindelse med innstillinger fra lønnsutvalget. Utvalget har også behandlet synodestyrets forslag/tilrådninger til Synoden 2017 når det gjelder saker som berører forfatning og øvrige bestemmelser. To av disse sakene ble oversendt Forfatningsutvalget så sent at dets merknader ikke kunne sendes til menighetene sammen med sakene. Forfatningsutvalgets merknader til synodesakene framgår av utvalgets protokoll.

4.7 Saker oversendt fra presbyteriene.

Forfatningsutvalget har ikke mottatt og behandlet henvendelse om forfatnings- og reglementsrelaterte spørsmål fra presbyteriene, i perioden (fram til 15.05.2017).

4.8 Andre henvendelser.

Forfatningsutvalget har behandlet henvendelser fra menigheter og enkeltpersoner, blant annet om innkalling til menighetsmøter, innholdet i forfatningens bestemmelse om stemmerett, redaksjonelle endringer i nattverdliturgien, møtegjennomføring ved hjelp av e-post, behandling av tilsynsrapporter, protokollering av uenighet, avstemmingsprosedyrer, ledelsesmodeller i menighetene, habilitet og arbeidsgiveransvar for tilsynsmenn. Noen av henvendelsene har vært muntlige og av en slik art at de er besvart av utvalgets leder, uten møtebehandling.

4.9 Saker tatt opp av forfatningsutvalget.

Forfatningsutvalget har på eget initiativ behandlet forhold vedrørende synodens tilsynsmenn og habilitet. Forholdet er naturlig å vurdere i forbindelse med videre behandling av utredningen om forfatningen. Utvalget har også kommet med anbefalinger til synodestyret når det gjelder saker til synoden 2017 som berører forfatningen.

4.10 Større saker som er behandlet.

Noen saker har vært av større omfang. Disse har enten blitt behandlet sammen med protokollene eller som egne saker.

4.10.1 Varamedlemmenes funksjon i synodestyret.

Forfatningsutvalget har vurdert formalitetene omkring at første varamedlem for forstandere og første varamedlem for eldste ikke ble innkalt fast til synodestyrets møter. Utvalget har ikke funnet at endringen var i strid med gjeldende bestemmelser, men har stilt seg undrende til at den ble iverksatt før saksbehandlingen.

4.10.2 Synodestyrets behandling av protokoller fra styrer råd og utvalg.

Forfatningsutvalget ba tidlig i perioden synodestyret avklare hvilke protokoller og andre dokumenter fra andre styrer, råd og utvalg som synodestyret skal godkjenne og hvilke som skal tas til orientering. Deretter fikk utvalget saken til vurdering og dets anbefaling ble oversendt synodestyret. Anbefalingen innebærer at styreprotokollene fra Nordtun HelseReHab og Stavern folkehøyskole tas til orientering av synodestyret. Enkelte saker skal imidlertid, i henhold til gjeldende bestemmelser, avgjøres av synodestyret. De aktuelle styrene og synodestyret må derfor ha gode rutiner for oversending og behandling av disse sakene.

4.10.3 Tilsyn i menigheter hvor eldstetjenesten ivaretas av en annen menighet.

Dersom eldstetjenesten ivaretas av en annen menighets eldsteråd på presbyteriets vegne og en av denne menighetens eldste er medlem av presbyteriestyret, men ikke tilsynsmann, har utvalget vurdert det slik at tilsynsansvaret kan ivaretas uten bruk av settepresbyterium.

4.10.4 Innkalling til menighetsmøter.

Forfatningsutvalget har vurdert en henvendelse om hvem som skal ha innkalling til menighetsmøtene. Det er utvalgets oppfatning at slik innkalling skal sendes til medlemmer med stemmerett. Øvrige medlemmer kan gjøres kjent med menighetsmøtene gjennom ulike former for bekjentgjørelser.

4.10.5 Samarbeidsavtale med feltprestkorpset.

I forbindelse med synodestyrets behandling av samarbeidsavtale med feltprestkorpset har forfatningsutvalget drøftet prinsipielle sider ved en slik avtale. Utvalgets flertall tolker tilsynsansvaret slik at Den Evangelisk Lutherske Frikirke selv skal utøve tilsyn for medlemmer som tjenestegjør i feltprestkorpset. Utvalgets leder har i en protokolltilførsel avvist en samarbeidsavtale med feltprestkorpset. Begrunnelsen er at offentlige myndigheter vil ha mandat til å begrense kirkens tilsynsansvar, noe som ikke er i overensstemmelse med forfatningens prinsipp om at offentlige myndigheter ikke skal kunne styre, herunder begrense, kirken. I tillegg er det ikke vurdert hvorvidt en samarbeidsavtale med feltprestkorpset, som er en del av Den norske kirke, er i overensstemmelse med vedtaket fra synoden 2008 om ikke å inngå samarbeidsavtale med Den norske kirke.

4.11 Saker som ikke er ferdigbehandlet.

Forfatningsutvalget har kun en sak som ikke er ferdigbehandlet, så langt i denne perioden

4.11.1 Saker som skal behandles av synoden 2017.

Forfatningsutvalget vil, som i tidligere perioder, gjennomgå samtlige saker som skal behandles av synoden 2017. Denne behandlingen vil skje først etter at fristen for levering av treårsmeldinga er ute. Behandlingen og eventuelle merknader vil framgå av utvalgets møteprotokoll. Protokollen vil være tilgjengelig for synodens medlemmer.

Saker om endringer i forfatningen, som skal behandles i menighetene, ble oversendt utvalget med svært kort frist for behandling. To av sakene ble oversendt så sent at utvalget ikke kunne behandle dem før etter fristen. Det ville vært en styrke for behandlingen i menighetene om Forfatningsutvalgets merknader

ble oversendt menighetene.

4.12 Temasamtaler.

Forfatningsutvalget har i ett av møtene drøftet den kirkepolitiske situasjon i Norge. Samtalen var interessant og nyttig for utvalgets arbeid.

5 AVSLUTTENDE MERKNADER

Forfatningsutvalgets vesentlige oppgave er behandling av protokoller. I den sammenheng vil utvalget peke på nødvendigheten av at vår kirkes protokollføring skjer på en god måte og tar hensyn til alle formelle krav. Utvalget anbefaler alle som har, eller kan få, slike oppgaver å sette seg inn i den veiledningen som finnes i Organisasjons- og personalhåndboka.

Fristen for levering av treårsmelding til synoden 2017 var 15.05.2017, noe som medfører at det ikke blir rapportert noe fra det siste halvåret i perioden. Forfatningsutvalget ble heller ikke orientert om fristen i tide. For perioden 2011-2014 ble treårsmeldingen levert i begynnelsen av september.

Det er viktig at mest mulig av arbeidet til styrer, råd og utvalg kan rapporteres i treårsmeldingene. Forfatningsutvalgets protokoll for hele perioden 2014-2017 vil imidlertid være tilgjengelig for delegatene under synoden 2017.

Oslo 12.05.2017.

Harry Hanssen
(Leder)

Brit Løvgren
(Nestleder)

Birger Løvlie

Leif Erik Nilsen

Øyvind Tveit

Terje Solberg
(1. varamedlem)

Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad
(2. varamedlem)

VEDLEGG

GJELDENDE BESTEMMELSER FOR FORFATNINGSUTVALGET:

Forfatningen § 17:

Forfatningsutvalget er synodens kontroll- og fortolkningsorgan i forfatnings saker. Dette innebærer at de skal vurdere hvorvidt vedtak gjort av synoden og synodestyret, presbyteriene og presbyteriestyrene, sam synoderådet, er i samsvar med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes forfatning. Forfatningsutvalget består av representanter valgt i henhold til reglement.

Synoden har øverste myndighet til å avgjøre om et vedtak er i samsvar med forfatningen.

Reglement for synoden:

Synodens forfatningsutvalg.

- *Forfatningsutvalget behandler synodens, synodestyrets, synoderådets, presbyterienes og presbyteriestyrenes protokoller. Det kan også vurdere forslag til vedtak i synoden og presbyteriene.*
- *Forfatningsutvalget behandler andre saker som oversendes fra synodestyret og synoderådet.*
- *Dersom forfatningsutvalget mener at et vedtak ikke er i samsvar med forfatningen, sendes dette tilbake til det organet som har fattet vedtaket, for ny behandling.*
- *Forfatningsutvalg består av leder, fire medlemmer og to varamedlemmer. Valgene gjelder for tre år.*
- *Minst halvparten av utvalgets medlemmer og varamedlemmer skal være ordinert. Leder, medlemmer og varamedlemmer i forfatningsutvalget kan ikke samtidig være medlem eller varamedlem i synodestyret, synoderådet eller i et presbyteriestyre.*

Retningslinjer for Forfatningsutvalget:

1 Basis

Arbeidet i forfatningsutvalget utøves i overensstemmelse med Den Evangelisk Lutherske Frikirkes bekjennelse, forfatning, reglement og øvrige bestemmelser, inkludert "Retningslinjer for saksbehandling og dokumentoppbevaring i Den Evangelisk Lutherske Frikirke" (kapittel 5.1.4).

2 Valg

Synoden velger medlemmer og varamedlemmer til forfatningsutvalget i henhold til bestemmelsene i forfatningen og reglement for synoden og synodemøtet.

3 Konstituering og arbeidsrutiner

Forfatningsutvalget velger selv nestleder. Utvalget kan, dersom det finner det tjenlig, velge et arbeidsutvalg og fastsette dets mandat.

Forfatningsutvalgets leder er ansvarlig for saksforberedelser og sørger for at de vedtak som blir fattet oversendes de rette instanser.

Forfatningsutvalget fører protokoll over sine handlinger og sender protokollutskrift til synodestyret og årsmelding til synoden.

4 Møter

Forfatningsutvalget møtes etter behov og minst en gang pr. år. Utvalget er beslutningsdyktig når minst tre utvalgsmedlemmer, blant dem leder eller nestleder, er til stede. Ved eventuell stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

5 Arbeidsoppgaver

Forfatningsutvalgets arbeidsoppgaver fremgår av forfatningen og reglement for synoden.

6 Annet

Forfatningsutvalget arbeider i samarbeid og forståelse med synodestyret, synoderådet, presbyteriestyret og andre relevante styrever, råd og utvalg.

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8b Fra fordelingsutvalget

TREÅRSMELDING

Denne meldingen gjelder perioden fra fordelingsutvalget ble etablert i 2015 og til og med våren 2017.

Bakgrunn og mandat

På synodemøtet høsten 2014 ble det vedtatt å opprette et fordelingsutvalg. Utvalget skulle forvalte Frikirkens felles midler fra 2016 av. De tidligere fondene for kirkebygg og 'Fond rekruttering, personalutvikling og utviklingstiltak' skulle forvaltes av utvalget. I tillegg kom midlene som før ble disponert av Landsmisjonen/satsingsområde menighetsutvikling og presbyterienes skatterefusjonsmidler. Alt dette ble samlet i et utviklingsfond der det også ble tilført 25 millioner kroner etter salget av Frikirkens hus.

Søknader som før ble sendt til presbyteriene skulle fra 2016 av sendes til fordelingsutvalget. Det samme gjaldt for søknader som før var blitt sendt til Landsmisjonen/satsingsområde menighetsutvikling, søknader om støtte fra kirkefondet og søknader om støtte til rekruttering av nye medarbeidere.

Fordelingsutvalget består av to representanter fra hvert av de fire presbyteriestyrene samt synodens formann og nestformann. Leder av FriBU og daglig leder på Frikirketorget har møte- og talerett, men ikke stemmerett. Daglig leder på Frikirketorget er utvalgets sekretær.

Fordelingsutvalget hadde konstituerende møte 5 juni 2015. Formann i østre presbyterium Gunnar Johnsen ble valgt til utvalgets leder. Arnfinn Østerberg, formann i søndre presbyterium, ble valgt til nestleder. Synodeformann Jarle Skullerud ble sammen med utvalgets leder og nestleder valgt til å utgjøre arbeidsutvalget til fordelingsutvalget.

Hvem som kan søke

Menigheter, institusjoner eid av Frikirken, presbyterier og FriBU kan søke om støtte. FriBU i den enkelte menighet søker gjennom menigheten.

Synodens vedtak i 2014

Synodens overordnede vedtak:

De resterende midlene (*etter salget av Kongsveien 82/Frikirkens hus*), settes i et utviklingsfond som forvaltes av et fordelingsutvalg og søkes brukt vesentlig til strategiske misjonale prosjekt basert i synodale og lokale strategier og handlingsplaner. Retningslinjer for fondet følger nedenfor. Tildeling og bruk av midlene bør følges nøye og evalueres opp mot strategier for kirkesamfunnet.

Synoden vedtok videre at det kunne søkes om støtte til prosjekter som har et misjonalt og/eller utviklingsorientert fokus, rekruttering av nye medarbeidere, trosopplæring, lønnsmidler, nye kirkebygg og til oppgradering, oppussing og energiøkonomiske tiltak i eksisterende bygg.

Representanter i utvalget

Følgende personer har møtt i utvalget:

Nordre presbyterium

Svein Brennesvik (juni og oktober 2015, mars 2016), Yngve Andersen (mars 2016), Bjørn Roger Stien (juni og oktober 2015, oktober 2016), John Arne Gladsø (oktober 2016).

Vestre presbyterium

Leif Erik Nilsen (juni 2015), Geir Myksvoll Lande (juni 2015), Tone Moseid (oktober 2015 og mars og oktober 2016), Sølve Hatlen (oktober 2015 og mars og oktober 2016).

Søndre presbyterium

Jon Lia (alle møtene), Oskar Aanonsen (fra våren 2017 av), Arnfinn Østerberg/utvalgets nestleder (alle møtene).

Østre presbyterium

Niclas Bengtsson (juni og oktober 2015 og oktober 2016), Gunnar Johnsen/utvalgets leder (alle møtene).

Synodens tilsynsmenn

Jarle Skullerud (alle møtene), Arvid Hunemo (alle møtene).

Frikirketorget daglig leder - uten stemmerett

Sven Aasmundtveit (juni 2015), Marit Ecklo Brevik (oktober 2015 og mars og oktober 2016).

FriBU daglig leder - uten stemmerett

Håvard Haugland (oktober 2015 og mars og oktober 2016).

Møter

Fordelingsutvalget har hatt fire møter, to i 2015 og to i 2016. Det er planlagt et møte i 2017, på høsten. Noen saker er behandlet pr. korrespondanse mellom de ordinære møtene, blant annet tildelingene gjort våren 2017. Arbeidsutvalget har hatt fem møter, to i 2015, to i 2016 og et i 2017. Fordelingsutvalget har funnet en arbeidsmåte som gjør at hele utvalget normalt vil møtes en gang i året. Ellers gjøres arbeidet av arbeidsutvalget og via korrespondanse. Ved ikke å møtes oftere enn nødvendig, reduseres utgiftene til driften av utvalget.

Arbeidet i utvalget

Utvalget har brukt de første årene til å finne en god måte å forstå og praktisere synodens vedtak på, og på å finne en best mulig arbeidsform. Å behandle søknadene er et omfattende arbeid. Ved første gangs søknad for tildelinger i 2016, kom det inn 114 søknader. Mange menigheter søkte om støtte til flere prosjekter. 12 av prosjektene kom fra presbyterier, FriBU eller institusjoner eid av Frikirken. For tildelinger i 2017 kom det søknader til 90 prosjekter. 9 av prosjektene kom fra presbyterier, FriBU eller institusjoner eid av Frikirken.

Rent praktisk får representantene for hvert presbyterium i oppgave å lage en innstilling til fordeling for menighetene i sitt presbyterium. Arbeidsutvalget innstiller på fordeling for søknadene som ikke kommer fra et presbyterium. Slik utnyttes lokalkunnskapen til den enkelte representant. Alle søknadene og innstillinger går igjennom av hele utvalget i plenum.

To søknadsfrister i året?

Synoden vedtok at det kan søkes om støtte fra utviklingsfondet to ganger i året, om høsten og om våren. Fordelingsutvalget har praktisert vedtaket slik at det søkes ordinært om støtte én gang om året - om høsten. Søknadsfristen på våren er for søknader av ekstraordinær karakter eller søknader som absolutt ikke kan vente til høsten.

Det er et omfattende arbeid å sette seg inn i alle søknadene. Slik utvalget ser det, er det ikke rasjonelt å bruke så mye tid, folk og ressurser på to søknadsrunder i året. Det er rett og slett for arbeidskrevende. Ved å ha en hovedfrist samt en mulighet til gjennom en andre frist å fange opp behov som absolutt ikke kan vente, sikres anliggende i synodens vedtak. Samtidig gir det fordelingsutvalget nok rom til å gjøre en skikkelig jobb.

Tildelinger

For 2016 ble den samlede tildelingen kr. 6 841 500,-. Om lag 2 millioner av dette beløpet gikk til bygningsmessige tiltak. Siden 2016 var det første året med utviklingsfondet og sentral fordeling av midler, valgte fordelingsutvalget å gi støtte kun for et år. Utvalget mente at det trengte tid til å finne ut hvordan arbeidet skulle legges opp, hvordan prinsippene for tildeling skulle anvendes og hvordan søknadene kunne behandles på best mulig måte.

Den samlede tildelingen for 2017 kom på kr 6 773 100,-. Av dette gikk kr. 1 420 000,- til bygningsmessige tiltak. Ved behandlingen for 2017 ble det også forskuttet tildelinger for 2018 på kr 1 705 000,- og for 2019 på kr. 955 000,-.

Tidligere forpliktelser

Da fordelingsutvalget begynte sitt arbeid lå det en del vedtak fra presbyteriene, synodestyret og satsingsområde medarbeider og menighetsutvikling om støtte som også gjaldt for 2016 og i noen tilfeller for 2017. Utvalget har fulgt opp disse forpliktelsene. I 2016 utgjorde slike forpliktelser drøyt 1,5 millioner kroner og for 2017 ca. 1 million kroner. Fra 2018 er ligger det ingen slike forpliktelser og føringer på tildelingene som skal gjøres.

Utviklingsfondet - menighetsbidrag og statstilskudd, hvordan det fungerer

Ved inngangen til 2017 sto det kr. 24 257 456,- i utviklingsfondet. I september 2015 vedtok synodestyret at fordelingsutvalget hvert år forvalter 21,5 % av menighetstilskuddet og av de såkalte statsmidlene. I 2016 innebar det en overføring på kr. 2 370 642,- fra menighetene og kr. 1 915 841,- fra statsmidlene; totalt kr. 4 286 483,-. Det vil si at når den samlede tildelingen i 2016 var på 6 841 500,-, ble ca. 2,6 millioner kroner tatt ut av fondet.

Menighetstilskuddet og statstilskuddet er ikke faste størrelser målt i kroner. Beløpet som kommer herfra vil variere fra år til år.

Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet

På bakgrunn av de erfaringene fordelingsutvalget har gjort seg de siste to årene, har utvalget lagt fram et forslag for synoden om revidering av retningslinjene for utviklingsfondet. Dette er en egen sak på synodemøtet. Se sak 7/2017.

For fordelingsutvalget

Gunnar Johnsen
Gunnar Johnsen
-leder-

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8c Fra lønnsutvalget

TREÅRSMELDING FRA LØNNSUTVALGET 2014- 2017

1. LØNNSUTVALGETS SAMMENSETNING

Arbeidsgiversiden

Valgt av Synoden 2014:
Torgny Strømme, leder
Aksel Olsen
Inger Stokstad
Inge Larsen
Tone Andersen, 1. vara
Hilde O. Svendsen, 2. vara

Arbeidstakersiden

Valgt av Frimaf juni 2014:
Trond Vegge, leder
Knut Ola Topland
Geir M. Lande
Ove Nybø
Hans Arne Gulbrandsen, 1. vara
Arnfinn Evensen, 2. vara
Jens Pedersen, 3. vara

Valgt av Frimaf januar 2016:
Knut Ola Topland, leder
Ove Nybø
Rune Daltveit
Unni Westli
Finn-Tore Eivik, 1. vara
Trond Vegge, 2. vara
Arnfinn Evensen, 3. vara

Valgt av Frimaf april 2017:
Ove Nybø, leder
Knut Ola Topland
Rune Daltveit
Andreas Holvik
Andreas Woie, 1. vara
Finn-Tore Eivik, 2. vara
Roar Tønnesen, 3. vara

Aud Bergquist, Friklketorget, har vært sekretær for utvalget i perioden.

2. LØNNSUTVALGETS MØTER

Utvalget har hatt 6 møter og behandlet til sammen 23 saker fram til september 2017. Lønnsutvalgets AU har hatt 4 møter i perioden.

3. VIKTIGSTE SAKER

Lønnsutvalget har i løpet av denne treårsperioden gjennomført en hovedforhandling, som resulterte i ny Lønnsavtale gjeldende fra 1. mai 2016.

I Lønnsavtalen fra 2016 ble det gjort flere endringer. Det ble satt bedriftsintern aldersgrense til 70 år, på bakgrunn av vedtak gjort i Synodestyrets møte i juni 2016. Kapitlet angående tjenestebolig ble tatt ut. Punktene angående pensjon og andre personalforsikringer ble endret, slik at det er mulig å melde ut ansatte som har ulønnet permisjon i mer enn 3 mnd.

Det ble også gjennomført et mellomoppgjør i 2015. Normalt gis det i Frikirken ikke tillegg ut over Statens rammer i mellomoppgjør. Etter å ha sammenlignet Frikirkens lønnsnivå med tilsvarende organisasjoner, gjorde Lønnsutvalget et unntak, og forslø for Synodestyret et ekstra tillegg fra 1. nov. 2015. Det ble vedtatt.

De ansatte i menighetene, arbeidsgivere, og kasserere er orientert om utfallet av disse sakene.

I tillegg har utvalget behandlet en rekke enkeltsaker.

4. SLUTTORD

Selv om lønnsutvalget består av to parter som har ulike roller og utgangspunkt i drøftelsene har samarbeidet mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden fungert meget godt denne perioden. Lønnsutvalgets medlemmer har hatt som utgangspunkt at vi er en gruppe med arbeidstaker og arbeidsgiverrepresentanter som sammen skal arbeide for at ansatte i Frikirken får best mulig arbeidsvilkår samtidig som menighetenes anliggende blir ivaretatt. Det har vært viktig for oss å ikke være et organ som bidrar til en forsterking av et motsetningsforhold mellom ansatte i menighetene og menighetenes ledelse, men heller er med å skaper forståelse for at arbeidsvilkårene for ansatte i menighetene må ivaretas på en god og hensiktsmessig måte. Selv om det har vært saker hvor interessen motsetningene har vært grunnleggende har vi hatt en god og løsningsorientert atmosfære i møtene.



Torgny Strømme
Leder arb.giver



Ove Nybø
Leder Frimaf

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8d Fra FriBU

Treårsmelding for FriBU 2014-2017

Introduksjon

Denne perioden har FriBU jobbet med å implementere strategiplanen som ble vedtatt i 2014. FriBUs nettverk har fortsatt å utvikle seg og tilpasse seg de behov som finnes i de lokale menighetene de representerer. Nettverkene jobber med å styrke samarbeidet i mellom menighetene og være en ressurs for de lokalt ansatte. Det er ved periodens utgang sju aktive nettverk i FriBU: Østfold, Stor-Oslo, Sør-Østre, Sør, Rogaland, Nord-Vestlandet og Nordre.

Håvard Haugland har vært ansatt som daglig leder i hele perioden. Stabssituasjonen har vært stabil, men med noen permisjoner og enkelte prosjektstillinger. Nasjonal stab møtes jevnlig på stabsdager og deltar på Frikirketogets samlinger.

Samarbeidet med Frikirken oppleves som godt og gjensidig nyttig. Håvard Haugland deltar på jevnlig møter i Frikirkens lederteam.

Det har blitt arbeidet grundig med FriBUs strategi for neste periode og det er planlagt er videreføring av strategien vedtatt på landsmøtet i 2014. I januar 2017 inviterte FriBU alle ansatte og frivillige som jobber med barn og unge i Frikirkens menigheter til en inspirasjonsdag hvor innspill til strategi for neste periode ble diskutert. Strategidokumentet har blitt jobbet videre med av FriBUs stab og styre. FriBUs forslag til strategidokument for 2017-2020 blir ferdigstilt i september 2017 og skal vedtas på landsmøtet.

FriBUs landsmøte vedtok i 2014 tre fokusområder som det skulle jobbes med i perioden: trosopplæring, misjon og ung voksen. Det har derfor blitt satt inn ressurser på tiltak som skulle føre til økt aktivitet på disse områdene. FriBUs nasjonale stab har hatt ansvar for å utvikle verktøy som skal støtte og hjelpe FriBUs lokallag og Frikirkens menigheter på en best mulig måte.

1. Trosopplæring

FriBU har ledet arbeidet med å implementere Frikirkens trosopplæringsplan. Prosjektet ble startet i høsten 2013 og fortsetter frem til 2018. Åtte trosveiledere har bistått menigheter med å lage eller videreutvikle en lokal trosopplæringsplan til bruk i menigheten. Vi ser oss godt i gang med dette arbeidet. Per august 2017 er 18 menigheter i Frikirken ferdige med å lage en lokal trosopplæringsplan, 11 menigheter er i gang med å lage en plan og 9 er interessert i å få hjelp av en trosveileder.

Det har vært en implementeringsgruppe for trosopplæringsplan hele perioden. Veiledere til trosopplæringsplan fikk også tilbud om å være med på studietur til Orange. Vi har også arrangert en fagdag for trosveiledere årlig og i fjor vår samlet vi Misjonskirkens veiledere sammen med Frikirkens veiledere.

I tillegg til lokale trosopplæringsplaner arbeides det kontinuerlig med å tilby ressurser, kurs og inspirasjon for å styrke menighetenes barne- og ungdomsarbeid.

2. Misjon

Misjonsengasjement blant barn og unge er noe av hovedfokuset FriBU har jobbet med i denne perioden. I landene hvor Frikirken har utsendinger har det blitt laget flere innsamlingsprosjekter hvor pengene går til barne- og ungdomsarbeid. Disse prosjektene har FriBU ansvar for å informere om og materialet blir tilpasset barn og unge. I 2017 har FriBU 15 misjonsprosjekter for til sammen drøyt kr 350 000 som det blir samlet inn penger til. Det å ha konkrete prosjekter fra våre misjonsland, er noe vi ønsker å videreføre og videreutvikle.

På FriBUs nettside har det blitt laget en egen misjonsside som viser hvilke prosjekt man kan samle inn penger til og informasjon om å reise på teamtur for ungdom og barnefamilier.

Våren 2017 ble nye misjonsmerker lansert for speidergrupper og andre lokallag som ønsker å sette fokus på misjon. Disse ble utarbeidet av speiderkonsulent og misjonsprosjektansvarlig i FriBU.

I 2016 hadde FriBU ansvar for misjonsprosjektet på Skjærgårds, pengene som ble samlet inn gikk til misjonsprosjekt blant syriske flyktninger i Jordan. Flere ansatte reiste på tur til Jordan våren 2016 for å sette seg inn i prosjektet og å lage materiell. Denne turen gjorde noe med mange i FriBU og organisasjonen fikk nytt engasjement for vår egen misjon. Det ble også startet en givertjeneste kalt *Toppscore* som samler inn penger til dette prosjektet. Det var rundt 70 stk. som først meldte seg som faste givere, per i dag er det ca. 40 stk. som gir hver måned.

3. Ung Voksen

FriBU har hatt en satsing på aldersgruppen 18-30 år i denne perioden. En ansatt i nasjonal stab har hatt som oppgave å legge til rette for og hjelpe nye arbeid for unge voksne å starte opp i menighetene. I skrivende stund er det ti aktive lokale arbeid med oppmøte på 30+ unge voksne hvert møtepunkt. I tillegg er det minst åtte mindre arbeid som er i startgropa. FriBU har utviklet konseptet Støperiet, et eget møtepunkt for unge voksne, som drives i fem Frikirker. I mai 2017 var det 9 aktive unge voksne lokallag registrert i FriBU.

Vi har samarbeidet med Frikirken om å lage et kurs for unge voksne kalt Akademiet, et lederkurs for unge voksne. Kurset har blitt arrangert to ganger med en studietur til London i 2016 og Berlin i 2017.

De siste to årene er det arrangert halvårlige nettverkssamlinger for ansatte og frivillige som jobber mot unge voksne. Det ble arrangert en nasjonal unge voksne-helg i Bergen 22.-23. april hvor ca. 20 ledere fra unge voksne-arbeid i Frikirken deltok. FriBUs landsstyre var også tilstede denne helgen.

Ressurser og arrangement

Frik xPand

I august 2016 startet satsingen FRIK xPand. Målsettingen er å se at ungdomsarbeid tar nye steg, vokser og betyr mer sitt lokalmiljø. Frik xPand produserer taleserier og møteressurser til ungdomsarbeid. FriBU har satt av lønnsmidler til prosjektstillinger som jobber med å utvikle konseptet. Ett år etter oppstart er 20 ungdomsarbeid koblet på prosjektet og 11 menigheter har deltatt på *lederdager* i Lyngdal. Lederdagene har vært arrangert 2 ganger i

semesteret, og har tatt opp temaene visjon, verdier og innføring i hvordan bruke ressurser FRIK xPand tilbyr. Prosjektet har en egen nettside: www.frikxpand.no.

Skjærgårds

FriBU har en samarbeidsavtale med Skjærgårds og har hatt bidratt på festivalen på ulike måter. I 2016 hadde FriBU misjonsprosjektet til inntekt for Frikirkens arbeid i Jordan på Skjærgårds, prosjektet var et samarbeid mellom FriBU og Frikirkens misjonsavdeling. I 2015 og 2017 hadde FriBU nattkino på sin stand FriBUa hvor det ble holdt seminar, kristne filmer ble vist og det ble solgt kioskvarer. FriBU og Skjærgårds inngikk en ny samarbeidsavtale i februar 2017 som varer til og med Skjærgårds 2019.

Creative Sør

Creative Sør har blitt arrangert årlig i Hånes Frikirke for frikirkeungdom på Sørlandet. En lokalt ansatt fra menighet har hatt prosjektstilling i FriBU for å lede planleggingskomite og gjøre administrativt for- og etterarbeid.

Antall deltagere:

Creative Sør 2015: 82 deltagere

Creative Sør 2016: 100 deltagere

Creative Sør 2017: 64 deltagere

B-tween- og Teen-spill

FriBU har fortsatt å selge B-tween- og Teen-spill i perioden. Det kan bestilles via bestillingsskjema og det selges ca. 30 eksemplarer av hvert av spillene hvert år. I tillegg til Frikirkens menigheter kjøpes spillene av menigheter i andre trossamfunn, skoler, helsestasjoner, samt privatpersoner. Det har blitt pakket Teenspill flere ganger i perioden etter hvert som de blir solgt. Tilbakemeldingene på spillene er svært gode.

Show It

FriBU har fortsatt sitt samarbeid med Familieverkstedet for å selge gudstjenesteressursen Show It. Show It-konseptet har blitt brukt på HITS-møtene på Visjon hvert år i perioden. FriBU produserte Show It serie 4, Baker B. Rød, til Visjon i 2015 og denne har blitt ferdigstilt for salg til menigheter høsten 2017.

Soul Children

FriBU følger opp Soul Children-kor som er registrert som lokallag i FriBU. I perioden har det blitt startet opp sju nye Soul Children-kor i FriBU, tre kor har blitt lagt ned. Pr. august 2017 er det tolv Soul Children-kor i FriBU. FriBU har også bidratt på Soul Children Festivalen som arrangeres årlig i Oslo av ACTA.

Foreldrekurs

FriBU har vært bidragsyter sammen med flere andre organisasjoner til å utarbeide kurs for foreldre om tro på hjemmebane. 14 av Frikirkens menigheter har fått tilgang til undervisningsopplegg for å gjennomføre Foreldreskolen.

FriBU på Visjon

FriBU er årlig med på å arrangere Frikirkens sommerstevne Visjon og har vært ansvarlig for alle barneaktiviteter/morgenmøter og finne frivillige medarbeidere til disse. Yess/Frik-festival, opplegget for ungdom 13-20 år på Visjon, planlegges og gjennomføres av FriBU. Ansatte i FriBU har også hatt ansvaret med å planlegge og gjennomføre familiemøtene HITS

hvert år i perioden. 24 Hours/Tweensfest har blitt arrangert av FriBU på Visjon i samarbeid med Skjærgårds Live for 10-12-åringer.

Organisasjon og administrasjon

FriBU Nettverk

Nettverkene har stor variasjon i treffpunkt og arbeidsområder tilpasset sin lokale situasjon. FriBU har i perioden fått mer erfaring på hva det vil si å drive/lede ett nettverk. Mange nettverk har senket tempo i felles treffpunkt og økt aktivitet på felles arbeid. Dette er en spennende utvikling der vi ser flere kirker som samarbeider om ledertrening, konfirmasjon, fellesmøter, foreldrekurs og ulike leirer for barn og unge. Nettverkene har blitt en arena for læring og utvikling på lokalt og nasjonalt nivå.

FriBU nasjonalt sin oppgave er at lokallag og ledere skal lykkes med det gode arbeid som drives i menighetene. Erfaringen med nettverkene er at det er knyttet en større nærhet mellom nasjonalt og lokalt nivå. Det er lettere å se behov og gode ressurser. Grasrota har førstehåndskunnskap om hvordan barne- og ungdomsarbeid skal tilpasses og drives. Dette initiativet ønsker vi å styrke videre.

FriBUs administrative arbeid

Den nasjonale staben i FriBU har arbeidet med å gjøre ressurser tilgjengelig for flest mulig og bistå menigheter og lokallag med administrative løsninger som fungerer godt.

FriBUs nettsider har gjort tilgjengelig ulike opplegg og ideer som kan brukes lokalt, for eksempel bibeltimer til leirarbeid, filmkurs, drama og ledertreningsopplegg. FriBU har også tatt i bruk film som formidlingsverktøy og har en egen kanal på Youtube hvor filmer kan publiseres. FriBU bruker også Facebook til å informere fortløpende om prosjekter, hendelser og arrangement som skjer både lokalt og nasjonalt.

FriBU nasjonalt gir økonomisk støtte til sine lokallag gjennom FriBU Frifond-ordningen. LNU fordeler Frifondsmidler til FriBU etter søknad. Innsendt årsrapport fra lokallaget danner grunnlag for utbetaling av støtte. Midlene deles ut både som direktestøtte og prosjektstøtte, i hele perioden har denne fordelingen vært 65 % direktestøtte og 30 % prosjektstøtte. Vedtektene for FriBU Frifond vedtas hvert år av FriBUs landsstyre.

Det ble trykket nye FriBU-t-skjorter sommeren 2017 som har blitt solgt på stand på Visjon og i nettbutikken på vår nettside. Annet materiell har også blitt produsert ved behov.

FriBU har krav om politiattest for alle ansatte og frivillige i FriBUs arbeid. Registrering av fremvist politiattest i lokallagene gjøres elektronisk i medlemsregisteret. Det sendes ut påminnelse om rutiner og prosedyre rundt dette jevnlig.

Medlemstall og lokallag

Antall medlemmer og lokallag i FriBU har vært relativt stabilt i perioden. Sommeren 2015 ble det inngått avtale med Vicis om å lage et nytt medlemsregister for FriBU. Overgangen til nytt system gikk greit og det nye medlemsregisteret er mer arbeids- og kostnadsbesparende enn det tidligere. I 2015 ble det introdusert elektronisk søknadsskjema for frifondsordningen i det nye medlemsregisteret. FriBU arbeider kontinuerlig med å forenkle og forbedre det web-baserte medlemsregisteret.

2014: 12 173* medlemmer hvorav 6 981 er tellende medlemmer. 263 tellende lokallag.
 2015: 9 875 medlemmer hvorav 6 868 er tellende medlemmer. 258 tellende lokallag.
 2016: 9 574 medlemmer hvorav 6 453 er tellende medlemmer. 254 tellende lokallag.

*Grunnen til en stor nedgang i det totale medlemstallet fra 2014 til 2015 skyldes overgangen til nytt medlemsregister. I denne prosessen ble en del duplikater og inaktive medlemmer fjernet.

FriBU registrerer at det har vært en svak nedgang i medlemstallet i denne perioden og jobber med å hjelpe menigheter og lokallag til aktiviteter som bidrar til nyrekruttering og vekst. Strategiplanen for kommende periode har dette som hensikt.

FriBU har opprettholdt et godt samarbeid med FSK, Frikirkens speiderkorps, i denne perioden. FSK har bidratt med aktiviteter og stand på Visjon og er et viktig bidrag i Frikirkens barne- og ungdomsarbeid. Medlemstallet i FSK har hatt en liten økning i perioden. FSK har arrangert flere vandrertreff, rovertreff og hadde felles korpsleir med de andre korpsene i NSF i 2016. Mer informasjon om FSKs arbeid i perioden finnes i korpsets toårsmeldinger.

Nasjonal stab i perioden:

Navn	Tittel	Tidsperiode
Arnfinn Evensen	Nettverksleder Sør-østre	Fra forrige periode – inntil videre
Børge Greaker	Speider- og Visjonskonsulent	Fra forrige periode – inntil videre
Eli Dorthea Taunton	Administrasjonsleder (delvis permisjon)	Fra forrige periode – inntil videre
Erlend Frøen	Administrasjonsleder vikar 50%	Fra forrige periode – 1. august
2016		
Grethe Bjørnstad Ravneng	Musikkonsulent	Fra forrige periode – inntil videre
Håvard Haugland	Daglig leder	Fra forrige periode – inntil videre
Ingrid Halvorsen Heskje	Seniorkonsulent (permisjon 2016)	Fra forrige periode – inntil videre
Thea Frøystad Kopperstad	Nettverksleder Nord-Vestlandet	Fra forrige periode – inntil videre
Åshild Ellingsberg	Nettverksleder Nordre	Fra forrige periode – 1. august
2016		
Eirik Fjellestad	Ung voksen prosjektleder	1. oktober 2015 – 1. november
2019		
<i>Ole Bjørn Nord-Varhaug</i>	<i>Administrator Frik Xpand</i>	<i>1. juli 2016 – 1. juli 2018</i>
<i>Oskar Hadland</i>	<i>Produktansvarlig Frik Xpand</i>	<i>1. juli 2016 – 1. juli 2018</i>
<i>Thore Søvik</i>	<i>Prosjektleder Frik Xpand</i>	<i>1. juli 2016 – 1. juli 2018</i>
<i>Ingjerd Bandak</i>	<i>Misjon prosjektleder</i>	<i>1. oktober 2016 – inntil videre</i>
<i>André Myhren</i>	<i>Prosjektstilling Creative Sør</i>	<i>Creative 2016 og 2017</i>
<i>Lar Ivar Bratsberg</i>	<i>Prosjektstilling Skjærgårds/FriBUa</i>	<i>Skjærgårds 2015</i>
<i>Rebekka Dvergstein Dahle</i>	<i>Prosjektstilling misjon</i>	<i>19. mai 2015 – 31. desember 2016</i>
<i>Kristin Heskje</i>	<i>Prosjektstilling Skjærgårds 2016</i>	<i>1. januar – 31. juli 2016</i>
<i>Marie Nakken</i>	<i>Prosjektstilling Skjærgårds/FriBUa</i>	<i>Skjærgårds 2017</i>

Landsstyrets sammensetning i perioden:

Øyvind Tonheim	Leder (AU)
Marie Nakken	Nestleder (AU)
Erlend Frøen	Styremedlem
Ole Kristian Grindbakken	Styremedlem
Marie Molvær Nornes	Styremedlem (permisjon fra sep. 2016 – sep. 2017)
Julie Evensen	Styremedlem (trakk seg fra styrevervet i oktober 2015)

Ingvild Høie Olafsrud
Øystein Therkelsen
Henrikke Willard
Svend Andreas Aspaas

Styremedlem (trakk seg fra styrevervet i oktober 2015)
1. vara (Fast styremedlem fra oktober 2015)
2. vara (Fast styremedlem fra oktober 2015)
3. vara (1. vara fra oktober 2015)
FSK har denne perioden valgt å ikke sende en fast representant for å delta på FriBUs styremøter, men ett av FSK-styremedlemmene deltar ved anledning.
Daglig leder (AU)
Administrasjonsleder (AU)
Denne perioden har staben i FriBU byttet på å være stabsrepresentant på FriBUs styremøter.

Håvard Haugland
Eli Dorthea Taunton

Landsstyret har hatt 14 møter i perioden og behandlet 133 saker pr. 1. september 2017.
Arbeidsutvalget har hatt 14 møter og behandlet 31 saker pr. 1. september 2017.
Styret og stab har hatt 2 felles treffpunkt i perioden. Stab og styre reiste også på felles studietur til Orange-konferansen i Atlanta i april 2016.

Valgkomiteen har bestått av:

Øyvind Braut
Endre Sagedahl
Nicoline Angell
Anne Varhaug Nordkil

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8e Fra Stavern folkehøyskole

TREÅRSÅRSMELDING TIL SYNODEN 2014-2016

Stavern folkehøyskole driver folkehøyskole innenfor Lov om folkehøgskoler i Stavern. For å understøtte folkehøgskoledriften økonomisk, driver skolen også catering, samt utleie i de periodene vi ikke har elever her.

1. STYRE - RÅD - REVISOR

1.1 STYRET

Styret for Stavern folkehøyskole bestod i 2016 av 9 medlemmer: 5 oppnevnt av skoleeier, 2 oppnevnt av personalet og 2 elevrepresentanter. Rektor er styrets saksforbereder og sekretær.

Eiers representanter ble alle valgt for en tre-årsperiode av synodemøtet høsten 2014.

EIER

Torbjørn Nordvoll – leder	(2014-17)	1.v. Olaf Skjævestad	(2014-17)
Bjørn Angell - nestleder	(2014-17)	2.v. Svein Kristian Waale	(2014-17)
Anne-Line Sandåker	(2014-17)	3.v. Jan Tanggaard	(2014-17)
Knut Inge Anvik Johansen	(2014-17)		
Maria Strømme Korsvik	(2014-17)		

PERSONALET:

Audun Kristiansen	(2015-17)	vara. Daniel S Sørensen	(2015-17)
Kari Ekvall	(2014-16)	vara. Kari Marie Lo-Flostad	(2014-16)

ELEVER

Jakob Ryen	(2014-15)
Rebecca Eckhoff	(2014-15)
Ida Nordskaug	(2015-16)
Endre Dahl	(2015-16)
Hans Meland	(2016-17)
Lina Skullerud	(2016-17)

*Elevenes representanter velges for ett år av gangen med funksjonstid 1.10.-30.09.

STYRETS SAKSFORBEREDER/SEKRETÆR: REKTOR

Johan Sandstad

1.2 ARBEIDSUTVALG (AU)

Styrets arbeidsutvalg består av styreleder, nestleder og rektor.

1.3 RÅD

Organisasjonenes folkehøgskoleråd.

Torbjørn Nordvoll Fra 1.11.14 vara. Bjørn Angell

Stavern fhs, side 1 av 12

1.4 REVISOR

Revisjonsfirma KPMG a/s, Larvik.

2. PERSONELL 2016

	Navn:	Tilsatt/Stilling:	
Rektor	Johan Sandstad	1987 Rektor fra høsten 2008.	
Studierektor	Jostein Tvedten	2005 Studierektor fra 1.8.2011	
Kontor	Tore Stensrød	2000 Øk.leder til 31.7.15;10% adm bist til 1.7.16	
	Siw-Hege Dahl	2015 Økonomileder 70% fra 1.8.15	
	Else Skaalbones	2001 Sekretær, permisjon fra 1.10.15.	
	Eva Skaalbones	1015 Vikar for sekretær, fra 1.10.15.	
Vedlikehold	Gunnar Melhus	2011 Vaktmester	
	Eirik Vinkenes	2016 Vedlikeholdsarbeider 50% fra 1.12.16	
Kjøkken/Internat	Kari Lo-Flostad	2008 Husholdsleder fra 2014.	
	Kari Ekvall	1999 Husholdsassistent, internatansvar	
	Mona G Jernæs	2007 Husholdsassistent, sykeoppfølging	
	Lise Kjennbakken	1985 Husholdsassistent	
	Edny Eliassen	2006 Husholdsassistent	
	Marianne Alstad	2007 Husholdsassistent, 50%	
	Lela Nordstrøm	2010 Husholdsassistent	
	Alexander Larsen	2011 Kokk	
	Monica Haugene	2011 Husholdsassistent, 50%	
	Undervisning	Audun Kristiansen	2007 Lærer Puls-Idrett
		Hilde Stavne Børud	2007 Lærer Teater, perm 1.8.15- 10.11.16
		Marianne Sævig	2015 Vikar Teater 1.8.15-31.12.16
		Svenn H. Furfjord	1980 Lærer forming, Timelærer 20% fra 1.8.2016
		Kristin O Alvarez	2009 Lærer Volontør Ecuador
Per Andreas Ringsby		2004 Lærer Kickboksing. Ansvarlig skolens utleie	
Daniel S Sørensen		2010 Lærer H2O	
Stein Joar Myrvang		2015 Lærer KriK Surf	
Arne Aasland		2010 Lærer Band/Vocal/Studio, PR-ansvar	
Ståle Gilberg		2011 Lærer Band/Vocal/Studio	
Arnfinn Løyning	2015 Kortkursansvarlig i 50% fra 1.9.15		

Stavern folkehøyskole har et stabilt personale og et godt arbeidsmiljø. Skolens personale representerer også en bredt sammensatt kompetanse, og har en god aldersspredning. Skolen hadde ved årsskiftet 16/17 24 ansatte.

3. ØKONOMI

3.1 REGNSKAP / FORHOLD KNYTTET TIL REGNSKAPSLOVEN

Av tabellen under fremkommer godkjent elevtall og tilskuddstall for det siste tiåret.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Godkj.elevtall	109.2	107,5	94.2	93,9	114.07	117.21	116.98	109.93	98.81	93.87	92.47	110.33
Tilskuddstall	100.6	97.1	99.1	104.1	103.65	98.56	100.72	108.40	116.09	114.7	108.57	100.87

Tilskudd gis etter snittet av elever de tre foregående år. (2012-2014) De første to årene av perioden hadde vi noe redusert elevtall, etter flere år med mange elever. Med et elevtall på

107 fra høsten 2016, og gode søkertall for neste år, tar vi sikte på å etablere oss på et nivå som tilsvarer vårt maksimale tilskuddstall, dvs 124 godkjente elever pr år.

3.2 TILSKUDD FRA EIER, DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

Skjemaet nedenfor viser Frikirkens tilskudd til Stavern folkehøyskole de ti siste årene.

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sum	496528	525219	539.885	580.875	582.592	595.431	565.625	646.159	710.279	546.781*

* Tilskuddet består fra 2016 av to komponenter: Det ordinære tilskuddet fra Frikirken utgjør kr 297.276.74. Resten utgjøres av statsmidler, som i 2016 var 249.504.86.

I 2016 investerte Stavern folkehøyskole 8 millioner fra salg av Frikirkens hus i ny matsal og kjøkken. Byggeprosjektet ble gjennomført i 2016, og kunne tas i bruk under siste sommers store stevner, inkludert Frikirkens Visjon. Stavern folkehøyskole vil uttrykke stor takknemlighet for dette generøse håndslaget fra Synoden 2014-17.

Frikirken bidro også i 2016 økonomisk til 30% av Arnfinns Løynings stilling som kortkursansvarlig ved skolen.

Stavern folkehøyskole Fredtun er glade for at Frikirken ser skolen som en viktig del av kirkesamfunnets arbeid blant barn og unge, og er takknemlig for det meget gode tilskuddet fra Frikirken. Tilskuddet er en også en kjærkommen støtte til kirkesamfunnets stevnested Stavern folkehøyskole.

4. KURSDRIFTEN

Kurstyper og elevtall 2014-2016:

År	Kursbetegnelse	Faktiske elever	Tilskuddselever	Årselever
2014	Hovedkurs vår	84	93	46.5
2014	Hovedkurs høst	73	81	40.5
2014	Kortkurs	216	215	6.87
2014	Sum	373	389	93.87
2015	Hovedkurs vår	70	78	39
2015	Hovedkurs høst	85	89	44.5
2015	Kortkurs	264	264	8.97
2015	Sum	419	429	92.47
2016	Hovedkurs vår	83	86	43
2016	Hovedkurs høst	107	109	53.5
2016	Kortkurs	522	480	13.83
2016	Sum	712	675	110.33

Forklaring: Faktiske elever:

Tilskuddselever:

Årselever:

Hovedkurs:

Kortkurs:

De som har gått på de forskjellige kursene.

Noen elever gir dobbelt tilskudd pga av funksjonshemninger som krever ekstra tilrettelegging, derfor kan dette tallet være noe over faktisk elevtall.

Tallet på årselever regnes ut etter en tabell som er avhengig av kursets varighet og antall deltagere. Tilskuddet beregnes ut fra dette tallet.

Kurs over 16,5 uker.

Kurs som varer fra 12 timer til 16 uker.

STATISTIKK OVER GODKJENT ELEVTALL 2006-2016.

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Hovedkurs	103	87	89	105.5	108	108,5	98	90.5	87	83.5	96.5
Kortkurs	4.01	7.2	5,9	8.57	9,21	8,48	11.93	8.31	6.87	8.97	13.83
Sum	107	94.2	93,9	114.07	117,21	116,98	109.93	98.81	93.87	92.47	110.33

Statistikken viser en god økning både for årselever og kortkurselever i fra 2015 til 2016, Det siste skyldes først og fremst at vi har knyttet til oss Arnfinn Løyning som skolens kortkursansvarlig.

4.1 ELEVSTATISTIKK OG REKRUTTERING

Søkere og elever til hovedkurset de siste årene, fordelt på kjønn:

År	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
Søkere	229	274	335	337	402	337	236	216	299	328
Elever	78	101	110	109	106	90	87	73	85	107
Gutter	26	37	40	47	40	37	39	34	38	57
Jenter	52	64	70	62	66	53	48	39	47	50
Søker/ Elever	2.9	2,7	3.05	3,1	3,8	3.75	2.71	2.96	3.5	3.1

Elevsituasjon bedret seg kraftig i 2016/17. 107 er det høyeste elevtallet i nyere tid, og lover godt for fortsettelsen. Med en nystartet linje fra høsten 2017, «Blå Lys» med 40 elever, i tillegg til de eksisterende linjene, bør elevtallet de kommende årene være sikret på et høyt nivå.

4.1.2 REKRUTTERINGSGRUNNLAG.

Elever i folkehøyskolen er i all hovedsak 19 år, med avsluttet videregående skole. Vi praktiserer en aldersgrense på 18 år, dvs at eleven må fylle 18 i løpet av skoleåret. Elever med bakgrunn fra kristne miljøer var noe lavere i 2016 enn tidligere, men fortsatt er de kristne ungdomsmiljøene det viktigste rekrutteringsgrunnlag for oss. Spesielt er vi opptatt av å nå ut til Frikirkens egne unge.

4.2 LINJEPROFILEN.

Skoletilbud vårt for 2016/17 framsto med følgende linjer, innenfor tre hovedområder:

Aktivitet	Kreativitet	Solidaritet
* "Puls" Friluft-Idrett * "H2O" Friluft-Vannsport * Kickboksing * Krik Surf * Golf	* Skuespiller/Teater * Band, Vokal, Studio * Redesign; Trend-Travel	* Volontør Ecuador (GlobalC) * Norwegian Language/Cultur

Linja Redesign,Trend/Travel kom ikke i gang pga lav søkning.

Studieturer/ekskursjoner på linjene.

Studieturene i 2016 hadde følgende reisemål:

Bali	H2O; Puls;Krik Surf; Golf	Linjespesifike opplegg
Ecuador	Volontør Ecuador	Samarb. m/Misjonsalliansen
New York, Chicago	Musikk; Teater	Linjespesifike opplegg
Div turer i Norge	Norwegian Language/Cult.	Vestlandet/Trøndelag etc
Thailand / Dublin	Kickboksing	Treningsleir / Turneringer

4.3 ELEVTALL PÅ LINJENE

Linje	År/antall	År/antall	År/antall	År/Antall	År/Antall	År/Antall
-------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Band/Voc/Studi	20	19	11	14	14	16
Skuespill Teater	7	9	15	6	14	16
Puls-Idr/Friluft	14	10	16	9	10	16
H2O-Vannsport	12	16	11	14	14	13
Kickboksing	12	12	12	11	6	14
Volont.Ecuador	14	11	11	13	9	6
Krik Surf	-	-	-	-	7	9
Golf	-	-	-	-	-	7
Norwegian	-	-	-	-	10	10
Kunst/Redesign	11	13	11	8	-	-

Nytt linjetilbud for 2017/18 er «Blå Lys», et spennende samarbeid med bl.a. Politihøyskolen i Stavern, som ser ut til å rekruttere meget bra for kommende skoleår. Utfordringen er å opprettholde en god søkning til de etablerte linjene, slik at vi kan beholde det faglige mangfoldet på skolen. Linjetilbud har avgjørende betydning for hvilken skole elevene velger, mer enn f.eks tradisjon, beliggenhet, miljø og til og med livssyn.

4.4 FORNØYDE ELEVER

Elevenes tilbakemeldinger ved slutten av året har gjennomgående vært gode de siste årene, både når det gjelder elevmiljø, linjeundervisning, skolens kristne profil, studieturer, skolens personale, kosthold og helhetsinntrykk. Tilbakemeldingene fra våren 2016 var svært gode.

4.5 SKOLENS PROFIL

En kristen folkehøyskole er ikke en bibelskole. Fagene er annerledes og miljøet er nok mer mangfoldig. Vi har et skolemiljø der kristne og ikke-kristne elever utgjør et helhetlig miljø. Dette gir gode forutsetninger for å samtale om tro og livssyn. For mange elever vil det være første gang de møter aktive kristne mennesker, noe som alltid resulterer i endrede holdninger og en økt forståelse for hva en tro innebærer. For mange fører det til en endret oppfatning av tilværelsens store spørsmål, for noen også til en selvstendig tro.

Vi er opptatt av å skape rom for samtale om tro, i en tid da dette rommet blir stadig mindre i samfunnet rundt oss. Vi ønsker å alminneliggjøre tro i et sekulært samfunn. Gjennom morgensamlinger, frivillige møter, Alphakurs, bibelgrupper og kirkegang i lokale menigheter legger skolen til rette for at elevene skal få forståelse av hva en kristen tro innebærer og få hjelp til et daglig kristenliv

5. KORTKURS, ARRANGEMENTER, CATERING

KORTKURS 2014

Kurs	Årselever
<i>Kenya-reisekortkurs</i>	<i>2.1488</i>
<i>Frikirkens Arbeider-Møte</i>	<i>2.8914</i>
<i>Kickboksing-kurs</i>	<i>1.8249</i>
Totalt	6.8651

KORTKURS 2015

Kurs	Årselever
------	-----------

«Hvem er du, tror du?» Slektsforskning	0.1896
Reisekurs Island, m/for- og etterkurs	3.2034
„Menigheten-Relevant og troverdig?“	0.8769
Havpadling grunnkurs	0.1659
Padlecamp Otra	0.3780
„Misjonale menigheter“ Bryne	1.0665
„Misjonale menigheter“ Fl.fjord	0.6399
„Kall og Tjeneste“	0.4360
„Misjonale menigheter“ Lørenskog	0.5925
„Kropp og Ånd, Hånd i Hånd“	0.7056
„Røtter og Vinger“	0.7110
Totalt	8.9653

KORTKURS 2016

Kurs	Årselever
Misjonale menigheter - Bryne	0.8769
Misjonale menigheter - Flekkefjord	0.7110
Misjonale menigheter - Lørenskog	0.5451
Kropp og Ånd; Hånd i Hånd	0.4095
Padlecamp på Otra	1.3230
DERFOR – Kurs Nordre presbyteriemøte	2.1952
Sensommerdager i Stavern	2.2736
Stein på Stein - Karmøy	1.2561
Jesus, hverandre og andre	0.7821
Kall og Tjeneste	0.2480
På dypt vann	1.4931
Kropp og Ånd; Hånd i Hånd 2	0.4410
Camp Østre	1.2798
Totalt	13.8344

Fra 1.september 2015 har Arnfinn Løyning vært ansatt som kortkursansvarlig ved Stavern folkehøyskole. Han har hatt gjennomføringsansvar for de fleste kursene i 2015/16.

Vi er svært fornøyde med et resultat på nærmere 14 helårselever på kortkurs; et godt tilskudd til elevtallet på årskurset. Mange av disse kursene er gode tilbud til Frikirkens menigheter og enkeltmedlemmer.

5.2 SOMMERDRIFT/ARRANGEMENTER

De siste somrene har vi bl.a. hatt Misjonsforbundets «Liv og Vekst», UiOs «Go-fest», Baptistenes storstevne «Blink» og Frikirkens eget «Visjon». I tillegg til bl.a. Frikirkens barneleir og skolens eget elevstevne. Fra sommeren 2017 vil også Metodistkirken legge sitt storstevne til Stavern folkehøyskole.

5.3 CATERING

Målet for skolens cateringvirksomhet er å understøtte vår primærdrift, som folkehøyskole og samlingspunkt for Frikirkens kurs og stevner.

6. OPPUSSING – VEDLIKEHOLD I PERIODEN 2014-2016

1. Mariakapellet i Jomfrutoppen ble ferdigstilt og innviet i april 2014. Finansiert av Frikirken sentralt.
2. Arkivlokaler under Driftsbygget, ferdig høsten 2014. Også finansiert av Frikirken.
3. Ny matsal og kjøkken i skolens hovedbygg. Resultatet sto ferdig sommeren 2016, og resultatet har gitt mange gode tilbakemeldinger, både praktisk og estetisk. Prosjektet ville ikke vært mulig å gjennomføre uten tilskuddet på 8 millioner fra Frikirken. Tilskuddet utgjorde 2/3 av totalkostnadene. Den siste 1/3 ble finansiert via lån fra Larviksbanken.
4. Betydelige investeringer har også tvunget seg fram på internettsektoren. Her har store investeringer vært gjort i perioden.

Med tanke på annet vedlikehold må spesielt kortkursene «Kropp og Ånd, Hånd i Hånd» nevnes. Her har deltagerne bidratt sterkt til vedlikehold, gjennom bl.a. utvendig og innvendig maling samt hellelegging av uteareal foran nybygg.

7. FRIKIRKEN OG STAVERN FOLKEHØYSKOLE

Stavern folkehøyskole har de siste årene lagt vekt på å bevisstgjøre personalet om sin rolle som Frikirke-ansatte. Gjennom tilsettinger de siste årene, og god oppfølging fra kirkens ledelse, har vi lyktes i å styrke frikirkeidentiteten i vårt personalmiljø.

Synodemøtet 2014 ga sterke signaler om skolens betydning for kirkesamfunnet, gjennom mange positive innlegg og en raus bevilling til skolen. Gjennom menighetsbesøk og PR-turneer har elever kommet ut i Frikirkemiljøene på Sør og Østlandet, sammen med PR-ansvarlige Arne Aasland, musikk lærer Ståle Gilberg og ikke minst vår Frikirkekontakt Arnfinn Løyning.

Stavern folkehøyskole vil også uttrykke glede over at nok en folkehøyskole med klar frikirkeforandring nå er godt i gang, nemlig Kristiansand folkehøyskole. Vi gleder oss over god søkning og ser fram til å samarbeide om både informasjon og faglig innhold. Ved at Frikirken nå kan gjøre seg bruk av Staverns mange kortkurs og ei helårs bibel/tjeneste-linje på Kristiansand, ser det ut som de to skolene kan utfylle hverandre godt.

7.1 STAVERN FOLKEHØYSKOLE SOM FRIKIRKENES MØTESTED.

Stavern folkehøyskoles plass i Frikirken viser seg gjennom alle kirkesamfunnets arrangementer som årlig legges til skolen.

Følgende Frikirkearrangementer legges til skolen i perioden:

- Barneleir, juni
- Synodemøtene, 2014 og 2017
- Visjon, årlig i juli
- Flere kortkurs med Frikirken som hovedmålgruppe.
- FAM som i 2018 er planlagt på Stavern fhs.

7.2 ELEVREKRUTTERING FRA FRIKIRKEN

Skolen ønsker seg en størst mulig andel av ungdom fra Frikirken i elevflokket. Vi tror at skolens sterke fokus på å bygge et godt kristent miljø, som samtidig inkluderer unge uten kristen bakgrunn, vil gi et både trygt og spennende skoleår. Og elevene vil få minst like gode faglige tilbud og lærere som på andre folkehøyskoler.

7.3 TILSYNSBESØK

I september hadde vi et godt tilsynsbesøk av synodeformann Jarle Skullerud, som hadde en fellessamling med personalet, torsdagsmøte for elevene og et møte med skolestyret. En fyldig og positiv tilsynsrapport ga oss også spennende utfordringer, innenfor f.eks. arbeid med mål/visjon, personalmiljø og sommeravvikling.

8. VEIEN VIDERE-UTFORDRINGER OG UTVIKLING

8.1 Tilbakemeldinger fra elever.

Både gjennom våre egne og eksterne evalueringer (EPSI) kan vi se at våre elever er svært fornøyde med tilbudet de får. Elevene er fra meget til svært fornøyde med linjeundervisningen, elevmiljøet, skolens kristne profil, personalet og skolen som helhet.

8.2 FAG OG PROSJEKTER

Av linjeoversikten kan en se at det har kommet til nye linjer i tre-årsperioden. Golf og Norwegian har etablert seg på et tilfredsstillende nivå, mens formingsfag som egen linje nå er avviklet, pga lav søkning.

Fra høsten 2017 går vi ut med to nye tilbud, Dans og «Blå Lys». Det siste er et linjetilbud til unge som ønsker å forberede seg til videre utdanning og arbeid innen politi eller nødetater som brann, ambulanse, redningstjeneste etc. Først og fremst er det vår beliggenhet som nærmeste nabo til Politihøyskolen i Stavern som er bakgrunnen for at denne ideen kom opp. Vi har også signert en samarbeidsavtale med Politihøyskolen. Vårt tilbud skal gi både fysisk, mental, holdningsmessig og teoretisk bakgrunn for disse viktige samfunnstjenestene. Linja har allerede trukket svært mange søkere til skolen, slik at vi ser for oss et høyere totalt elevtall enn noen gang; opp imot 120.

I skrivende stund, 1.3, ser det ut til at noen av de eksisterende linjene for et forsvakt elevgrunnlag til å starte opp fra høsten 2017.

8.3 SKOLENS MÅL

På oppfordring fra Frikirkens synodeformann vil vi bruke tid på å arbeide med skolens mål og visjon. Vi ønsker å knytte dette arbeidet til samtaler om hvordan skolen ønsker å framstå om 5 år (ved 100-årsjubileet). Stikkord her blir overordnet mål, fagplaner, romplaner, økonomiplaner og ikke minst hvilke menneskelige ressurser vi rår over, evt ønsker å skaffe oss.

8.4 STYRKE ØKONOMIEN

Pga lavt elevtall de siste 2-3 årene vil vi få en nedgang i det elevbaserte tilskuddet også i 2018, før tilskuddet vil stige til et forhåpentligvis jevnt høyt nivå. Dette forutsetter at dagens tendens med økt elevtall blir varig. Målet er at vi om 3-4 år vil ha både et godt årselevtall og et derav følgende høyt tilskudd.

Stor kortkursaktivitet de siste to årene har kompensert for et noe lavere elevtall på årskurset. Med den gode økningen i elevtallet i 2016/17 er tilskuddstallet vårt igjen tilbake på et godt nivå. Departementet har fastsatt 124 tilskuddselever som skolens makstall for hvor mange elever det kan kreves tilskudd for. Dette tallet regner vi med å nå i 2017.

På tross av forventet økning i elevtallet, vil en aktiv utleiesesong og en solid catering-virksomhet, begge på dagens nivå, være forutsetninger for en noe mer solid økonomi, og ikke minst likviditet, enn vi har hatt de siste årene.

8.5 VEDLIKEHOLD / INVESTERINGER

Det mest preserende nå er skolens eldste internatbygg fra 1960, som trenger en totalrenovering. Byggekomiteen har høsten og vinteren 2016/2017 arbeidet med godkjenninger, planer, tegninger og kalkyler for byggeoppstart i mars 2017, med tanke på fullføring høsten 2017.

Bygget vil få ny kledning, vinduer og tak, i tillegg til drenering rundt hele bygget. Innvendig vil internatdelen av bygget, med 8 dobbeltrom, få en full renovering, med bad og toalett på alle rom. Resten av bygget består av leiligheter, som også vil bli renovert, delvis ved hjelp av dugnadsinnsats.

Kostnadene ved «Prosjekt Gamle Fredvang» er stipulert til 8.450.000.-. Vi har egenkapital på drøyt 3 mill fra salg av bolig, og har fått innvilget banklån på 5 millioner. Rentene av lånet vil for en stor del dekkes av staten innenfor kostnadsramma.

Skolens hovedbygg hadde sin siste storvøling i 1994, og trenger en oppussing i løpet av neste 3-årsperiode.

Byggekomiteen for Stavern folkehøgskolen består for tiden av Bjørn Angell, Osvald Bakke, Svein Lund, Svenn Helge Furfjord og Tore Stensrød, som gjør et stort arbeid med å fornye den bygningsmessige siden av skolen.

8.6 SIKRE GOD ELEVTILGANG

Gode linjetilbud og fornøyde elever er kanskje de viktigste forutsetningene for å rekruttere nye elever. I tillegg er informasjonsarbeidet svært viktig, både det som gjøres av folkehøgskolene sentralt (IKF/IF) og det vi gjør selv som enkeltskole.

Vår informasjonsplan inneholder følgende elementer:

1. *Skolens nettside www.stavernfhs.no .*
2. *Folkehøgskolenes Informasjonskontor www.folkehogskole.no*
3. *Tilstedeværelse på store ungdomsarrangementer*
4. *Besøk i frikirkens menigheter og på regionale samlinger*
5. *Nært samarbeid med menigheter og virkegrener.*
6. *Stevner og leire på skolen sommerstid.*
8. *Vervekampanjer*
9. *Skolebrosjyre og plakater*
10. *Utdanningsmesser.*

Etter at vi fikk ansatt en egen Frikirkekontakt (Arnfinn L) har vi blitt mer synlige inn mot menigheter og regionale samlinger i Frikirke-regi. Kirkesamfunnets egne unge er vår viktigste målgruppe. Skolen ønsker at menighetenes ledere har et høyt fokus på dette, ved å informere om skoletilbudet vårt, inkludert våre kortkurs.

8.7. Utleie og catering

Stavern folkehøyskole Fredtun har en meget omfattende utleiesesong, trolig mer enn noen annen folkehøyskole i landet. I tillegg driver vi fortsatt Fredtun Catering. Selv om skoledrift er vårt viktigste oppdrag, er det viktig at vi har disse to andre inntektskildene.

Både sommerdrift og catering er god PR for skolen, så lenge produktene vi leverer er gode. Vi arbeider kontinuerlig med å bedre tilbudet vårt på disse områdene, bl.a. ved jevnlige møter med våre største leietagere. Logistiske utfordringer rundt f.eks. bespisning og camping har stort sett blitt løst på denne måten. Vi er også glade for å kunne tilby bedre fasiliteter for bespisning, gjennom siste års utvidelse av matsal og kjøkken og den planlagte oppgraderingen av Gamle Fredvang.

9. FORMIDLING AV KRISTEN TRO

Stavern folkehøyskole har en god blanding av elever med og uten kristen bakgrunn. Dette gir et miljø der tro er et helt legitimt samtaleemne (Samtalegrupper, Torsdagsmøter og Alphakurs, Fellestimer og Ord for dagen)) og der kristne elever og lærere daglig får anledning til å vitne om sin tro for medelever. Vi ønsker oss ungdom med kristen bakgrunn; som både vil og kan være tydelige på sin tro; -samtidig som de får et fantastisk skoleår med på kjøpet.

I 2014/15 deltok Stavern folkehøyskole i et forskningsprosjekt som folkehøyskolelærer Johan Løvgren gjennomførte i forbindelse med sitt masterstudium om Ungdom; Kultur og Tro på Menighetsfakultetet. Han intervjuet flere av elevene, var tilstede på en del av møtene våre og analyserte hvordan skolen satte tro og livstolkning på agendaen for elevene. Konklusjonen hans var bla at svært mange av skolens elever hadde fått et mer aktivt forhold til sitt trosliv, men at de, som barn av sin tid, la forskjellige ting i sin trospraksis. En annen utfordring er å «grunnfeste» dem og peke på verdien av å tilhøre et kristent fellesskap, ikke minst etter at skoleåret er slutt.

10. AVSLUTNING OG TAKK

Stavern folkehøyskole startet høsten 2016 opp med 107 elever, det høyeste elevtallet i skolens nyere historie, og en økning på 20 fra året før. Med det gode elevtallet vi har grunn til å forvente for kommende skoleår, vil Stavern folkehøyskole ha gode forutsetninger for å klare de økonomiske forpliktelsene i forbindelse med framtidig vedlikehold og investeringer. Styret vil rette en stor takk til alle som gjennom 3-årsperioden har lagt ned utallige dugnadstimer for skolen, gjennom f.eks. deltagelse på dugnadskursene «Kropp og Ånd, Hånd i Hånd». Slikt engasjement fra våre mange venner gir skolen et løft; både i form synlig oppussing og som en stor inspirasjon for de som har sitt daglige arbeid på skolen. Daglig legger skolens personale ned et stort og viktig arbeid, for folkehøyskolen og for Frikirken. Styret vil derfor rette en spesiell takk til den enkelte ansatte.

Styret for Stavern folkehøyskole vil til slutt uttrykke en stor takk til Frikirken, menighetene og det enkelte Frikirkemedlem for forbønn og et betydelig økonomiske bidrag til skolen, via overføringene til Frikirkens fellesarbeid.

Stavern folkehøyskole Fredtun, den 10. april 2016


Torbjørn Nordvoll (styreleder)


Johan Sandstad (rektor, daglig leder)

STAVERN FOLKEHØYSKOLE FREDTUN

RESULTATREGNSKAP 2014-2016

DRIFTSINNEKTER	2 016	2 015	2 014
Inntekter arrangementer	-4 208 283	-4 067 050	-4 430 427
Inntekter catering	-1 299 185	-1 616 704	-1 705 172
Inntekter skoledrift	-6 918 483	-5 414 590	-5 396 468
Stats- og fylkestilskudd	-10 143 898	-10 257 481	-10 331 261
Andre tilskudd	-794 025	-792 032	-614 897
Andre inntekter	-3 882 455	-756 625	-580 374
SUM DRIFTSINNEKTER	-27 246 329	-22 904 482	-23 058 599
DRIFTSKOSTNADER			
Kostnader for arbeidskraft	13 413 451	12 853 590	12 110 992
Innkjøp av matvarer	2 349 558	2 047 836	2 167 143
Kostnader lokaler	2 134 499	2 180 756	2 203 612
Driftsmateriell som ikke aktiveres	231 573	305 456	208 957
Reparasjon / vedlikehold bygninger	76 868	94 080	259 110
Fremmede tjenester	436 975	425 158	290 653
Kontorkostnader	602 718	567 582	654 209
Transportkostnader	283 623	240 962	292 261
Reklamekostnader	286 040	613 577	340 148
Forsikringer	230 319	223 447	213 755
Ordinære avskrivninger	1 853 468	1 621 234	1 597 761
Tap på krav	131 871	115 927	20 028
Kostnader avd catering	1 475 731	1 672 841	1 691 335
Andre kostnader	112 343	25 018	5 261
SUM DRIFTSKOSTNADER	23 619 037	22 987 463	22 055 225
DRIFTSRESULTAT	-3 627 292	82 981	-1 003 374
Finansinntekter	-21 052	-25 586	-46 427
Finanskostnader	583 255	630 547	733 164
SUM FINANSPOSTER	562 203	604 961	686 737
ÅRSRESULTAT (-overskudd, + underskudd)	-3 065 089	687 942	-316 637
OVERFØRINGER			
Overført til/fra annen egenkapital	-3 065 089	687 942	-316 637
SUM OVERFØRINGER	-3 065 089	687 942	-316 637

BALANSE 2014 - 2016

EIENDELER	2 016	2 015	2 014
Annleggsmidler			
Transportmidler	134 232	178 693	270 473
Maskiner og inventar	2 803 570	2 614 890	2 709 666
Anlegg under utførelse	135 261	475 150	
Sum transportmidler og inventar	3 073 063	3 268 733	2 980 139
Skolebygninger	17 637 014	6 365 042	6 976 450
Internat	12 415 580	12 901 847	13 388 111
Boliger .	1 079 271	1 189 623	1 235 262
Andre bygninger	1 524 420	1 583 133	1 641 850
Sum bygninger og annen fast eiendom .	32 656 285	22 039 646	23 241 673
SUM ANLEGGSMIDLER	35 729 348	25 308 379	26 221 812
Omløpsmidler			
Kundefordringer	312 021	482 129	409 878
Andre kortsiktige fordringer	725 592	349 478	148 265
Sum fordringer	1 037 613	831 607	558 143
Kontanter og bankinnskudd	4 577 473	542 674	1 301 911
SUM OMLØPSMIDLER	5 615 086	1 374 282	1 860 054
SUM EIENDELER	41 344 434	26 682 660	28 081 866
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital	8 003 323	4 938 234	5 626 176
SUM EGENKAPITAL	8 003 323	4 938 234	5 626 176
Langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	20 619 083	17 898 488	19 140 504
Bevilning til nybygg fra eier	7 840 000	200 000	-
Sum langsiktig gjeld	28 459 083	18 098 488	19 140 504
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	885 989	739 329	529 646
Skyldig offentlige avgifter	866 235	929 435	935 509
Forskudd fra elever	807 500	361 397	16 700
Annen kortsiktig gjeld	2 322 304	1 615 777	1 833 331
Sum kortsiktig gjeld	4 882 028	3 645 938	3 315 186
SUM GJELD	33 341 111	21 744 427	22 455 690
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	41 344 434	26 682 660	28 081 866

Sak 8/2017: Andre meldinger/regnskaper

8f Fra Nordtun HelseRehab



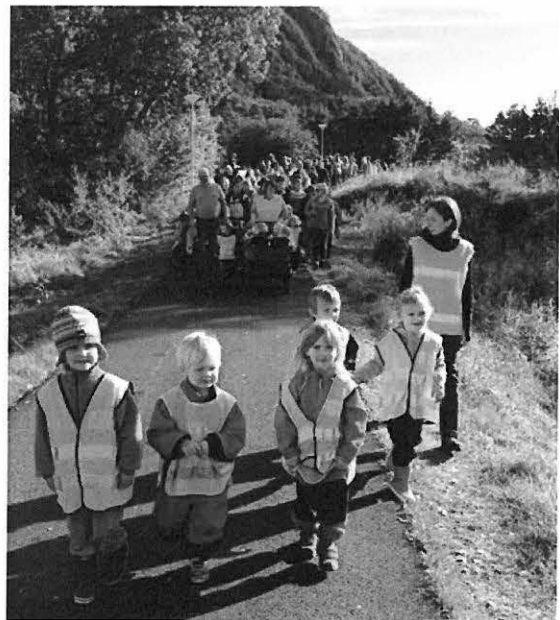
Hovedbygget med konsertamfi



Fra festmiddagen ved 30-års jubileet i 2015



Ansatte hedret etter 30 års tjenestetid 2016



Åpning av utendørs
fotoutstilling med skole og
barnehagen på besøk 2016

Stiftelsen Nordtun HelseRehab

3-års melding 2014-2016

3-års meldingen er gitt v/daglig leder, Sverre Monsen, og bygger på styrets årsmeldinger for perioden. 2014 var siste år i driftsavtale med Helse Nord RHF(RHF)for perioden 2011- 2014. 2014 fikk Stiftelsen nytt tilbud med RHF og inngikk da avtale for perioden 1.1.2015 – 31.12.2018 + 2 +2 års opsjon for RHF, dvs. inntil 8 år. Dette er den lengste driftsavtale Stiftelsen har hatt.

Styret

2014: Styret hadde følgende sammensetning:

Per Emanuelsen	styreleder
Aud Angell	nestleder
Aksel Olsen	styremedlem
Inger Stokstad	styremedlem
Trond Dragland	styremedlem, ansattes representant
Berner Larsen	varamedlem
Ellen Jensen	varamedlem
Artur Øvreås	varamedlem ansattes representant

Styret hadde 4 møter og behandlet 46 saker.

2015 og 2016: Styret hadde følgende sammensetning:

Inger Stokstad	styreleder
Aud Angell	nestleder
Aksel Olsen	styremedlem
Jan Martin Sahl	styremedlem
Tormod Myrvang	styremedlem, ansattes representant
Margaret Frøseth Li	varamedlem
Ellen Jensen	varamedlem
Trond Dragland	varamedlem, ansattes representant

Styret hadde i 2015 4 møter og behandlet 40 saker, og i 2016 ble det holdt 4 møter og behandlet 41 saker.

Ledelsen

Sverre Monsen har vært daglig leder, og sekretær for styret i 2014, 2015 og 2016. Arvid Reindal har i samme periode vært nestleder. Fra ledelsen er vi fornøyd med å ha et profesjonelt styre, og ser verdien av styremedlemmers stabilitet og kontinuitet.

Virksomhetens art.

Nordtun HelseRehab(Nordtun) er en ideell, diakonal stiftelse, lokalisert til 8170 Engavågen i Meløy kommune, og har som sitt primære formål å drive helsearbeid i landsdelen. Som rehabiliteringsinstitusjon i spesialisthelsetjenesten (regulert av lov om spesialisthelsetjenester) tilbyr vi døgnrehabilitering, og mestringskurs for ulike brukergrupper. Vi tilbyr også plasser for kommunal rehabilitering, og selger rehabilitering til private (enkeltpersoner). Størsteparten av inntektene kommer via driftsavtale med RHF, der kvalitet, tilgjengelighet og pris er avgjørende tildelingsfaktorer. Tjenester som leveres er derfor offentlige. Nordtun kjøper

pasienttilfredshets-målinger gjennom konsulentfirmaet Rambøll, som benytter nasjonal standard. Her scorer vi høyest i sammenligning med øvrige nasjonale deltakere i ordningen. Driften har også de tre siste årene gjennomgått betydelige endringer, som følge av tilpassing til RHF's krav. Bl.a. er gjennomsnittlig liggetid tatt ned fra over 4 uker til ca. 14 dager. Helsetjenestene skal være nøytrale i forhold til religion. Det er bevissthet rundt Nordtun som diakonal institusjon, med det kristne menneskesyn i bunn, og en egen veileder er utarbeidet for dette. Styret har også dette som fokus, og det er ivaretatt i vår strategiplan. Virksomheten har innarbeidet et verdibegrep, «Sett, Hørt og Tatt på alvor» som alle ansatte kjenner betydningen av, og følger. Hver uke er det andakt på storstua som veksler mellom Frikirken og Den Norske Kirke. Vi mottar ofte besøk av omreisende evangelister og/eller sanggrupper. Alle slike tilbud skal allikevel tilrettelegges for frivillig deltakelse. Nordtun har tariffavtale, men gikk i 2014 ut av hovedorganisasjonen Virke, og inn i NHO-Service. Bakgrunnen for denne prosess lå i stigende pensjonskostnader som truet driften. Ny pensjonsordning som er innskuddsbasert er etablert. Prosessen ble gjennomført i samarbeid med tillitsvalgte. Ny pensjonsordning er fortsatt like god, og meget godt for de ansatte, men betydelig rimeligere for selskapet.

Økonomi

Hovedinntektene kommer fra avtale med RHF og er et resultat av forutgående anbudsprosess. Økonomien i driften har som oftest vært nøktern, og gjenspeiler levering av konservative offentlige tjenester. Etter siste avtale med RHF fra 2015, har vi opplevd bedret økonomi, noe som har sammenheng med ekstra rammeavtaler (opsjoner). Regnskapet viste i 2014 en omsetning på kr 30 112 659,- og et underskudd på kr – 91 047,-. Regnskapet viste i 2015 en omsetning på kr 36 738 185,- og et overskudd på kr 3 882 877,-. Regnskapet viser i 2016 en omsetning på **kr 36 269 937,-** og et overskudd på **kr 2 784 902,-**. I tre-års perioden har egenkapitalen økt fra **kr 10 467 986,-** og opp til **kr 17 135 766,-**. Det er allikevel verdt å merke seg at uten ekstraavtaler og ekstrainntekter, samt finansinntekter hadde resultatet vært betydelig svakere de to siste årene. Det brukes betydelige ressurser til renovering og oppgradering av bygninger og utstyr. Vi kjøper regnskapstjenester og økonomisk rådgivning via Meløy Økonomisenter AS, et selskap vi har svært langt og godt samarbeid med. Revisjon utføres av KPMG, der vi også har revisor som har fulgt oss siden helt fra starten i 1985. Økonomien betegnes som sunn, men det vil være nødvendig og fortsatt arbeide med å styrke grunnlaget for driften fremover. Særlig med fokus frem mot nye offentlige anbud.

Personalet

Antall ansatte ved utgangen av 2014 var 42, ved utgangen av 2015 var vi også 42 ansatte, og ved utgangen av 2016 var vi 46 ansatte. Det har vært en økning i antall ansatte, som har sammenheng med at etterspørsel etter plasser har vært større enn avtalenes rammer. I 2016 har vi 39,36 årsverk. 25 årsverk var heltidsansatte. Det var 34 kvinner som hadde 27,8 årsverk, og 11,8 årsverk var fordelt på 12 menn. I tillegg til fast ansatte leies det inn ulike faggrupper i til sammen 2-3 årsverk. Det har vært en opptrapping på antall fagansatte med spesialkompetanse, sammenlignet med tidligere år. Mange ansatte har deltatt på eksterne og interne kurs, og flere er i gang med programmer innen videreutdanning. Én hjelpepleier avsluttet desentralisert sykepleierutdanning og har nå autorisasjon. Nok én hjelpepleier har påbegynt desentralisert sykepleierutdanning, og flere hjelpepleiere avsluttet studie i tverrfaglig miljøarbeid. Én lærling har nylig påbegynt sin læretid til institusjonskokk, og én lærling avla fagprøve til helsefagarbeider, med godt resultat. Én ny lærling har påbegynt læretid til helsefagarbeider. Personalsammensetningen er i hovedsak i henhold til anbud med

RHF. Det er stort fokus på faglig og kvalitetsmessig utviklingsarbeid. Institusjonen har eget utvalg for kvalitet- og pasientsikkerhet. 2 av 5 mellomledere er kvinner. Kjønnfordelingen i styret har vært 3 menn og 2 kvinner. Første vararepresentant møter fast i styret.

Arbeidsmiljø

Nordtun har et mål om at sykefraværet skal være under 5 %. For 2014 var det samlede sykefraværet på 4,67%, i 2015 var det 6,29%, og i 2016 var det 8,03% . I disse tallene er også fravær p.g.a. syke barn tatt med. I 2016 var det legemeldte sykefraværet på 6,87 %. Dette var meget bra tall som både styre og administrasjon er fornøyd med, selv om målet ikke ble nådd de siste to årene. Fraværet kan ikke relateres til forhold på arbeidsplassen. Det er heller ikke registrert skader eller ulykker i perioden. Styret er av den oppfatning at sykefraværet er lavt, og sier seg tilfreds med dette. Som Miljøfyrtårnbedrift er det stor fokus på HMS, med nye rutinebeskrivelser, medarbeidersamtaler, vernerunder og AMU-møter. Det utføres også jevnlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø. Personaltrim på mandager er godt besøkt, og det er etablert en ordning med premier ved deltakelse på fjelltrim med 10 eller flere fjelltopper. Dette er meget bra. Vi har avtale om bedriftshelsetjeneste med HEMIS. Det er etablert ordning for å holde på seniorer(seniorpolitikk). 2 ansatte fikk tildelt erkjentlighet for 20 års ansettelse i 2014, 2 fikk erkjentlighet for 30 års ansettelse i 2015 og 3 fikk erkjentlighet for 30 års ansettelse i 2016. Ansatte feires med kake, blomster og gave ved åremålsdager, nyansatte blir møtt med blomster, og alle ansatte får julegave. Det avvikles stort sett årlig personalfest sammen med styret og styret vil betegne arbeidsmiljøet som godt. I 2014 deltok Synodeformann, Arnfinn Løyning på personalfesten, og i 2016 deltok Jarle Skullerud på lignende personalfest. Ved begge anledninger var det også tilsyn fra Synoden. 18. februar 2015 ble det markert 30 års sammenhengende drift med jubileumsfest for alle ansatte, styret, pasienter og innbudte gjester. Det var en flott markering med festmiddag, kaffe, musikk, taler og underholdning.

Det er også en bevisst holdning til å skape felles aktiviteter der både ansatte, pasienter og bygda kan delta sammen. Markering og åpning av utendørs fotoutstilling, store utendørs konserter med kjente artister, utendørs auksjon og julebasar er gode eksempler på slike arrangement. Institusjonen mottar mange gode tilbakemeldinger på slike tilbud. Det er gledelig å registrere at institusjonen også mottar mye frivillig hjelp og støtte fra resurspersoner eksternt.

Miljørapportering

Styret kjenner ikke til at stiftelsens virksomhet forurensar det ytre miljøet. Det er iverksatt flere tiltak for å redusere leveranser av avfall, redusere energiforbruk, samt økt bruk av miljømerkede produkter gjennom arbeidet som miljøfyrtårnbedrift. Det rapporteres årlig til miljøfyrtårnstiftelsen og institusjonen gjennomgikk resertifisering i 2016. Nordtuns sertifisering varer i 3 år.

Utfordringer – Strategi - Fortsatt drift.

Nordtun HelseRehab står, som alle andre virksomheter over for løpende utfordringer. Videre gjennomføring av **samhandlingsreformen** vil kreve tilpassing av vår drift og tettere samhandling med kommuner. Det legges opp til overføring av pasientbehandling fra spesialisthelsetjenesten og over til kommunene, noe som kan gå ut over Nordtuns pasientvolum. Det er anbefalt at kommuner kan kjøpe rehabilitering fra privattrevne institusjoner. Dermed er reformen både en trussel og en mulighet. Samhandling med

kommuner er godt innarbeidet i vår nye avtale med RHF. Nordtun tilbyr rehabiliterings-tjenester til kommunene, og har en formalisert avtale med Meløy kommune. I statsbudsjett for 2017 startet innføring av «opptrappingsplan for rehabilitering», og man kan kanskje håpe at øket satsing etter hvert også kan komme vår bransje til gode.

Rekruttering av fagkompetanse vil trolig bli en varig fremtidig utfordring. Særlig gjelder dette i forhold til sykepleiere og spesialistlege. Dette må møtes med helhetlige strategier, der vi som en liten aktør må være forberedt på ekstra innsats, individuell oppfølging og kreativitet i bruk av virkemidler for å lykkes.

I løpet av 2015 trådte den nye **pasientrettighetsloven** i kraft. Loven stiller krav til oss med kortere frister for inntak av pasientene, og ilagt finansieringsansvar ved fristbrudd. Så langt har denne loven gitt positiv effekt for vår drift, med flere nye rettighetspasienter henvist via Helfo.

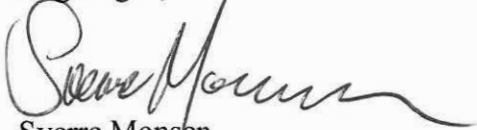
Videre arbeides det fra sentralt hold med utredninger av **fritt rehabiliteringsvalg**. Ordningen skal innføres fra juli 2017. Dette kan påvirke konkurransekraftene og fremtidig drift. Vi tror at gode score i brukerevalueringer, og godt omdømme skal medvirke til at ordningen blir positiv for oss.

Nordtun har deltatt i utviklingsprosjektet SMB-Utvikling i regi av Meløy Utvikling KF, og har mottatt prosjektmidler med fokus på **utvikling av forretningsdriften**. Nordtun ble tildelt Meløy Næringsforums pris som «Årets Bedrift 2014». Sluttrapporten for vårt utviklingsprosjekt «Nordtun mot nye markeder», medførte at Nordtun ble utvalgt som én av to norske bedrifter som er presentert i Innovasjon Norges årsrapport «Tilbakeblikk» i 2015.

Det gjennomføres årlige styreseminar, med fokus på aktuelle tema i driften. I desember 2015 startet en utredning omkring Stiftelsens forhold til eiendomsselskapet Nordtun Eiendom AS, om evt. kjøp eller videre leie. Denne prosessen har pågått videre i hele 2016, med plan om **overtakelse av hovedbygget** innen 30.06.2017.

Ny strategiplan ble vedtatt desember 2013. Styret har **fokus mot strategiarbeid**, med faste gjennomganger og revisjon av strategiplanen «Sammen, Opp og Frem!». Strategiplanen videreføres med visjon, forretningside og verdiplattform, men med justerte mål. Styret er av den oppfatning at Nordtun HelseRehab fortsatt vil være en viktig aktør innenfor spesialisthelsetjenesten i Helse Nord, og på rehabiliteringsområdet generelt.

Engavågen, 15.08 2017



Sverre Monsen
Daglig leder

Sak 9/2017: Rapport fra uavhengig arbeidsgruppe om arbeidet i Japan

Fra synodestyret

Innledning fra synodestyret

Synodestyret takker arbeidsgruppa for rapporten, som videresendes til synoden for behandling. Styret ønsker samtidig å komme med noen merknader til det som er skrevet. Vi har også bedt Arnfinn Løyning (tidligere synodeformann), Knut Ola Topland (feltleder for Frikirkens arbeid i Japan) og Terje Bjørkås (misjonsleder) om å uttale seg til synoden.

I synodeperioden 2011-2014 arbeidet det sittende synodestyret med innspill til ny samarbeidsavtale med Kinki Evangelical Lutheran Church (KELC) i Japan. Tidligere og nåværende Japan-misjonærer var involvert i arbeidet, sammen med misjonsleder og synodestyret.

Synoden 2014 vedtok videre misjonsstrategi, med fortsatt arbeid i Japan, bare noen dager før samarbeidet brøt sammen under det som skulle vært et forhandlingsmøte om ny samarbeidsavtale.

Et nyvalgt synodestyre tok raskt tak i saken, og 17. desember 2014 konkluderte vi med følgende:

“Vi beklager vår første reaksjon i møte med KELC sitt krav om å ta avstand fra IMM. Her skulle vi brukt mer tid på å vurdere IMM teologisk. Vi erkjenner at det var svært uheldig at vi brukte Ingrid Aske som tolk. Vi har forstått at KELC har opplevd forholdet til Frikirken utfordrende over tid.”

Synodeformann Jarle Skullerud formidlet dette til kirkepresident Fukui, og ba om et møte for oppklaring og forsoning på nyåret. Dette ble avvist, og det samme ble gjentatte henvendelser senere.

Jarle Skullerud, Terje Bjørkås og Ole Johnny Møyholm (synodestyremedlem) reiste til Japan i februar 2015, for å vurdere om misjonærene skulle kalles hjem eller flyttes midlertidig. Ingen fra kirkeledelsen i KELC var villig til å møte oss mens vi var i Japan.

Synodeformannen har siden denne saken kom opp, hatt flere rådslagningsmøter med tidligere Japan-misjonærer, og synodestyret har drøftet saken fortløpende på bakgrunn av disse samtalene. Til tross for dette, har vi ikke klart å gjenopprette dialog med KELC.

Synodestyret støtter arbeidsgruppas presisering av mandatet de fikk, noe som innebærer at de ikke har vurdert KELCs rolle og handlinger i konflikten. Dette kan imidlertid føre til at rapporten kan oppfattes noe ensidig.

Birger Løvlie
Bakkelida 2,
6104 Volda

Den Evangelisk Lutherske Frikirkes synodestyre,
Postboks 6702
St. Olavs plass
0129 Oslo
Klepp, Kristiansand, Oslo, Volda, Ørsta, 10.05.2017

Vurdering av Frikirkens forhold til Kinkikirken

Arbeidsgruppa som ble oppnevnt av synodestyret i september 2016, sender med dette sin innstilling. Vi takker for oppdraget og ønsker Guds velsignelse over behandlingen på synodemøtet 2017.

Vennlig hilsen

Ivan Fjeld, Kirsti Mosvold, Kjersti Gulli Petersen, Gunnar Urstad, Birger Løvlie (leder)

FRIKIRKENS FORHOLD TIL KINKI-KIRKEN

Utredning fra en arbeidsgruppe, oppnevnt av synodestyret

«Hvor lykkelige vi skulle være hvis vi kunne gjenetablere vårt mangeårige fellesskap og samarbeid for Guds rike! Bruddet var en smertelig tragedie, men om vi kan komme sammen i forsoning og gjensidig tilgivelse, vil det bli en stor velsignelse og enda sterkere bånd mellom oss.»

Akio Hashimoto

1 Innledning

På synodestyrets møte 15.-16. september 2016 ble det fattet følgende vedtak:

Synodestyret oppnevner en uavhengig arbeidsgruppe som får som mandat å vurdere synodestyrets behandling av konflikten med Kinki-kirken i Japan og forberede saken for behandling på Synodemøtet 2017. Gruppen får tilgang til all dokumentasjon i saken og står fritt til å innhente informasjon der de finner det nødvendig. Birger Løvlie bes lede arbeidsgruppa. Jarle Skullerud forespør andre medlemmer til gruppa ut fra forslagene som ble fremmet i møtet.

Følgende ble spurt og sa ja til å stille i arbeidsgruppa:

Sokneprest Ivan Fjeld, tidligere Japan-misjonær, Det Norske Misjonsselskap (NMS)

Hovedprest Kirsti Mosvold, tidligere misjonsleder i Den Evangelisk Lutherske Frikirke (Frikirken, ELFCN)

Pastor Kjersti Gulli Petersen, tidligere misjonskonsulent Det Norske Misjonsforbund

Regionleder i Normisjon Gunnar Urstad, tidligere Japan-misjonær, Norsk Luthersk Misjons-samband (NLM)

1.1 Gruppas arbeid

Arbeidsgruppa har hatt møter 08.12.2016, 24.01.2017 og 22.03.2017, samt telefonmøte 02.05.2017 og løpende telefonisk kontakt mellom gruppas medlemmer.

Arbeidsgruppa har ført samtaler med

- Misjonsleder i Frikirken, Terje Bjørkås (08.12.2016)
- Tidligere synodeformann Arnfinn Løyning (08.12.2016)
- Synodeformann Jarle Skullerud (08.12.2016)
- Misjonær (NMS) Jørgen Korsvik (24.01.2017)
- Misjonær (Frikirken) Ingrid Aske (24.01.2017)

Arbeidsgruppas leder har dessuten hatt telefonisk kontakt med en rekke personer som av ulike grunner har hatt informasjon og synspunkter som har vært av interesse for arbeidet i gruppa.

1.2 Arbeidsgruppas forståelse av mandatet

Arbeidsgruppas oppdrag er todelt, å «vurdere synodestyrets behandling av konflikten med Kinkikirken», og å «forberede saken for synodemøtet 2017.» Det vil framgå av utredningen at arbeidsgruppa har tolket første del av oppdraget slik at det både tegnes et bilde og gis en vurdering av synodestyrets arbeid med fornyelse av Frikirkens misjonsstrategi, fram til re-forhandling av avtalen med Kinkikirken. Siste del av mandatet tolkes slik at arbeidsgruppa skal gi synoden den nødvendige informasjon og de nødvendige anbefalinger med tanke på de vedtak synodemøtet bør fatte.

1.3 Dokumentasjon:

Samarbeidsregulerende dokumenter

- 1) Samarbeidsavtale (Agreement, Bylaws and Policy Consent), gyldig 2009-2014.
- 2) Retningslinjer for samarbeid NMS/Frikirken, datert 24.09.2014
- 3) Arbeidsavtale for misjonær, datert 14.12.2006.
- 4) Utkast til ny samarbeidsavtale, godkjent av synodestyret juli 2014.
- 5) Samarbeidsavtale NMS-KELC, gyldig fra 2014.
- 6) Samarbeidsavtale NLM-WJELC, gyldig fra 2015.

Skriftlig dokumentasjon om konfliktens gang:

- 1) Brev fra president Fukui, om samarbeidsavtalen, datert 03.05.2014.
- 2) Brev fra misjonsleder Bjørkås til Fukui, datert 09.05.2014.
- 3) Brev fra president Fukui om International Marketplace Ministry, datert 06.11.2014.
- 4) Svar fra Bjørkås og Skullerud til Fukui, datert 14.11.2014
- 5) Referat fra samarbeidsmøte mellom KELC og ELFCN, fra 22.11. 2014
- 6) Statement from cooperative meeting 26.11.2014.
- 7) Kort oppsummering, datert 17.12.2014
- 8) Brev til Fukui fra Skullerud, des. 2014
- 9) Brev til Mototsugu Fukui fra Jarle Skullerud, datert 13.01.2015
- 10) Samling i Kristiansand Frikafe 25.01.2015
- 11) Manus, informasjon fra Bjørkås til møtet i Kristiansand.
- 12) Brev til Fukui fra Skullerud, datert 01.02.2015
- 13) VL-intervju med Terje Bjørkås, 14.02.2015
- 14) Rapport fra Japantur (Skullerud) februar 2015
- 15) Informasjonsbrev, merket SVÆRT VIKTIG, av 4. juni 2015
- 16) Brev fra Straume til Frikirkens misjonærer, datert 09.06.2015
- 17) Svar fra Mikaelson, Jacobsen og Topland, datert 17.06.2015
- 18) Svar fra John Olav, Dagny og Yukiko, udatert.
- 19) Forslag til ny avtaletekst, oktober 2015.
- 20) Frikirkemisjonærenes aktiviteter (Topland) datert 15.11.2015
- 21) Memorandum, merket CONFIDENTIAL, 29.02. 2016
- 22) Brev til Kinki fra Skullerud, datert 20.05.2016
- 23) E-post fra Yukiko Yamaoka datert 18.10.2016
- 24) E-post fra Akio Hashimoto, datert 18.10.2016
- 25) Brev fra Ottar W. Moen, datert 09.11.2016.
- 26) Udatert brev fra Orlog Fukuzawa
- 27) Vurdering av IMM fra Elgvin og Rustan Skaar, udatert, fra 2015.

Arbeidsgruppa har hatt nytte av en egen utredning fra Ottar Werner Moen: «Tal ærlig om misjonen: Bruddet mellom Frikirken og Kinkikirken», fra juli 2016.

1.4 Bakgrunn

Frikirken har drevet misjonsarbeid i Japan siden 1950 (vedtaket om dette ble fattet på synodemøte i 1949), omtrent samtidig med at NMS og NLM også startet opp i landet. Med basis i det arbeidet som misjonærer fra NMS og Frikirken drev, ble Kinki Evangelisk Lutherske Kirke (KELC) konstituert i 1961.

Terje Wehus har skrevet en grundig og ransakende framstilling av Frikirkens misjon i Japan (Lund, J.M (red.). *Tilbakeblikk for fremtiden. Frikirkens Ytremisjon 75 år 1916-1991*, s. 35-81). Han viser at arbeidet fra første dag hadde som mål å bygge en kirke med selvstendighet i betydningen *selvutbredelse, selvunderhold og selvstyrt*. Han viser også at forholdet mellom Frikirken og Kinkikirken har vært under nærmest kontinuerlig debatt og forhandlinger. Helt fra kirkedannelsen i 1961 har samarbeidet mellom Kinkikirken og misjonen (og mellom Frikirken og NMS) vært regulert av samarbeidsavtaler og retningslinjer, både administrativt og i forhold til kirke- og misjonsforståelse. Det er særlig to spørsmål som, ifølge Wehus, har preget drøftingene. For det første prosessen fram mot økonomisk selvstendighet, og for det andre om misjonærenes uavhengighet eller grad av integrering i Kinkikirkenes *organisasjon*. Disse spørsmålene, som berører vår grunnleggende forståelse av sammenhengen mellom kirke og misjon, både i Japan og i Norge, har også Frikirkens

misjonsstyre vært opptatt av. Synspunktene har variert. Misjonærene har i drøftingene ofte gitt uttrykk for at misjonærene må verne om sin primære oppgave ved å fremme initiativ til nybrottsarbeid. Dette grunnsynet, som alle samarbeidsavtaler har hjemlet, har aldri vært fremmed for Kinkikirken, jf. for eksempel kirkepresident Hirai, se Wehus 1991: 70-74.

Fra 1994 fikk Frikirken en egen samarbeidsavtale med Kinkikirken. Opp til denne tiden hadde samarbeidsavtaler med Kinkikirken vært felles for NMS/Frikirken. Behovet for en egen avtale ble framtvunget på grunn av endringer i NMS sin organisasjon, gjeldende for alle land der NMS arbeider. Med samarbeidsavtalen (Agreement) fulgte Bylaws og Policy Consent document (som før). Avtalen har vært bearbeidet og fornyet flere ganger, senest i 2009. Avtalen gir et rammeverk som grunnlag for samarbeid mellom to selvstendige kirker.

Et sentralt punkt i avtalen er hva den sier om misjonærenes oppdrag. I Agreement, paragraf 2, heter det at misjonærene skal arbeide i samsvar med Kinkikirkens forfatning, reglement og mål, jf. Bylaws 5.3. Se også 7.1, som gir den lokale menigheten rett til å utforme arbeidsinstruks for misjonæren. I siste del av samarbeidsavtalen, Policy Consent Document, er det slått fast (1.2) at Kinkikirken skal legge vekt på at Frikirken har som mål å bringe evangeliet til nye områder (new areas of work). Dette blir utdypet i 3.1.A der Frikirken og Kinkikirken skal samarbeide om bruk av misjonærer i menighetsplanting.

Evangelisering og menighetsplanting har tydelig vært en høyt prioritert del av misjonsstrategien for Frikirken. Denne prioriteringen kom klart til uttrykk da det ble utarbeidet et forslag til ny samarbeidsavtale i 2014, men da dette forslaget skulle drøftes med Kinkikirkens ledelse, kom det for dagen en akutt tillitskrise. Kinkikirkens ledelse hevdet at Frikirkens misjonærer hadde neglisjert Kinkikirkens læremessige advarsler angående predikanten Masahide Kanayama og International Marketplace Ministry (IMM) ved at misjonær Ingrid Aske hadde invitert Kanayama som predikant i noen av Kinkikirkens menigheter. Komitéen har brakt på det rene at denne virksomheten har vært klarert med den lokale japanske pastoren.

2 Sakens gang

2.1 Omorganisering av Frikirkens misjonsarbeid

I 2011 gjennomgikk Frikirkens ledelse store endringer. Synodestyret nedla flere fagstyrer, deriblant misjonsstyret. Tilsatte ledere av virkegreinene skulle nå sortere direkte under synodestyret. I perioden som fulgte, var Frikirkens strategi for arbeidet i Japan gjenstand for drøftinger, der både tidligere og nåværende misjonærer deltok. Disse drøftingene foregikk i dialog med nåværende og tidligere misjonærer, med synodestyret som ansvarlig overordnet, men uten aktiv medvirkning av et misjonsstyre med *fagansvar, og rapporteringsplikt til synoden*. Slik arbeidsgruppa ser det, *bidro* disse drøftingene til spenningsskapende endringer i forholdet til Kinkikirken, spenninger som senere kulminerte i konflikt og brudd.

2.2 Arbeid med ny samarbeidsavtale

I 2014 skulle samarbeidsavtalen med Kinkikirken, som hadde vært gjeldende fra 2009, re-forhandles. Samarbeidsavtalen var tredelt. Den mest grunnleggende delen, Agreement, kunne bare endres eller sies opp med to års forvarsel, og oppsigelsen skulle vedtas av «General Assembly (synoden) or by a decision making body given this right». De to andre delene, Bylaws og Policy Consent Document, kunne endres eller sies opp «by the board» (misjonsstyret).

Det går fram av Budbæreren i mai dette året at det hadde vært arrangert dialogmøte (fant sted 3.mai 2014) for å forberede arbeidet med ny avtale. Til dette møtet var synodestyret og tidligere Japan-misjonærer innbudt. I Budbæreren referat står det:

Signalene fra dialogmøtene i Kristiansand blant annet har vært helt tydelige: Hvis ikke Kinki ønsker at vi skal drive utadrettet misjonsarbeid/evangelisering, må vi gå ut og finne andre samarbeidspartnere i landet. For oppdraget vårt er klart, vårt kall er å vinne japanerne for Kristus. I et land med kun 1 prosent kristne er det fortsatt behov for misjon. En avtale som ville gjøre oppdraget vanskeligere, ønsket ikke Frikirken å skrive under på.

Referat fra en samling i Kristiansand noe senere, 24. januar 2015, altså etter at bruddet var et faktum, viser at minst to av de tilstedeværende Japan-misjonærer la vekt på at det var viktig å beholde et tillitsfullt forhold til Kinkikirken, og at evangelisering skjer gjennom menighetene.

I forkant av dialogmøtet hadde misjonslederen hatt innledende drøftinger i Japan. Han dro til Japan i januar 2014, der han hadde møte med daværende kirkepresident Sueoka. I følge Bjørkås skal Sueoka hatt forståelse for at «Frikirkens ønske om at misjonærene ikke skal være i pastoralfunksjon i menighetene.» Dette ønsket var gjort kjent for Sueoka tidligere. Det sier seg selv at for en kirke som led under mangel på pastorer, var det knyttet spenninger til dette temaet.

Misjonslederen gjorde avtale om nytt møte mellom Frikirken og det avtroppende kirkestyre, sammen med nyvalgt president, Fukui. Møter fant sted 6-9. april, og det ble avtalt nye møter 22-26. november. Av et brev fra Fukui, datert 3. mai 2014, går det fram at det var Bjørkås som tok opp spørsmålet om reforhandling av samarbeidsavtalen, som var gyldig fram til 2014. Fukui gjorde nå oppmerksom på at avtalen var utgått på dato allerede i mars 2014. Han ble orientert av Bjørkås (i brev av 9. mai) om at Frikirken oppfattet at avtalen likevel var gyldig inntil ny avtale var undertegnet. Brevet fra Fukui var skrevet i en svært vennlig tone, men arbeidsgruppas lesning av dokumenter og samtaler med ulike personer gir oss inntrykk av at det var i ferd med å bygge seg opp spenninger i forholdet på det tidspunktet. I møtet 9. april gav Fukui beskjed om at all kontakt med Kinkikirken fra norske besøkende skulle godkjennes av ham.

10. juni satte synodestyret ned en arbeidsgruppe for å forberede ny samarbeidsavtale. Ingrid Aske ble oppnevnt som tolk til møtene i november. 25. juni ble Kinkikirken informert om at Frikirken ville oversende forslag til ny avtaletekst i oktober. I svar av 4. juli ble det svart at Kinkikirken ønsket å gå videre med gjeldende avtale. Arbeidsgruppa som skulle forberede en ny samarbeidsavtale, besto av:

Ole Johnny Møyholm, Knut Ola Topland, Ingrid Aske, Paul Roland, Terje Bjørkås og Ingar Bø, sekretær for arbeidsgruppa.

Arbeidsgruppas forslag til ny samarbeidsavtale ble godkjent av synodestyret i juli 2014.

2.3 Forholdet til International Marketplace Ministry (IMM)

I brev, datert 6. november 2014, meddelte president Fukui at Frikirken har forbindelse med, og møtevirksomhet sammen med, Masahide Kanayama og IMM, og at hvis dette fortsatte, ville det gjøre samarbeidet mellom Frikirken og Kinkikirken svært vanskelig. Misjonslederen og synodeformannen svarte 14. november og uttrykte full respekt «that KELC, as an independent church creates the guidelines for which organizations and partners the church is to collaborate with», og de gjorde kjent at Frikirkens utsendinger “are directed to adhere to KELC’s guidelines and rules.” Det ble også opplyst at det ikke finnes formelle kontakter mellom noen av Frikirkens menigheter og IMM. 16. november bekreftet Fukui at brevet var mottatt.

2.4 Forhandlinger om ny samarbeidsavtale

22. november 2014 var misjonsleder Terje Bjørkås i Japan for å reforhandle samarbeidsavtalen. Han hadde med seg Ingrid Aske som tolk og Knut Ola Topland som bisitter. De møtte president Fukui, som også stilte med tolk. Forhandlingene, som foregikk på engelsk, kom ikke i gang; Kinkikirken ønsket ikke å forhandle før det ble klart at Frikirken tok avstand fra IMM's virksomhet og forkynnelse. Det kan tolkes som at Kinkikirken ikke var beroliget av den instruksjonen misjonærene hadde fått fra Frikirkens ledelse. Begge parter har gitt tydelig uttrykk for at møtet var preget av en svært anspent atmosfære. Frikirkens utsendinger til møtet 22. november ble informert om at Kinkikirkens kirkestyre, som skulle samles 25. november, ville fatte vedtak om å avslutte samarbeidet med Frikirken og ville møte misjonslederen dagen etter.

Til møtet 26. november hadde Bjørkås forfattet et dokument som ble undertegnet av ham og Fukui, med følgende innhold:

The ELFCN Mission director and the Field Representative in Japan have been informed that the KELC Church Council Nov 26, 2014 has concluded to terminate the cooperative agreement with ELFCN.

The reason is that ELFCN can not accommodate KELC's demand for ELFCN to take a stand against the organization IMM and to promise not to have any contact with IMM within Norway.

Dette dokumentet ble lagt fram til undertegning mot slutten av samtalen 26. november, etter at Frikirkens utsendinger var blitt informert om at Kinkikirkens kirkestyre hadde fattet sitt vedtak, i samsvar med det president Fukui hadde sagt 22. november. 26. november undertegnet fem medlemmer av Kinkikirkens Church Council et brev til Frikirkens synodeformann. I brevet var det forutsatt at Frikirken hadde ulike former for samarbeid med IMM i Norge, og at Frikirken ikke hadde sendt ut en advarsel/forbud mot slikt samarbeid. På den bakgrunnen ble det meddelt at

Kinki Evangelical Lutheran Church determines that we are no longer able to maintain our cooperation in mission together with the Evangelical Lutheran Church of Norway. We hereby regard this communication as meaning the termination of mission cooperation with you in Japan. Although according to the guidelines of our mission agreement, official termination of the working relationship shall be given two years before it takes effect, we shall honour the wishes indicated by Bjorkas, and regard the work and service of all missionaries of the ELFCN within Kinki Evangelical Lutheran Church as terminating and concluding with today's date, November 26, 2014.

Brevet gjør det tydelig at Kinkikirkens ledelse ikke fant grunnlag for fortsatt samarbeid med Frikirken, men det poengteres også at den formelle bekreftelse på avslutningen ble gjort etter det som ble oppfattet som misjonslederens ønske, som ikke tok hensyn til toårsregelen for oppsigelse. Dette ønsket valgte Kinkikirkens ledelse å respektere.

2.5 Etter bruddet

6. desember 2014 intervjuet Vårt Land (VL) Terje Bjørkås. Bjørkås kommenterte at virksomheten til IMM har vært en del av konfliktbildet, og at Frikirken ikke kunne etterkomme et krav om at det ikke skulle være kontakt mellom IMM og Frikirken i Norge. Dessuten karakteriseres konflikten som «et misjonsstrategisk brudd». På samme tid innrømmet misjonslederen at det var uklokt for forhandlingene at Ingrid Aske hadde vært tolk.

9. desember 2014 intervjuet VL professor Knut Alfsvåg, som ga en annen versjon. Kinkikirkens ledelse hevder at «samtalene som ble holdt for å løse konflikten, ble ensidig avsluttet

fra Frikirkens side.» Det framgår av flere brev at NMS-misjonærer oppfattet bruddet som ønsket av Frikirkens ledelse. Frikirkens misjonærer ble etter hvert oppfordret av sine kollegaer i NMS/Japan til å flytte ut av Kinkikirken distrikt (Mie fylke).

21. januar 2015 presenterte Budbæreren bruddet under overskriften «Kinkikirken bryter samarbeidet med Frikirken».

I et intervju i VL med tidligere misjonær Ottar Moen, 11. februar 2015, sies det: «Frikirken har innrømmet at de hadde forfattet en avtaletext som bekreftet at gjeldende avtale var utløpt i april 2014, og de fikk 26. november Kinkikirken til å skrive under på dette.» Det kommer også fram at Kinkikirken ønsket at samarbeidsavtalens bestemmelse om at en oppsigelse skal varsles to år på forhånd, skulle respekteres «Men Frikirken sa bestemt nei til dette.»

Noen dager senere, VL 14. februar 2015, utdypet Jarle Skullerud uttrykket «misjons-strategisk brudd», og sa at mens Frikirken ville satse på «utadretta misjonsarbeid mot ikkje-kristne japanarar», ønsket Kinkikirken at misjonærene skulle brukes «til å ta vare på dei eksisterande kyrkjelydane».

I et dobbeltnummer av Budbæreren (nr. 3 og 4, 2016), blir leseren informert om at som en konsekvens av bruddet, ble Frikirkens misjonærer flyttet til Nagoya, for å drive evangelisering. Da hadde synodestyret drøftet saken både i arbeidsutvalg og samlet møte, og protokollert følgende:

AU Sak 34/2014-2017 Situasjonen i Japan

Delegasjonen til Japan orienterte om erfaringer og observasjoner fra besøket.

Det er behov for å flytte misjonærene ut fra Mie så snart som mulig. Misjonærene har gjort en omfattende rekognosering og funnet et aktuelt område i Nagoya, nær to store universitet.

Vedtak:

Synodestyret ber misjonærene flytte ut av Mie mens vi venter en avklaring med KELC. Vi er takknemlig for misjonærenes initiativ til å arbeide med evangelisering blant universitetsstudenter og unge familier i et område i Nagoya. Synodestyret vil fortsette arbeidet for å bedre relasjonen til KELC og følge opp strategi for arbeidet i Japan.

I februar 2016 møtte synodeformann Skullerud Kinkikirken ledelse i Japan. Møtets innhold er unntatt offentlighet, men førte til at synodestyret fattet følgende vedtak i møtet 01.04.2016:

Synodestyret har drøftet situasjonen i Japan. Synodeformannen bes sende en ny henvendelse til Kinki Evangelical Lutheran Church (KELC) for å invitere til oppklarende samtaler som kan legge grunnlag for forsoning.

Den midlertidige plassering av misjonærene i Nagoya gjøres til en mer varig ordning. Dalglig leder [på frikirketorget] sørger for at en evaluering av arbeidet blir forelagt synodestyret innen 01.12.2019 med tanke på en ny drøfting av mål/strategi på synodemøtet i 2020.

Hovedfokus for arbeidet i denne perioden er evangelisering, ledertrening og etablering av husfelleskap. Synodestyret ønsker ikke at det etableres en ny kirke i Japan, men anbefaler samarbeid med bestående kirker. (Sak 133/2014-2017)

I brev av 20. mai 2016 til Kinkikirken ledelse rapporterte Skullerud at synodestyret har drøftet konflikten. Han skrev at synodestyret konkluderte for raskt med «et endelig brudd etter møtet i november 2014» og beklaget dette. Det ble presisert på nytt at Frikirken fullt ut respekterer Kinkikirken syn på IMM, og har instruert misjonærene om at det ikke tillates samarbeid. Synodeformannen gjorde oppmerksom på at «vår erkjennelse og bønn om tilgivelse» er gjort kjent gjennom Vårt Land og Budbæreren. Den 3. oktober 2016 skrev synodeformann Jarle Skullerud i Budbæreren at

«med den informasjon vi nå har om organisasjonen, har vi behov for å presisere at Frikirken ikke ønsker noe form for samarbeid med IMM, verken i Norge eller i vårt misjonsarbeid. Vi støtter altså KELC sin vurdering av IMM».

Denne presiseringen kom svært sent, men som arbeidsgruppe ser vi den som betimelig og svært viktig.

2.6 En eller to årsaker?

Arbeidsgruppa har vurdert årsakene til bruddet, basert på den dokumentasjon som foreligger. Bruddet kan best beskrives som to-delt. Kinkikirken ledelse konkluderte med brudd fordi Frikirkens ledelse bare ville uttale seg om IMM med tanke på det som hadde relevans for dens arbeidere i Japan, og ikke foretok en læremessig vurdering av bevegelsen. Frikirkens misjonsledelse konkluderte med brudd fordi Kinkikirken ikke var villig til å drøfte videre samarbeid så lenge Frikirken ikke imøtekom de kravene som ble stilt med hensyn til IMM.

2.7 Frikirkens arbeid i Japan i dag

Som en direkte følge av bruddet i november 2014 ble Frikirkens arbeidere flyttet til et nybrottsarbeid i Nagoya, en by utenfor Kinkikirken nåværende område. Det gjelder Nathan og Ingebjørg Mikaelson, Rut Kari og Knut Ola Topland og Marianne Boklund Jacobsen. Arbeidet i Nagoya framstår som både diakonalt og evangeliserende. Arbeidet er ikke knyttet til noe organisert kirkesamfunn, men står i kontakt med en paraplyorganisasjon for alle misjonsorganisasjoner i Japan. Det er også en tilknytning til Evangelisk Orientmisjon, og det utredes et nærmere samarbeid med en amerikansk luthersk misjonsorganisasjon med arbeid i Nagoya. Knut Ola Topland er med i den nasjonale arrangementskomiteén for Willow Creeks lederkonferanse, Global Leadership Summit 2017, en amerikansk konferanse som overføres på video til ulike deler av verden.

3 Vurdering av synodestyrets behandling av konflikten og bruddet

3.1 Misjonsteologiske, kirkerettslige og organisatoriske forutsetninger

Utgangspunktet bør være at arbeidet i Japan utføres av to samarbeidende og likeverdige parter. Frikirkens misjonsarbeid må være seg bevisst å stå i et tjenende forhold til den stedegne kirke. Dette forutsetter en forpliktende samarbeidsavtale.

De to kirkene det dreier seg om, bygger kirkerettslig på et felles luthersk ståsted, som innebærer at kirken har retten til å kalle sine arbeidere. Kallsretten kan utøves av den lokale kirke, eller av et overordnet organ, f. eks. en synode, men ikke slik at en synode kan sette den lokale kirkes votum til side. Samtidig må kirkerettslige ordninger gi rom for forpliktelsen til å evangelisere.

Frikirkens misjonsarbeid har vært, og er, forankret i Frikirkens synode. Tidligere valgte synoden et fagstyre for misjon, men dette ble avskaffet av synodestyret i 2011, slik at den tilsatte misjonslederen rapporterer direkte til synodestyret. Frikirkens misjonsarbeid behandles nå på synodemøtet som en del av synodestyrets handlinger. Det er grunn til å tro at et fagstyre for misjon ville vært en kvalitetssikring som kunne hindret at Frikirkens tilsynsorgan, synodestyret, overlot til misjonslederen å føre samtalene med Kinkikirken øverste ledelse alene, og handle slik det ble gjort.

3.2 Arbeidsgruppas vurderinger

Arbeidsgruppa konstaterer at det foreligger noe ulik forståelse av bruddets innhold. Ifølge den forståelsen som Kinkikirken ledelse gir uttrykk for, er årsaken til bruddet en-

tydig knyttet til misjonærenes forhold til Kanayama/IMM, en virksomhet som oppfattes som vranglære. At Frikirken behandlet denne saken på en utilfredsstillende måte, utløste grunnleggende mistillit. Kinkikirkenes ledelse hevder at det som skjedde i forhandlingene i november 2014 ikke var å forstå som et endelig brudd, men et forvarsel om at samarbeidsavtalen ikke ville bli fornyet om 2 år, dersom Frikirken ikke etterkom Kinkikirkenes krav. Det dokumentet som misjonslederen la fram, og som ble undertegnet, førte til at Frikirkens ledelse oppfattet bruddet som endelig, ulikt Kinkikirkenes forståelse. At Kinkikirkenes ledelse etter arbeidsgruppas vurdering utviste manglende smidighet i prosessen, kan ha forsterket den gjensidige mistilliten.

Det skrivet som misjonslederen fikk Kinkikirkenes ledelse til å skrive under på, mangler egentlig legitimitet. Samarbeidsavtalen forutsetter at «such decisions should be made by the General Assembly or by a decision making body given this right» (Agreement side 2). Kinkikirkenes ledelse kan etter vår vurdering ikke kritiseres for at dokumentet ble underskrevet, men synodestyret burde ha forstått at samarbeidet ikke kunne avsluttes på denne måten. Sagt med andre ord; det ville et aktivt misjonsstyre ha sett.

Frikirkens behandling av saken må vi se i en videre sammenheng. Misjonslederen kom til forhandlinger som skulle føre fram til en ny samarbeidsavtale. Han mente han hadde grunn til å tro at forholdet til IMM var ferdigbehandlet med den instruksjonen som misjonærene hadde fått. For Frikirkens ledelse ble bruddet «et misjonsstrategisk brudd», en slutt på en langvarig prosess som tok sikte på å forhandle fram en ny og endret samarbeidsavtale.

Disse to ulike tolkninger av konfliktens «anatomi», handler begge om kritikk av saksbehandling og synkende tillit. Vi vil først vurdere Frikirkens saksbehandling. Deretter, i et eget avsnitt om anbefalinger, vil vi peke på tiltak som kan medvirke til gjenoppretting av tillit.

3.2.1 Frikirkens behandling av IMM og Masahide Kanayama

I løpet av 2014 ble Frikirkens ledelse alarmert og fikk tilstrekkelig dokumentasjon på at Kinkikirkenes ledelse vurderer Kanayamas teologi som vranglære, med en praksis som ikke er forenlig med kristne idealer.

Synodestyret innhentet i januar 2015 en egen vurdering, skrevet av professor Torleif Elgvin og førstelektor Tove Rustan Skaar. Vurderingen er tynn og utilstrekkelig som grunnlag for en seriøs behandling av Kinkikirkenes gjentatte henvendelser angående Kanayamas virksomhet. De to fant mange positive trekk ved Kanayamas forkynnelse, men pekte også på trekk som at hans forkynnelse av «second blessing» bryter med det lutherske «samtidig rettferdig og synder».

Det er ikke arbeidsgruppas oppdrag å foreta en selvstendig analyse av Masahide Kanayamas teologi og praksis. Vårt ansvar er å vurdere om Frikirkens ledelse og misjonærer har tatt tilbørlig hensyn til Kinkikirkenes vurdering, som førte til at denne kirken tok sterk avstand fra IMM og Kanayama, både med hensyn til lære og praksis, i Japan. Likeverdet mellom samarbeidspartnere medfører at det må vises respekt for den ene samarbeidspartnerens votum i spørsmål av læremessig karakter. Arbeidsgruppa konkluderer med at synodestyret ikke tok vurderingene av Kanayamas forkynnelse alvorlig nok. Synodestyret nøyde seg med å kreve lojalitet overfor Kinkikirkenes vurdering, mens det etter arbeidsgruppas mening var grunnlag for en tydeligere tilslutning til Kinkikirkenes vurdering (se pkt. 2.5, siste avsnitt).

3.2.2 Arbeidet med ny samarbeidsavtale

Samarbeidsavtalen mellom Frikirken og Kinkikirken utløp i 2014. Arbeidet med ny avtale kom sent i gang, men det var en felles forståelse av at den gamle skulle betraktes som gyldig inntil ny avtale kom på plass. I konsultasjoner som ble arrangert som en del av forberedels-

en til forhandlinger om ny avtale, ble det klart at Frikirken denne gang skulle ha en tydeligere markering av misjonærenes evangeliserende rolle, og at misjonærene i mindre grad skulle utføre pastorale oppgaver i menighetene.

Til dette vil arbeidsgruppa påpeke følgende: Som sagt i avsnitt 1.4, har forholdet mellom kirke og misjon alltid vært gjenstand for drøftinger og avveininger, med hensyn til misjonærenes uavhengighet eller grad av integrering i Kinkikirkenes *organisasjon*. Forholdet mellom pastorale og evangeliserende oppgaver ble vektlagt i samarbeidsavtalen som ble inngått i 2009. Der går det tydelig fram hvordan forholdet mellom misjonærene og den stedeagne kirke bør være. KELC tar sikte på at oppgaven som hovedpastor helst skal ivaretas av japanere, mens misjonærer normalt skal ha oppgaver «within its wider range of work», noe som inkluderer evangelisering blant ungdom og studenter, diakonalt arbeid o.l. (Bylaws 4, 2-3). I utkastet til ny avtale blir det slått fast at «ELFCN has a special call to bring the gospel to new areas», og at Frikirken derfor ønsker å evangelisere og plante menigheter. Forskjellen mellom avtalen av 2009 og utkastet til ny avtale, er primært at i utkastet til ny avtale er det å arbeide på nye steder for å plante menigheter, gjort til et vilkår for Frikirkens samarbeid med Kinkikirken.

Dette har vært en diskusjon med mange vesentlige aspekter, både når det gjelder misjonsteologi og kirkeforståelse. For det første: Ansvar og privilegiet ved å utbre evangeliet er *hele* kirkens sak. Slik kan vi si at nye menighetsdannelser *både* springer ut av og forankres i den stedeagne, eksisterende kirke. Dette skaper et gjensidig avhengighetsforhold mellom kirken og misjonen, slik at ingen av disse kan eksistere uten den andre. Diskusjonen om misjonærenes uavhengighet blir på denne bakgrunn fremmed for vår tenking.

Ved forberedelsen til fornyet avtale mellom Kinkikirken og Frikirken i 2014, kan vi ikke se at synodestyret har ført noen samtale omkring disse tema. Tvert om, kan det se ut til at man har falt for ideen om en oppsplitting av kirke og misjon, slik at misjonærene skal være mest mulig fri fra kirkens bånd og fritas fra pastorale oppgaver. I en luthersk kirke er pastoratet et viktig instrument for kirkens vekst og utvikling, sammen med et mobilisert lekfolk.

Et annet moment er *ressursbalansen* mellom antall menigheter i Kinkikirken (som i stor utstrekning er dannet som et resultat av misjonærenes innsats) og tilgangen på japanske prest-er som kan betjene disse menighetene. Hvilket ansvar har Frikirken for å bistå i oppfølgingen av det arbeidet vi selv har startet? Og når man utvider arbeidet ytterligere, hvordan kan man da ta et rimelig ansvar for menighetens bærekraft? Dette er et økonomisk spørsmål, men i enda større grad et spørsmål om pastorale ressurser til å bære arbeidet videre.

Ved forarbeidet til fornyet samarbeidsavtale savner vi synodestyrets engasjement i disse viktige spørsmålene. Vi savner en mer moden støtte til Kinkikirkenes utfordringer og byrder, og motforestillinger til misjonærenes frustrasjoner og utålmodighet i møte med en kjempende minoritetskirke med knappe pastorale ressurser.

Utkastet til ny samarbeidsavtale ble godkjent av synodestyret, som må ha forstått at den virket både ufullstendig og provoserende. Når synodestyret sendte misjonslederen alene til drøftinger med Kinkikirkenes øverste ledelse, sitter komitéen igjen med inntrykk av at synodestyret enten tok saken lite alvorlig, eller faktisk var enig i at man skulle presentere et ultimatum. Det ultimate ved saken ble fullbyrdet da forhandlingene strandet og misjonslederen la fram et dokument som avsluttet samarbeidet.

Misjonslederen har i etterkant erkjent at det var uheldig å kreve kirkepresident Fukuis underskrift på dokumentet av 26. november 2014, og det bør synoden kunne ta til etterretning. Arbeidsgruppa vil imidlertid peke på at etter vår vurdering foregikk hele arbeidet med ny samarbeidsavtale, fram til bruddet, på en måte som ville vært nærmest utenkelig med et misjonsstyre med direkte ansvar overfor synoden.

3.2.3 Arbeidet i Nagoya

Nybrottsarbeidet i Nagoya utgjør et misjonsstrategisk element som synoden må ta stilling til. Arbeidet kom i gang etter bruddet med Kinkikirken. I samtaler er det blitt foreslått for oss å anbefale at denne virksomheten legges ned. Flere innspill til arbeidsgruppa har formidlet med tydelighet at dette initiativet, som et resultat av konflikten og bruddet, vil være krevende for Kinkikirken å integrere i sitt arbeid. Med forsoning og samarbeid som mål, kan arbeidsgruppa likevel se for seg at vi med tiden kan lykkes i å videreføre arbeidet i Nagoya innenfor Kinkikirken. Men vi erkjenner også at dette arbeidet, med synodens støtte, kan komme i veien for en forsoning med Kinkikirken. Synoden bør på dette grunnlaget drøfte strategi for arbeidet i Nagoya.

4 Anbefalinger overfor synoden 2017

Arbeidsgruppa konstaterer at den prosessen vi har beskrevet førte til et fullstendig brudd mellom Kinkikirken og Frikirken. En vesentlig årsak er at Frikirkens misjonsledelse (synodestyret og misjonslederen) ikke behandlet de problemene som oppsto med den nødvendige respekt og alvor. At man i etterkant har erkjent dette og bedt om tilgivelse, har ikke vært nok til å gjenopprette den nødvendige tillit.

Det må legges vekt på det forholdet at både Kinkikirken og NMS-misjonærene deler den oppfatningen at det var Frikirken som ønsket bruddet i 2014, en oppfatning som er basert på at man mener at enkelte av Frikirkens misjonærer (og misjonslederen) har opptrådt uviselig og konfliktskapende. I mange enkeltsaker står ord mot ord. Det er ikke mulig å si hva som er rett oppfattet og gjengitt i alle slike saker, men arbeidsgruppa legger til grunn at synoden må anerkjenne Kinkikirken (og NMS-misjonærenes) forståelse av det som skjedde, som en gyldig forståelse.

I den grad det ikke er gjort, må det føres samtaler med alle som har vært involvert fra Frikirkens side, inklusive Frikirkens nåværende utsendinger i Japan. Samtalene skal ha til hensikt å presisere at synoden aksepterer Kinkikirken oppfatning av det som førte til brudd. Dette bør gjøres som første tiltak i arbeidet med forsoning, enten som en anstendig avslutning på samarbeidet, eller i arbeid for å bygge ny tillit. Slik situasjonen er nå, bør synodestyret oppnevne en habil mellomperson som kan være med i samtalene og etter det formidle til Kinkikirken at Frikirken har foretatt den nødvendige gjennomgang av saka.

Formålet med de foreslåtte tiltak må være at Frikirken ønsker et fortsatt samarbeid med Kinkikirken. Synoden bør legge til grunn at et framtidig samarbeid med Kinkikirken utformes på grunnlag av den samarbeidsavtalen som ble inngått i 2009, slik Kinkikirken har ønsket, og at all forbindelse mellom Frikirken og arbeidet i Japan skal fra Frikirkens side ivaretas av Frikirkens øverste tilsynsmann.

Synoden 2014 vedtok at Frikirken fortsatt vil være til stede i Japan. Synoden bør ta til etterretning at synodestyret har bestemt at arbeidet i Nagoya skal føres videre og evalueres av synoden i 2020, men synoden bør også presisere rammer for arbeidet. Målet må være at arbeidet skal være menighetsbyggende, med basis og rammer som er i samsvar med luthersk tro og bekjennelse. Dette må også være styrende for menighetens kommende plassering i kirkelandskapet i Japan.

Synodestyrets avsluttende kommentarer til rapporten

Synodestyret er enig med arbeidsgruppa i at vi kunne gjort noen ting annerledes i november/ desember 2014, og vi beklager at det ikke lyktes oss å komme i dialog med KELC etter dette, til tross for gjentatte forsøk.

Styret tar avstand fra karakteristikken av misjonsleder og våre misjonærer, som fremkommer i punkt 4, andre avsnitt.

Arbeidsgruppa bruker Vårt Land-sitater fra to personer som ikke var til stede i møtet mellom KELC og Frikirken, på en måte som kan oppfattes som sannhetsvitner.

Arbeidsgruppa konkluderer med at synodestyret ikke tok advarslene om Kanayamas forkynnelse alvorlig nok. Til dette ønsker vi å bemerke at synodeformann og misjonsleder var helt tydelige på at vi ikke ønsket noe samarbeid med IMM, verken i Norge eller i Japan. KELC ønsket imidlertid en forsikring om at ingen av våre menigheter eller enkeltmedlemmer, skulle ha noe med IMM å gjøre. Vi oppfattet dette kravet som umulig å imøtekomme, fordi det går utover vår kirkeordning og av hensyn til noen av våre samarbeidspartnere i Norge.

I rapporten skriver arbeidsgruppa at synodestyrets erkjennelse kom sent, og viser til det som ble skrevet 3. oktober 2016. Det kommer ikke frem at dette var en gjentakelse av det som tidligere var formidlet til ledelsen i KELC. Skullerud ba om tilgivelse i sitt julebrev til Fukui i desember 2014. Dette ble også formidlet til Fukui i et formelt brev fra synodeformannen datert 1. februar 2015.

Synodeformannen kan redegjøre for sitt møte med Fukui i Japan vinteren 2016. Her ble vi forelagt fem forutsetninger for at KELC skulle gjenopprette dialog. De ble drøftet i synodestyret, og deretter sendte vi et brev til ledelsen i KELC, der vi ba om videre dialog om forutsetningene. Dette ble avvist av KELC.

Referat fra møtet, skrevet av KELC, kan gjøres tilgjengelig for komiteen ved behov.

Kommentarer fra tidligere synodeformann Arnfinn Løyning

Forankring

I den tid jeg fikk være synodeformann, hadde jeg et overordnet ledelsesprinsipp. Alle endringer, teologiske, strategiske eller organisatoriske, skulle være solid forankret. Det betød at noen endringer tok lengre tid enn en del ønsket, men det førte samtidig til stor grad av konsensus.

De omfattende organisatoriske endringene ved Frikirkens fellesarbeid, som ble gjort i 2011, hadde en slik solid forankring. (Henviser til egen rapport for dette arbeidet.) Både styret for Landsmisjonen og styret for Ytremisjonen fattet selv vedtak om nedleggelse av styrene. Synodestyret samtykket i deres vedtak og gjorde de nødvendige formelle endringene. Synoden samme året og synoden 2014 fant ingen grunn til å reversere de organisatoriske endringene.

Arbeidsgruppen mer enn antyder at de fortsatt ønsker seg et eget misjonsstyre, og tror at denne konflikten ville vært unngått om det hadde vært et eget misjonsstyre. Dette er selvsagt helt hypotetisk, og en hypotese jeg stiller meg tvilende til. Det som etter min mening ble svært uheldig, var at konflikten oppstod dager etter synodemøtet hvor ny ledelse ble valgt. Jeg har vanskelig for å se at et nyvalgt misjonsstyre ville hatt bedre forutsetninger enn et nyvalgt synodestyre, til å takle en slik uventet og krevende situasjon, få dager før misjonsleder skulle presentere Frikirkens utkast til samarbeidsavtale. (Dette helt i tråd med tidligere praksis.) Gjennom mine mange år i kirkens ledelse, med en høyt prioritert kontakt med misjonsarbeidet, er jeg overbevist om at ingen utkast til samarbeidsavtale har vært gjennom en så grundig forankring som denne. Det er viktig å understreke at avtaleutkastet var et utkast til en samarbeidsavtale og ikke et ultimatum. Min klare forståelse var at selve undertegningen av den endelige avtalen skulle skje mellom kirkepresidenten i Kinki og vår nye synodeformann.

Forandring?

Utredningskomiteen presenterer en hypotese om at det skal ha foregått en endring i Frikirkens lutherske/misjonsteologiske tenkning i forbindelse med forarbeidet til ny samarbeidsavtale. Det er ikke tilfelle. Om en slik antydning hadde vært ønskelig, ville det i så fall ha blitt grundig drøftet i de riktige fora i vår kirke.

Det at en sendekirke har en utålmodighet og dynamikk for å nå videre ut til de unådde, og en etablert kirke med stor pastormangel vurderer behovene og prioriteringene noe ulikt, ser jeg som helt naturlig og udramatisk. Denne naturlige spenningen har vært tilstede i samtaler jeg som synodeformann hadde sammen med flere kirkepresidenter og kirkesty-
rer i Kinkikirken.

Det har vært et usedvanlig godt og nært forhold mellom Kinkikirken og Frikirkens misjonsledelse/ synodeledelse. Noen ganger opplevdes det nesten i overkant rosende og positivt. Den siste av kirkepresidentene som jeg hadde flere møter med, Sueoka, opplevde jeg som en nær medarbeider som viste Frikirken og meg stor fortrolighet og tillit. Jeg registrerer den endring som ser ut til å ha skjedd i både lederstil og kommunikasjonsform da ny kirkeledelse overtok i Kinki våren 2014. Dette tror jeg har vært medvirkende til at konflikten ble så dramatisk og fortsatt virker fastlåst.

Kommentarer fra feltleder Knut Ola Topland

Det er vanskelig å kommentere en rapport som angår meg selv, tidligere og nåværende kolleger, ledere og alle venner i KELC som betyr mye for meg. Å være objektiv er umulig i et slikt uforståelig brudd. Jeg skrev detaljert dagbok og opplever rapporten som ubalansert, ufullstendig og med feil som kunne vært luket ut ved å ta direkte kontakt.

For beslutninger og videre arbeid savner jeg følgende:

- ① Drøfte lignende konflikter i Japan og deres forsoningsarbeid.
- ② Vurdere kulturelle aspekter på hvordan konflikter håndteres ulikt i Norge og i Japan.
- ③ At utvalget burde samtalt med oss aktive misjonærer.
- ④ Vise til konkrete henvendelser fra KELCs kirkestyre etter bruddet.

Min holdning til konflikten: Frikirken og KELC har noe ulikt syn på eldsteordning, cellegrupper og lekfolks rolle, noe jeg tror har gitt gnisninger i flere tiår. Andre konflikter og brudd mellom kirker og misjonsorganisasjoner er ikke ukjent i Japan. Misjonsstyrets beslutning på 2000-tallet, om å unngå å bruke misjonærer som pastor, må ha vært vanskelig for KELC.

I håp om å imøtekomme KELCs forventninger om misjonsarbeidet, ba misjonsleder i et møte med KELC april 2014 om å få oversendt deres forventninger før sommeren. Det ble ikke svart på. At samarbeidsavtalen skulle være agenda for novembermøtet, ble også avtalt i dette møtet.

Det overasket at IMM ble agendaen 22. november. Brevet KELC skrev og leverte under møtet 26. november, konkluderer med at KELC ikke kan samarbeide med Frikirken da Frikirkens struktur ikke kan beordre lokalmenigheter om å stoppe samarbeid med f.eks. IMM. Etter at brevet ble lest, ble uttalelsen fra Frikirken lagt frem for signering av begge parter. Slik jeg leser KELCs brev, aksepterer de ikke Frikirkens struktur. De forventer en strengere kirketuktpraksis.

Min opplevelse er to kirkesamfunn som har glidd fra hverandre og endt opp i overaskende konklusjoner som har ført til full stopp med mange involvert. Konflikter har alltid flere sider, og det er sjelden én sannhet. Min bønn er at vi som søsken i Kristus kan tilgi hverandre.

Presiseringer og spørsmål: Det var drøftinger om IMM mellom lokale pastor og misjonær før IMM ble invitert, og invitasjonen ble godkjent fra menighetsråd og pastor. Den teologiske utgreiingen ble presentert KELCs pastorer 29. oktober. KELCs menighetsråd og Frikirken (misjonærer/ledelse) fikk deretter konklusjonen på et A4-ark. KELC ønsket svar fra synodeformann og misjonsleder før møtet 22. november. Dette ble sendt pr. e-post 15. november. Dette brevet bekreftet hva jeg sa under møtet 6. november mellom kirkepresidenten, meg og et kirkestyremedlem: at ingen misjonærer skal være involvert i IMM-aktiviteter i Japan fra i dag. Fra den dag til i dag (2017), har misjonærene ikke vært involvert i IMM-aktiviteter i Japan. Jeg ringte kirkepresidenten 18. november for å få bekreftet at brevet var mottatt. Han gav ingen signaler om bekymringer rundt svaret.

Våren 2014 la KELC ned den jevnlige og felles samarbeidskomiteen mellom NMS, Frikirken og KELC som hadde eksistert i tiår, der saker ble drøftet uformelt. Et sunt og operativt forum. Både NMS-representant Ivan Fjeld og jeg ble rystet og ba om reversjon, men uten resultat.

Synodestyret og misjonsleder skjermet oss for konflikten med sunne begrensninger, for å gi rom for forsoning og en retning for misjonærene. Det har vært svært tøft til tider, spesielt når vi har hørt om beskyldninger fra tredjeparter. Ved Jesu' rike nåde har vi vært spart for indre splid som lett kan dukke opp. Teambuilding har vært fokus. Stadig mottar vi team som velsigner, bl.a. BiG-team. Lutherske og andre evangeliske misjoner ønsker gjensidig samarbeid med oss, men formaliserte samarbeidsavtaler er ikke gjort, for å gi rom for arbeidet rundt forsoning.

Med bønn om ledelse og visdom fra vår Herre.

Kommentarer fra misjonsleder Terje Bjørkås

Etter å ha lest rapporten, er hovedinntrykket at min beskrivelse til utvalget av hvordan jeg har opplevd mitt og Frikirkens forhold til KELC og kirkeledelsen under tidligere kirkepresident Sueoka, ikke har blitt tatt som troverdig. Videre er rapporten etter min vurdering betydelig svekket ved at ingen av de aktive Frikirkemisjonærene på feltet er blitt intervjuet. Det gjelder ikke minst Knut Ola Topland, som var med i alle møtene med KELC. Det er med undring jeg registrerer at utvalget i hovedsak har valgt å forholde seg til annenhånds opplysninger fra mennesker som ikke kan ha innsikt i våre relasjoner til ledelsen i KELC. Rapporten inneholder også flere faktiske feil og uverifiserte påstander. La meg komme med to hovedinnvendinger.

A. Påstanden om en etablert mistillit mellom Frikirken og KELC

I min redegjørelse for utvalget, påpekte jeg de svært gode relasjonene mange av oss hadde til kirkepresident Sueoka (president fra 2009 -2014), en relasjon som hadde bidratt til det vi opplevde som en forståelse i kirkeledelsen for Frikirkens ønske om at våre misjonærer skulle ha økt prioritet på evangelisering av unådde og kirkefremmede. Bruken av Frikirkens misjonærer har vært et gjennomgående tema i møter mellom Frikirken og KELC de siste 20 årene. Den var et sentralt tema da Arnfinn Løyning besøkte Japan i 2009, og en viktig del av samtalene med kirkeledelsen i KELC da nestleder i synodestyret, Arvid Hunemo, og misjonsleder besøkte Japan i 2012. Det samme var tilfelle da Løyning og daværende daglig leder Geir Sandberg sammen med misjonsleder møtte Sueoka under hans besøk i Norge i oktober 2013. Temaet var også et sentralt element i misjonsleders møte med KELCs kirkestyre i januar 2014. At kirkeledelsen i KELC, med store utfordringer knyttet til rekruttering av prester, hadde andre ønsker for bruken Frikirkens misjonærer, er åpenbart, men med bakgrunn i god dialog over flere år, opplevde vi at våre synspunkter ble forstått og respektert.

Det nye kirkestyret som ble valgt i mars 2014, møtte oss derimot med en tydelig reservasjon, og særlig gjelder det kirkepresident Fukui. Ham møtte jeg like etter valget i mars 2014, til et lunsj-møte sammen med Knut Ola Topland, Ingrid Aske og representanter fra både det gamle og det nye kirkestyret. Fukui sin opptreden i det møtet, stod i sterk kontrast til de mange gode møtene med Sueoka. Den nyvalgte kirkelederen innledet møtet med å understreke at kun misjonsleder og kirkepresident skulle ha ordet i møtet. Videre gjorde han det kjent at han personlig skulle godkjenne all kontakt mellom representanter fra Frikirken i Norge og enkeltmenigheter i KELC. Senere har vi sett at han uten forutgående drøfting med Frikirken og NMS, valgte å avvikle de avtalefestede møtene i samarbeidsutvalget. Det var derfor ingen formell kontakt mellom våre folk i Japan og Fukui fra april-november 2014, ut over en del e-poster som ble utvekslet mellom feltleder Knut Ola Topland, undertegnede og Fukui, og som alle er framlagt for utvalget.

B. Dr. Kanayama og KELCs vurdering av ham

Utvalget hevder at vi ikke tok KELCs bekymringsmeldinger om IMM og Dr. Kanayama alvorlig nok. Her er det flere forhold som bør kommenteres. For det første, Dr. Kanayama besøkte to av menighetene i KELC, og ved begge anledninger var besøket godkjent av ansvarlig japansk prest. For det andre, den første henvendelsen vi i Norge fikk, var en e-post 6/11-2014, to uker før det avtalte forhandlingsmøtet om ny samarbeidsavtale. Utvalget hevder at den henvendelsen inneholdt tilstrekkelig dokumentasjon til å imøtekomme kravet om fordømmelse av Dr. Kanayama, men den aktuelle e-posten vi mottok, inneholdt kun en kopi av et brev til Kinkis menigheter, med fem korte (alle alvorlige, men ikke grunngitte) påstander om IMM og Dr. Kanayama. I ettertid har både Frikirken og KELC gjort vurderinger av IMM, som bekrefter berettigelsen av bekymringen.

At vi her hjemme tok henvendelsen svært alvorlig, bekreftes bl.a. ved at undertegnede avbrøt et besøk i Midtøsten for å komme hjem og drøfte situasjonen med synodeformannen. Svaret til KELC ble utarbeidet i samråd mellom synodeformann, daglig leder på Frikirketorget, misjonsleder og Frikirkens stedlige representant i Japan.

I vårt svar gav vi full tilslutning til KELCs vurdering og selvbestemmelse. Det oppleves som en urimelig forventning, når utvalget mener at vi skulle utrede en så stor sak i løpet av to korte uker før avreisen til Japan 20/11. For øvrig fikk vi tilbakemelding fra Fukui om at svarbrevet var mottatt, uten signaler om at det ikke var tilstrekkelig.

I møtet 22/11-2014, som skulle være en første presentasjon av vårt forslag til ny samarbeidsavtale, ble vi møtt med et ultimatum fra Fukui om at dersom ikke misjonsleder kunne garantere for at Frikirkens menigheter i Norge ble pålagt forbud mot noen form for kontakt med Dr. Kanayama, så kunne ikke KELC fortsette samarbeidet. I over en time gjorde vi forsøk på å forklare at slik myndighet har hverken misjonsleder eller synodeformann. Etter som vi ikke kunne imøtekomme kravet fra Fukui, konkluderte han til slutt med at KELC i sitt styremøte 25/11 ville vedta å bryte alt samarbeid med Frikirken. Som det framgår av rapporten, ble vi gjort kjent med kirkestyrets vedtak i møte 26/11.

Helt til slutt vil jeg gjerne understreke at ingen av oss, hverken misjonærer eller misjonsledelse, på noe tidspunkt har hatt et ønske om å bryte samarbeidet med KELC, og vi vil strekke oss langt for å få til en forsoning, slik at våre to kirkesamfunn kan stå sammen i oppgaven om å nå det japanske folk med evangeliet.

Sak 10/2017: Medlemskategorier i Frikirken

Fra Treungen Frikyrkje

Synodestyrets forslag til vedtak er endret etter tilbakemelding fra forfatningsutvalget og menighetsmøtene.

Synoden handsama ovannemnde sak sist i 2011. Då hadde Synodestyret m.a. innstilt på å opprette kategorien, Høyrer til (Tilhørige), for barn som ikkje er døypte. I forhandlingane vart det argumentert for at me ikkje hadde trong for denne kategorien, truleg med bakgrunn i ordlyden for kategorien, Medlem med stemmerett.

Treungen Frikyrkje har dei seinare åra hatt både familiar og enkeltpersonar som har funne seg til rette i fellesskapet vårt, sjølv om dei ikkje deler Frikyrkja sitt syn på dåpen. Når føresetnaden elles har vore til stades, og etter å ha rådført oss med sentrale tilsynsmenn, er desse inviterte til medlemskap med stemmerett under føresetnad om lojalitet til vår lære.

Me gler oss over tilskotet til kyrkjelyden vår, men ser at me gjerne skulle ha registrert fem udøypte barn, som «høyrer til» hos oss, men som me ikkje har nokon medlemskategori for.

Treungen Frikyrkje har grunn til å tru at det er fleire kyrkjelydar, særleg i mindre lokalsamfunn, som er i same situasjon som oss, og som deler vårt syn.

Med denne bakgrunn ber me Synodestyret utgreie denne saka på nytt og legge ho fram for Synoden i 2017 til ny handsaming.

Synodestyrets vurderinger

Synodestyret ser viktigheten av å ta opp igjen denne saken til tross for at det er forholdsviss kort tid siden sist. Vi vil anføre følgende begrunnelse:

- Vi opplever et stadig mer pluralistisk samfunn, der mennesker som har bakgrunn i annen religion og livssyn søker til våre fellesskap. Viktigheten av tilhørighet bare øker i en tid med store endringer, individualisering og ensomhet. Når mennesker ønsker en tilknytning til våre menigheter før de føler seg klare for dåp, kan ikke løsningen være å endre vilkårene for medlemskap i vår evangelisk lutherske kirke. Om vi åpner for kategorien tilhørig, vil vi løse flere utfordringer. Mennesker som ønsker en kirkerettslig tilknytning til Frikirken, har mulighet til å få dette uten å bli tatt opp som medlemmer. Vi slipper at mennesker føler seg avvist i en viktig periode av livet, der de er underveis, men ikke klare for dåp.

Synodestyrets begrunnelse i forslaget til Synoden 2008 var slik:

Flere av våre menigheter opplever å møte mennesker som har et ønske om en kirkerettslig tilhørighet i en menighet uten at de kan omfattes av medlemsbegrepet, dersom det fastholdes at dåp er et nødvendig kriterium for medlemskap i en luthersk kirke. Styret mener at det bør gis åpning for slik tilhørighet, men vil på prinsipielt grunnlag gi en slik tilhørighet en annen betegnelse enn medlemskap.

Dette vil for øvrig også kunne fange opp spørsmålet om udøpte barn som kirkerettslig tilhører menigheten ut fra norsk lovgivning. Disse kan teologisk sett ikke oppfattes som medlemmer, men tilhører likevel menigheten dersom begge foreldre tilhører Frikirken.

Synodestyrets opprinnelige forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende ordlyd foreslås:

Tilhørighet

Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan opptas som tilhørig. Udøpte barn kan opptas som tilhørig dersom minst en av foreldrene tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke, eller begge foreldre ønsker det. Dersom disse ikke fremmer ønske om medlemskap eller fortsatt tilhørighet før fylte 18 år, anses de ikke lenger å tilhøre Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Tilhøriges føres i det kirkelige manntall, forstanderen forretter brudevigsel, døver deres barn dersom foreldrene gir erklæring om å oppdra dem i den kristne tro, og forretter ved gravferd.

Dersom det foreligger tvingende grunner for det, kan forstanderen unnslå seg for å utføre de kirkelige handlinger.

Synodestyrets opprinnelige forslag til vedtak

Synoden vedtar en ny bestemmelse om tilhørighet, med overnevnte ordlyd.

Saken ble sendt ut til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

51 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

11 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

1 menighet fremmet eget forslag

7 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets bemerkning:

Forslaget fra Treungen menighet og synodestyrets anbefaling er tilnærmet den samme som ble vedtatt ved første gangs behandling av Synoden 2008. Forfatningsutvalget gjorde da følgende vedtak i forbindelse med behandling av protokollen fra Synoden 2008:

... Den vedtatte bestemmelsen om tilhørighet i forfatningen § 5 anser Forfatningsutvalget å være i strid med forfatningen. Paragraf 5 setter kristen dåp som betingelse for medlemskap. Ved dåp eller opptakelse (av døde) kan en bli medlem av Den Evangelisk Lutherske Frikirke og ha sin kirkerettslige tilhørighet der. Dersom bestemmelsene i andre ledd iverksettes etableres det i realiteten en ny medlemskapskategori for udøpte mennesker i alle aldrer. I denne kategorien kan alle som ønsker det melde seg inn. Verken kirkerettslig eller i daglig tale og forståelse vil dette medlemskapet oppfattes som et katekumenat (dåpsopplæringsordning) men som en permanent medlemskapskategori. Kirkerettslig tilhørighet forutsettes også dokumentert ved innføring i kirkebøkene. Den Evangelisk Lutherske Frikirke kan foreta kirkelige handlinger også for de som ikke er medlemmer, uten at disse på forhånd må etablere en formalisert kirketilhørighet/kirkemedlemskap. Den vedtatte bestemmelsen (§ 5 andre ledd, om tilhørighet) vil i noen tilfeller være i strid med "Lov om Den norske kirke" (§ 3). 8. komité's innstilling, som ikke ble vedtatt, anvendte begrepet "høre inn under" og var begrenset til barn under 18 år. Etter Forfatningsutvalgets mening er ikke dette begrepet, og denne ordningen,

i strid med forfatningen. Barn av foreldre som tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke hører inn under denne fra fødselen til de ved dåpen blir medlemmer i kirken. Disse føres i kirkebøkene (Del C: Levende fødte). Ved dåpen, som normalt skjer relativt kort tid etter fødsel, fylles rubrikken for dåpsdato ut og de er medlemmer i kirken. Dersom dåp ikke er foretatt før fylte 18 år, hører de ikke lenger inn under Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Eventuelt senere medlemskap forutsetter dåp og opptakelse, som kirkebokføres (Del A: Opptatte i menigheten). Innstillingen ville gi samme mulighet for udøpte barn av foreldre som melder seg inn i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Disse vil da kunne kirkebokføres på samme måte som "Levende fødte", men under del G: Barn som sammen med foreldre er innmeldte i menigheten.

Felles for del C og G i kirkebøkene er at de barn som føres der hører inn under kirken til de fyller 18 år, eller eventuelt døpes og blir medlemmer. At noen hører inn under en kirke oppfattes ikke som at de er medlemmer av kirken, men som at de har rett til å bli det dersom de oppfyller kirkens egne betingelser for medlemskap. Det innebærer videre at kirken, eventuelt i samråd med foreldre, har ansvar for å medvirke til at disse forholder seg til om de vil bli medlemmer av kirken.

... Protokollen er mangelfull og deler av vedtaket er i strid med forfatningen. Saken sendes derfor i sin helhet tilbake til synoden for ny behandling.

Synodestyret la likevel saken fram til andre gangs behandling i Synoden 2011. Der ble imidlertid Forfatningsutvalgets merknad tatt til følge. Forfatningsutvalget kan ikke se at det er noe i forfatning og bekjennelse som er til hinder for at udøpte juridisk kan høre inn under Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Utvalget anbefaler at dersom denne muligheten skal beskrives, gjøres det enten i en egen paragraf i forfatningen eller kun i reglement. Begrepet «opptas» bør ikke benyttes i forhold til de som hører inn under.

Synodestyrets reviderte forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende kortere tilleggstekst i § 5 i forfatningen foreslås:

«Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker en kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan registreres som tilhørige og føres i det kirkelige manntall.»

Synodestyrets reviderte forslag til vedtak:

Synoden vedtar en ny bestemmelse om tilhørighet, med overnevnte ordlyd.

Sak 11/2017: Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål

Fra synodestyret

Synodestyret har gjort én endring fra sitt opprinnelige forslag, etter tilbakemeldinger fra menighetsmøtene og forfatningsutvalget. Dette gjelder en setning i § 13, som vi opprinnelig foreslo å fjerne. Den foreslås nå endret.

Synodestyret sendte ut forslag til ny ordning for tilsynsmenn, til presbyteriemøtene 2016. Høringssvarene har skapt grunnlag for justeringene i forslaget som legges frem for Synodemøtet 2017, hovedsakelig i form av tydeligere tilknytning til det enkelte presbyterium. Synodestyret er av den oppfatning at vi fastholder og styrker presbyteriets funksjon som tilsynsorgan med denne modellen.

I. FORSLAG TIL ENDRING AV DAGENS ORDNING

1. Dagens ordning

Frikirken har i dag fire presbyterier, hvor formann og nestformann er tilsynsmenn i sitt presbyterium og utøver tilsyn på vegne av presbyteriestyret. Vi har åtte tilsynsmenn på presbyterienivå, og stillingene utgjør samlet cirka to årsverk.

2. Saksgang for endringsforslag

Søndre presbyterium vedtok i 2013 å be synoden utrede tilsynsmenn på heltid. Synodestyret (2011-14) fremmet saken for synoden i 2014 med forslag om to tilsynsmenn på heltid, med ansvar for tilsyn i to presbyterier hver. Synoden gjorde følgende vedtak: Saken bør utredes grundigere og utsettes derfor. Synoden ønsker at denne behandlingen skjer så fort som mulig.

3. Hovedargumenter for endring av dagens ordning

De viktigste argumentene for å endre dagens ordning er som følger:

- Ansatte tilsynsmenn i åremålsstillinger vil føre til et bedre og mer helhetlig tilsyn.
- Tilsynsoppgaven er for omfattende til at dagens stillingsbrøker dekker behovet.
- Det er krevende å kombinere tilsynsoppgaven med å være hovedpastor i en menighet.
- Det er vanskelig å rekruttere åtte tilsynsmenn til små stillinger.
- De åtte delstillingene binder opp for mange menneskelige ressurser.

4. Endringsforslag

Dagens ordning erstattes med en ordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter en tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling, ut fra antall menigheter i det enkelte presbyterium. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, 2 x 3 år. Tilsynsmennene utgjør et team, sammen med synodens to tilsynsmenn, og bistår hverandre ved behov. Hver enkelt tilsynsmann rapporterer til sitt styre og møter derfor på alle presbyteriestyremøter hvor tilsynsoppgaven behandles.

Tilsynsmennene har jevnlig kontakt, blant annet for å søke råd hos hverandre og drøfte utfordringer som dukker opp. I krevende saker, hvor det er en fordel å være to, kan den ansvarlige tilsynsmann ta med seg en av de andre tilsynsmennene.

II. KONSEKVENSER AV ENDRINGSFORSLAGET

1. Tilsynsmennenes forhold til presbyteriene

Presbyteriet er kirkens tilsynsorgan. Presbyterietmøtet vil fortsatt velge formann, nestformann og styremedlemmer til presbyteriestyret. Presbyteriestyret har ansvar for at det utføres tilsyn, og rapporterer om de utførte tilsyn i sin treårsmelding. Her endres ikke noe i forhold til dagens ordning.

Det nye vil være at presbyteriets formann og nestformann ikke utfører selve tilsynsarbeidet på vegne av presbyteriestyret. Forholdet mellom styret og tilsynsmennene vil likevel være det samme. Den eller de tilsynsmenn som utfører tilsynsarbeidet på vegne av styret, står ansvarlig overfor styret og må være tilstede i styremøter i de presbyteriene det utføres tilsyn i.

2. Ansettelse og arbeidsgiveransvar

Tilsynsmennene ansettes for en periode på seks år, med mulighet for forlengelse. Presbyteriestyret foretar ansettelse av tilsynsmann i sitt presbyterium, og er nærmeste overordnede for tilsynsmannen. Det er mulig å ansette et styremedlem som søker på stillingen. Arbeidsgiveransvaret legges til Frikirkens hovedkontor. Stillingene utlyses, men presbyteriestyrene bør oppfordre aktuelle kandidater til å søke.

3. Krav til tilsynsmennenes kompetanse

En tilsynsmann må være ordinert, ha teologisk formal- eller realkompetanse og ha tilstrekkelig erfaring fra menighetsledelse og pastoral tjeneste. Det er også nødvendig å ha god kunnskap om Frikirken og vår kirkes ordninger. En tilsynsmann må kunne arbeide selvstendig, men også ha gode samarbeidsevner.

I tilsynsmannsteamet bør man tilstrebe å ha kompetanse om konflikthåndtering, veiledning og menighetsplanting/menighetsutvikling. Minst en tilsynsmann må være mann.

4. Økonomi

De midlene som presbyteriene i dag bruker til tilsyn, (lønn og reisekostnader), vil finansiere en vesentlig del av utgiftene til tilsynsmenn i fremtiden også. Ny innbetalingsfastsettes innen utgangen av 2017, og blir lik i alle presbyteriene. Denne innbetalingen er en videreføring av det som i dag overføres fra menighetene til presbyteriene.

Se vedlagt budsjettforslag.

5. Stillingsstørrelser

Normalt bør det beregnes cirka 30 prosent stilling for ti menigheter. Tilsynsmann må ansettes i minst 60 prosent stilling slik at dette blir hovedengasjementet. Det er likevel ønskelig at tilsynsmannen skal ha en mindre stilling i en lokalmenighet, om praktisk mulig. Synodestyret foreslår følgende stillingsprosent:

Østre	80 prosent stilling	(30 menigheter)
Søndre	80 prosent stilling	(20 menigheter)
Vestre	60 prosent stilling	(13-14 menigheter)
Nordre	80 prosent stilling	(18 menigheter)

6. Tilsynstjenestens innhold

Med denne ordningen vil man få bedre tid til å utføre de oppgaver som allerede finnes i Frikirkens ordninger, blant annet i forhold til å bistå med råd og hjelp. Noe av endringen

vil dermed bestå i at det faktisk vil være tid til å gjøre noe av det våre ordninger allerede foreskriver. Det er særlig veiledningstjenesten vi tror vil kunne styrkes, det gjelder både overfor den enkelte ansatte og i forhold til menighetsutvikling og menighetsplanting.

Ved en ny ordning vil også tilsynsmannsmøtet bli nytt. Det vil nå bestå av de fire tilsynsmennene i presbyteriene, samt synodens formann og nestformann. Her er det forutsetninger for å danne et godt læringsfellesskap.

7. Ny ordning

Ny ordning trer i kraft med en gang vedtaket er gyldig og effektueres innen neste ordinære presbyteriemøte etter dette, i hvert presbyterium.

8. Sammenligning dagens og ny ordning

	<i>DAGENS ORDNING</i>	<i>NY ORDNING</i>
PRESBYTERIEMØTENE	MENIGHETEN VELGER UTSENDINGER	MENIGHETEN VELGER UTSENDINGER
PRESBYTERIESTYRET	VELGES	VELGES
TILSYNSMENN	VALGT FORMANN/ NESTFORMANN	ANSETTES AV PRESBYTERIESTYRET
PERIODE FOR TILSYNSMANN	TRE ÅR	SEKS ÅR MED MULIGHET FOR 2 X 3 ÅRS UTVIDELSE
OPPGAVER	TILSYN	TILSYN OG ANNEN KOMPETANSE
ØKONOMI	FINANSIERES LOKALT	ULIKE MULIGE MODELLER
FORFATNING	SOM NÅ	ENDRES

BUDSJETT ansatte tilsynsmenn i presbyteriene

Kostnader

Lønnskostnader	2 320 000
Reisekostnader tilsyn	135 000
Reisekost tilsynsmannsmøter	15 000
Tilsynsmannsmøter	30 000
Sum	2 500 000

To finansieringsmodeller:

1. Menighetene finansierer tilsynsordningen som i dag.
2. Tilsynsordningen finansieres av utviklingsfondet med kr 2 500 000,- pr år. På denne måten blir det tilsvarende mindre penger til bevilgning etter søknad, og menighetene betaler ikke lenger tilskudd for tilsyn.

Synodestyrets forslag til vedtak

Dagens ordning erstattes med en tilsynsordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling, ut fra antall menigheter i det enkelte presbyterium. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, 2 x 3 år. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriestyret som rapporterer til presbyteriemøtet. Arbeidsgiveransvaret legges til Frikirkens hovedkontor og økonomien dekkes inn ved tilskudd fra menighetene. Forfatning og reglement endres i samsvar med ny ordning.

Forfatningsendringer

§ 11, Presbyteriemøte:

Følgende setning går ut:

“Presbyteriemøtet kaller tilsynsmenn til å utøve tilsyn med menighetene innen tilsynsområdet.”

§ 12, Presbyteriestyre:

Følgende setning går ut:

“Formannen og nestformannen i presbyteriet er tilsynsmenn som skal føre tilsyn med menighetene ved regelmessige tilsynsbesøk.”

Følgende setninger settes inn:

“Presbyteriestyret kaller og ansetter tilsynsmann som utfører tilsyn med menighetene på vegne av styret. Styret har ansvar for at tilsynet utføres i henhold til forfatning og reglement.”

§ 13, Synode:

Følgende setning endres:

“Til synoden hører også med kirkens tilsynsmenn.”

Endres til:

“Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden.”

Reglementsendringer

Reglement for presbyteriet:

Synodestyret er av den oppfatning at reglementet ikke behøver endres vesentlig. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriet, og det er styret som utøver dette ansvaret gjennom ansettelse av en tilsynsmann. Vi foreslår følgende tillegg etter siste kulepunkt under “Presbyteriestyret utøver presbyteriets tilsynsansvar ved:”

“Presbyteriestyret ansetter tilsynsmann i åremålsstilling på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, for inntil 2 x 3 år. Tilsynsmannen utøver tilsyn på vegne av styret og møter fast på styremøtene.”

Forfatningsutvalgets bemerkning:

Forfatningsutvalget har ingen prinsipielle innvendinger mot at retten til å kalle tilsynsmenn overføres fra presbyteriet til presbyteriestyret. Utvalget har heller ingen prinsipielle innvendinger mot at tilsynsmenn ansettes i stedet for å velges. I saksdokumentets avsnitt om konsekvenser av endringene har forfatningsutvalget merket seg følgende:

- Det er ikke uttalt noe om at medlemmer av presbyteriestyrene som eventuelt ansettes som tilsynsmenn må fratre styret, jf. punkt 2
- Det stilles ikke krav til medlemskap i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, jf. punkt 3.
- Det kan synes uklart når et eventuelt vedtak skal effektueres, jf. punkt 7. Normalt er vedtak fattet i synoden gjeldende kirkerett umiddelbart, dersom ikke annet tidspunkt framgår av vedtaket. Utvalget har videre merket seg at synodestyrets saksframlegg ikke inneholder vurderinger og forslag til bestemmelser om følgende:
 - Hvem som skal utføre tilsyn i den menigheten tilsynsmannen tilhører, dersom han er medlem av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
 - Hvem som skal være stedfortreder for tilsynsmannen, ved sykdom, permisjoner og annet fravær.
 - Hvorvidt presbyteriestyrene medlemmer kan involveres i tilsyn, og i så fall hvem som kan beslutte slik involvering. Dersom synodestyrets opprinnelige forslag til endring i forfatningen § 13 gjennomføres, innebærer det at synodens formann og nestformann ikke lenger blir medlemmer av synoden, dersom de ikke er representanter fra menigheter. Det er forfatningsutvalgets oppfatning at synodestyrets forslag inneholder mangler som kan skape uheldige situasjoner dersom det vedtas i sin nåværende form. Endringer i kirkens bestemmelser skal vedtas av synoden med ferdig formulert ordlyd.

Sak 12/2017: Sammensetning av synoderådet

Fra synodestyret

Synodemøtet 2014 ba synodestyret om å vurdere synoderådets sammensetning og mandat, og eventuelt fremme forslag om endringer. Synodestyret har drøftet saken og kommet frem til følgende.

Synoderådet har bare vært samlet en gang pr synodeperiode, og da fordi forfatningen krever det. Teologiske drøftinger blir gjort fortløpende i teologisk fagråd, synodestyret og på tilsynsmannsmøtet. Disse møtes regelmessig og har anledning til å arbeide seg sammen på en helt annen måte enn synoderådet.

Når man kun møtes en gang i en treårsperiode blir dynamikken svært annerledes, og behovet for markeringer kan lett overskygge behovet for å lytte og forstå hverandre. Vi mener derfor at synoderådet, slik det fungerer i dag, ikke egner seg for de prosesser som bør ligge til grunn for avgjørelser i lærespørsmål.

Synodestyret ser behovet for et organ som arbeider med læresaker, men vil mene at et slikt organ bør bestå av mennesker som møtes regelmessig og som har det daglige tilsynsansvaret for vår kirke. Presbyteriene sin rolle ble aktualisert på forrige synodemøte, og synodestyret mener at presbyteriestyrene og tilsynsmennene bør spille en langt viktigere rolle når lærespørsmål utredes og avgjøres i kirkesamfunnet.

Synodestyret har også drøftet om synoderådets mandat bør endres, men er kommet frem til at dette uansett vil være for tidlig etter at rådet ble oppnevnt.

Forslaget innebærer ingen endring i forfatningen, men i reglement for synoden.

Etter å ha diskutert forskjellige løsninger, ender vi opp med å foreslå to ulike alternativer. Dette fordi vi ser fordeler og ulemper ved begge, og derfor gjerne vil løfte begge alternativer frem for synoden. Hvert forslag har også to ulike varianter, ut fra hvilken ordning synoden velger for tilsynsmenn fremover.

Synodestyret vil derfor foreslå følgende sammensetning av synoderådet:

Forslag 1

A. (før ordningen med ansettelse av tilsynsmenn inntretr):

Synodestyrets medlemmer (velges av synoden)

Formann og nestformann i presbyteriene (velges av presbyteriene)

B. (etter at ordningen med ansettelse av tilsynsmenn har inntretr):

Synodestyrets medlemmer (velges av synoden)

Formann presbyteriene (velges av presbyteriene)

Fast ansatte tilsynsmenn i presbyteriene

Dette betyr at synoderådet vil ha 15 medlemmer.

Ny ordlyd forslag 1A:

3.9 Reglement for synoden.

Sist endret av Synoden 2017.

Representasjon til synoderådet:

Synoderådet består av synodestyret og tilsynsmennene i presbyteriene.

Ny ordlyd forslag 1B:

3.9 Reglement for synoden

Sist endret av Synoden 2017.

Representasjon til synoderådet:

Synoderådet består av synodestyret, ansatte tilsynsmenn i presbyteriene og formenn i presbyteriestyrene. Dersom en formann er ansatt tilsynsmann, møter nestformannen i synoderådet.

Forslag 2

A. (før ordningen med ansettelse av tilsynsmenn inntreer):

Formann og nestformann i synodestyret (velges av synoden)
Formann og nestformann i presbyteriene (velges av presbyteriene)
En valgt representant fra hvert presbyterium (velges av synoden)

B. (etter at ordningen med ansettelse av tilsynsmenn har inntrådt):

Formann og nestformann i synodestyret (velges av synoden)
Formann i presbyteriene (velges av presbyteriene)
Fast ansatte tilsynsmenn i presbyteriene
En valgt representant fra hvert presbyterium (velges av synoden)

Dette betyr at synoderådet vil ha 14 medlemmer.

Ny ordlyd forslag 2A:

3.9 Reglement for synoden

Sist endret av Synoden 2002.

Representasjon til synoderådet:

Synoderådet består av kirkens tilsynsmenn og ett eldsterådsmedlem fra hvert tilsynsområde valgt av synoden, etter innstilling fra valgkomiteen.

Ny ordlyd forslag 2B:

3.9 Reglement for synoden

Sist endret av Synoden 2002.

Representasjon til synoderådet:

Synoderådet består av kirkens tilsynsmenn, presbyteriestyrenes formenn og ett eldsterådsmedlem fra hvert tilsynsområde valgt av synoden, etter innstilling fra valgkomiteen.

Dersom en formann er ansatt tilsynsmann, møter nestformannen i synoderådet.

Nåværende ordlyd i reglement:

3.9 Reglement for synoden

Sist endret av Synoden 2002.

Representasjon til synoderådet:

Synoderådet består av synodestyret og tilsynsmennene og medlemmer av eldsterådene fra hvert tilsynsområde valgt i forhold til medlemstallet:

- Tilsynsområder med inntil 1000 medlemmer i fullt medlemskap: En representant.
- Tilsynsområder med 1001–2000 medlemmer i fullt medlemskap: To representanter.
- Tilsynsområder med 2001–3000 medlemmer i fullt medlemskap: Tre representanter.

- Tilsynsområder med over 3000 medlemmer i fullt medlemskap: Fire representanter.
Synodens delegater velger representanter fra presbyteriene etter innstilling fra valgkomiteen.

Forfatningens ordlyd til orientering:

§ 16 Synoderåd

Synoderådet er synodens læreorgan.
Sist endret av Synoden 1999.

Kirkens øverste tilsynsmenn innkaller til møter i synoderådet. Synoderådet består av synode- styret og representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement. Synodeformannen leder synoderådet og innkaller dette etter behov, dog minst én gang hver synodeperiode.

Synoderådet behandler læresaker oversendt av synoden eller synodestyret.

Synoderådet fatter avgjørelser i læresaker, og utarbeider hyrdebrev og andre uttalelser av læremessig karakter.

Avgjørelser fattet av synoderådet protokolleres og legges fram for synodemøtet. Synodemøtet kan sende disse avgjørelser tilbake til synoderådet for ny behandling. Synoderådets endelige vedtak fremlegges for neste synodemøte til orientering.

Synodestyrets forslag til vedtak:

Synoden støtter forslaget om endring av representasjon til synoderådet.

Reglementet endres i samsvar med ny ordning. (Forslag 1 eller 2)

Sak 13/2017: Virketid for synodeformann

Fra synodestyret

Synodestyret har merket seg at det i forbindelse med de siste to synodemøtene er stilt spørsmål rundt synodeformannens virketid og praksis ved valg av formann. Dette ble særlig tydelig da valgkomiteen valgte å ikke føre opp sittende formann til nytt valg. Dette ble av noen oppfattet som en mistillit til sittende formann. Valgkomiteen argumenterte med at kirkesamfunnet ville være tjent med et skifte i lederskapet.

Synodestyret mener at kirkesamfunnet vil være tjent med større tydelighet rundt forventninger og praksis ved valg, særlig av formann. Vi støtter tanken om at det er sunt med et skifte i lederskapet med jevne mellomrom, og tror derfor det vil være bra med en maks tjenestetid for formann.

På dette grunnlag foreslår Synodestyret at synodeformannen kan velges maks tre ganger. Maks tjenestetid blir ni år. Valgkomiteen skal også være fri til å finne reelle motkandidater til sittende styreformann før disse ni årene er gått.

Synodestyrets forslag til endring i forfatningen:

Nåværende ordlyd:

§ 15 Synodestyre
Sist endret av Synoden 2008.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste.

Forslag til ny ordlyd:

§ 15 Synodestyre
Sist endret av Synoden 2017.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. *Valgene gjelder for tre år. Formannen kan ikke gjenvelges utover ni års tjenestetid.*

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden støtter forslaget om fastsettelse av maks virketid for synodeformann. Forfatningen endres i samsvar med ny ordning.

Saken ble sendt ut til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

58 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

5 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

7 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget har ingen merknader til forslaget om fastsetting av maksimal funksjonstid for synodeformannen. Det bør samtidig vurderes om maksimal funksjonstid skal omfatte samtlige medlemmer i synodestyret, og om den eventuelt skal begrenses til sammenhengende funksjonstid. I forhold til synodestyrets forslag gjør utvalget oppmerksom på at i saker som medfører endringer i gjeldende bestemmelser, skal forslaget bestå av konkret og eksakt ny ordlyd i aktuelle bestemmelser.

Sak 14/2017: Revidert reglement for nedlegging av menigheter

Fra synodestyret

Gjeldende reglement ved nedlegging av menigheter ble endret av Synoden 1997 og lyder slik:

1. Forslag om nedleggelse må først behandles på ordinært menighetsmøte. Blir nedleggelsen vedtatt med minst to tredels flertall, innkalles til ekstraordinært menighetsmøte tre måneder senere. For at nedleggelse skal skje, må vedtaket gjentas med to tredels flertall.
2. Medlemmene i menigheten tilskrives av presbyteriestyret og gis tilbud om overføring til annen menighet innen Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for synoden til endelig godkjenning.
4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret og kirkens organ for evangelisering og kirkevekst. Dette fondet øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området. Etter ti år overføres resterende midler til fond for kirkebygg.
5. Menighetens offentlige protokoll sendes statsarkivet.
6. Menighetens arkiv og øvrige bøker sendes presbyteriet.

Det foreslås følgende endringer i gjeldende reglement (merket med sperret kursiv):

3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør, *herunder tilgodehavende eller restgjeld til Frikirkens fellesarbeid*, forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning, kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for *synodestyret* til endelig godkjenning.
4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret. Dette fondet øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området. Etter ti år, overføres resterende midler til *Frikirkens utviklingsfond*.

Følgende foreslås derav som revidert reglement for nedlegging av menigheter:

1. Forslag om nedleggelse må først behandles på ordinært menighetsmøte. Blir nedleggelsen vedtatt med minst to tredels flertall, innkalles til ekstraordinært menighetsmøte tre måneder senere. For at nedleggelse skal skje, må vedtaket gjentas med to tredels flertall.
2. Medlemmene i menigheten tilskrives av presbyteriestyret og gis tilbud om overføring til annen menighet innen Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør, *herunder tilgodehavende eller restgjeld til Frikirkens fellesarbeid*, forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning, kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for synodestyret til endelig godkjenning.
4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret. Dette fondet øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området. Etter ti år, overføres resterende

midler til Frikirkens utviklingsfond.

5. Menighetens offentlige protokoll sendes statsarkivet.

6. Menighetens arkiv og øvrige bøker sendes presbyteriet.

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden vedtar forslaget til revidert reglement for nedlegging av menigheter.

Sak 15/2017: Styring og ledelse i lokalmenigheten

Fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker

Synodestyret har foretatt noen endringer i sitt opprinnelige forslag til ny tekst i reglement for eldsteråd, under del B. Det medfører ingen reell endring av meningen, men sørger for at det ikke innføres nye begrep som ikke forklares eller er forankret i annen bestemmelse.

Synodestyret har bedt om at innmeldte eller varslede saker til Synoden 2017 fra Brunlanes, Kristiansand og Stavern menigheter samordnes og behandles som en sak. Disse går på styring og ledelse i den lokale menighet.

Vårt hovedanliggende er å:

A. Gi mulighet for åremålsperiode for eldste

Gi den lokale menighet mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år for eldste, der det normale vil være gjenvalg. Begrunnelse: Blant annet for lettere å kunne rekruttere og ivareta eldste (se reglementets avsnitt *Oppfølging, videreutdanning og permisjon*).

B. Opprette menighetsstyre

I det fremlagte forslaget skjelnes det klarere mellom styring og ledelse i menigheten og man balanserer nådegavetjenesten og de faste tjenester i menigheten i større grad enn i dag. Begrunnelse: § 3, der det bl.a. står: "Han styrer og leder kirken gjennom de nådegaver han gir og de embeter (tjenester) han har innsatt."

Menighetsmøtet velger et bredt sammensatt styre for en valgperiode, og dette defineres som menighetens styre.

Pastorer og eldste utgjør eldsterådet med hyrde- og læreansvar som i dag, men uten styre-/drifts/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver

Diakonene utgjør diakonrådet med fellesskapsbyggende oppgaver som i dag, men uten styre-/drifts/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver.

A. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av § 7 i forfatningen for å åpne for eldstetjeneste på åremål

§ 7 Eldste

Siste setning i første avsnitt endres til:

Vedkommende bør ha fylt 25 år.

Følgende tillegg foreslås etter første avsnitt:

“Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges.”

Følgende tekst i siste avsnitt foreslås endret:

Nåværende tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Ny tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse, *men ikke ny ordinasjon*. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste *før åremålsperioden er over*, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Synodestyrets forlag til vedtak

Synoden ønsker å gi mulighet for åremålsperiode for eldste. Foreslåtte endringer av forfatningen vedtas.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget fastholder, med bakgrunn i vår kirkes forståelse av ordinasjonen, at eldstetjenesten prinsipielt er av vedvarende karakter. Enstemmig

Et mindretall støtter likevel synodestyret i at dette prinsippet ikke umuliggjør eldste på åremål. (Øyvind Tveit)

B. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av forfatning og reglement for opprettelse av menighetsstyre og skille styring og ledelse.

Menighetene foreslår en rekke endringer i forfatning og reglement som følger under. Se begrunnelse i innledning av saken. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift.

Forfatningen

§ 4 Menighet

Sist endret av Synoden 1993.

Den lokale menighet i Den Evangelisk Lutherske Frikirke er ved sin tilslutning forpliktet på kirkens lære og organisasjon. Menighetene i kirken er egne juridiske personer som velger eldste, *diakoner og styremedlemmer* tilhørende menigheten med stemmerett. Forstanderen og *styrelederen* forplikter menigheten med sine underskrifter.

De eldste utøver ansvaret for forkynnelse, sakramentsforvaltning og sjelesorg, har tilsyn med virkegrenene, godkjenner ledere og *legger visjoner og strategier for menigheten*.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, ha kirketjenerfunksjoner og tilsyn med menighetens eiendommer.

Eldste og diakoner skal som ledere motivere mennesker til tjeneste for Gud og legge til rette arbeidet i kirke og samfunn.

*Styret i menigheten har det overordnede ansvaret for drift og økonomi, og organiserer menighetens virksomhet i henhold til de rammene som er lagt i menighetsmøtet. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, *eldsteråd* og menighetsmøte (jf § 9 Menighetsmøte). Menighetens vedtak kan ankes til presbyteriet.*

§ 7 Eldste

Foreslåtte endringer i avsnitt 3 og 4:

De eldste er betrodd hyrdetjenesten sammen med forstanderen, og eldste og forstander utgjør det råd (eldsteråd) som har *den pastorale* ledelsen av menigheten. Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger.

En av de eldste eller forstanderen velges som *leder av eldsterådet*. Vedkommende leder eldsterådets forhandlinger.

§ 8 Diakoner

Sist endret av Synoden 1993.

I hver menighet velges et passende antall diakoner etter menighetens størrelse og virkeområde. Disse utgjør menighetens diakonråd.

En diakon må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Diakonene velges av menigheten etter innstilling fra *menighetsstyret*. Valget gjelder for tre år. De som blir valgt, innsettes i sin tjeneste av menighetens forstander.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, og i særlig grad rette denne tjeneste mot mennesker i nød. Menighetens diakonale arbeid ledes av diakonrådet. *(TAS UT: i samarbeid med eldsterådet.)*

Ved gudstjenester og andre samlinger skal diakonene se til at kirkerommet og de ting som skal brukes, er i orden. Ved nattverd hjelper diakonene til med utdeling av brød og vin. Diakonene skal ha det daglige tilsyn med menighetens eiendom, i samarbeid med menighetsstyret. Særlige saker som gjelder eiendom og økonomi, behandles av *menighetsstyret*, etter innstilling fra diakonrådet.

§ 9 Menighetsstyret (Ny)

Hver menighet har et menighetsstyre bestående av et ønsket antall menighetsvalgte, samt minst en eldste og en diakon. Egnethet, gaveutrustning og menighetens behov vektlegges ved sammensetningen. Daglig leder – normalt forstanderen (hovedpastor) - er styrets sekretær, men uten stemmerett.

Styremedlemmene må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Styremedlemmer og styreleder velges i menighetsmøte etter innstilling fra eldsterådet. Valget gjelder for tre år.

Styrets oppgaver er blant annet: overordnet oppsyn med driften av menigheten, hovedansvaret for økonomi og budsjett, samt arbeidsgiveransvar. Styret er også ansvarlig for å kalle inn og lede menighetsmøter.

§ 10 Menighetsmøte (Tidligere § 9)

Sist endret av Synoden 2008.

Menighetsmøtet er menighetens øverste beslutningsorgan, med endelig myndighet i alle vesentlige saker som ifølge Forfatningen skal avgjøres på menighetsplan.

Følgende saker skal behandles og avgjøres av menighetsmøtet: Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner, *valg av menighetens styre*, valg av utsendinger til presbyterium og synode, regnskap, budsjett og planer for menighetens virksomhet, årsmeldinger fra menighetens forskjellige råd og virkegrener, ivaretagelse av menighetens ansvar for ordningen for vern om lære og liv.

Menighetsstyret innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene. Innenfor sitt ansvarsområde kan eldsterådet og diakonrådet fremme og innstille saker. Ethvert medlem med stemmerett har gjennom *menighetsstyret* rett til å fremme saker overfor menighetsmøtet.

Menighetsmøter avholdes etter behov, dog minst 3 – tre – ganger per år. I tillegg holdes hvert år menighetens årsmøte. Alle medlemmer med stemmerett har tale-, forslags- og stemmerett på menighetsmøte.

Reglementer

3.1 Reglement for eldsterådet

Eldsterådets oppgaver

Eldsterådets oppgaver er å lede menigheten ved å:

2. *Sammen med Menighetsstyret* planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt.

Oppgavefordeling (4.avsnitt)

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom *menighetsstyre*, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette

aktuelt. *Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd og utvidet diakonråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.*

Eldsterådets møter

Eldsterådet skal ha regelmessige møter. Møtene åpnes og avsluttes med Guds ord og bønn. Der bør avsettes god tid til samtale om menighetens liv og virke. Møtene innkalles med rimelig varsel. Forfall må meldes så snart som mulig til rådets leder. Hvis mulig, bør medlemmene av rådet på forhånd orienteres om sakene som skal behandles.

Eldsterådet innkaller diakonene til møter for planlegging og fordeling av felles oppgaver etter behov. Der det er delegert oppgaver til andre medlemmer, er det naturlig at disse møter når deres arbeidsoppgaver skal behandles.

Eldsterådet bør søke enstemmighet når det er mulig. Ellers avgjøres alle saker ved simpelt flertall. Er det stemmelikhet, avgjør dirigentens stemme utfallet. Men også et mindretall kan få sin sak behandlet i menighetsmøte.

Eldsterådet utgjør et kollegium og bør søke å bygge fellesskapet innen rådet og med menigheten.

Oppfølging, videreutdanning og permisjon

Det bør arbeides målbevisst med videreutvikling av de som har gått inn i eldstetjenesten. Et viktig ledd i dette er en årlig medarbeidersamtale med eldsterådets *leder*. En slik samtale kan avdekke behov for opplæring, behov for permisjon eller andre forhold som har betydning for å kunne fortsette i eldstetjeneste. Også mulig fratredelse fra tjenesten kan være et tema. Det enkelte eldsteråd bør én gang årlig kartlegge behov for utdanning, permisjon eller andre tiltak for rådets medlemmer. En vurdering av økonomiske midler til gjennomføring av slike tiltak forelegges *menighetsstyret* før dette legger fram forslag til budsjett for menigheten.

Kall av forstander

3. Etter at godkjenning er gitt av presbyteriestyret, og *menighetsstyret* innkaller til menighetsmøte for å kalle forstander, oppgir eldsterådet navnet på kandidaten sammen med innkallingen.

Fratredelse

En eldste som ønsker å slutte i tjenesten *før åremålsperioden er over*, melder dette til eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte.

Aldersgrense

Aldersgrensen for eldste fastsettes til 67 år. *Setningen foreslås tatt ut.*

Menighetens arkiv

Menighetens protokoller og korrespondanse oppbevares på tryggest mulig måte. Forstanderen eller en arkivar har ansvaret for arkivet. Ingen del av arkivet må makuleres uten etter vedtak i *menighetsstyret*.

3.2 Reglement for diakonrådet

Sist endret av Synoden 2011.

Diakonrådets oppgaver

Diakonrådets oppgave er å lede menighetens diakonale arbeid. *(TAS UT: i samarbeid med eldsterådet.)*

Diakonrådets møter

(siste avsnitt)

Diakonene har, *etter behov, møter* med de eldste for planlegging og fordeling av felles oppgaver og for å styrke det felles lederansvar.

3.3 Reglement for Menighetsstyret (Ny)

Menighetsstyret er menighetens øverste valgte organ, valgt av Menighetsmøte. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, eldsteråd og menighetsmøte.

Eldsteråd og Diakonråd skal være representert i styret.

Menighetsstyrets oppgaver er å lede menigheten ved å:

- *Legge strategier for menighetens arbeid*
- *Planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt. Holde samrådsmøter for å drøfte menighetens virke.*
- *Ha et overordnet lederansvar for menighetens virkegrener, og å oppmuntre og veilede dem og legge til rette for lederopplæring.*
- *Ha et overordnet ansvar for menighetens drift, økonomi og budsjett.*
- *Innkalle til, fremmer saker, og innstiller overfor, og leder menighetsmøtene.*

Menighetsstyrets medlemmer har taushetsplikt

3.4 Reglement for menighetsmøtet (tidl. pkt. 3.3)

Sist endret av Synoden 2011

For menighetsmøtet gjelder i første rekke de bestemmelser som er gitt i Forfatningens § 9 Menighetsmøte. Videre gjelder følgende:

1. Menighetsmøtet innkalles med minst 8 - åtte - dagers varsel. Saksliste og nødvendige sakspapirer deles ut i god tid. Før menighetsmøtet gis det en rimelig tidsfrist for menighetens medlemmer til å fremme saker før *menighetsstyret* setter opp sakslisten *etter innkomne saker fra råd og virksomhet*. Det kan ikke fattes vedtak i saker som ikke er anmeldt til sakslisten før møtet.

5. Deretter godkjennes innkalling og saksliste. Som regel leder *styreleder* møtet, men dersom denne ønsker å bli fritatt, kan en annen velges til møteleder.

6. De saker som skal behandles av menighetsmøte er:

- a) Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner.
- b) Delegering av presbyteriets rolle som eldsteråd i gitte situasjoner
- c) Valg av menighetens representant(er) til presbyteriet. Representantene velges etter innstilling fra eldsterådet. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall.
- d) Valg av menighetens representant(er) til synoden. Representanten(e) velges etter innstilling fra *menighetsstyret*. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. Eldsterådet innstiller på minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Innstillingen gjøres kjent for *menighetsstyret* før dette fremmer sin innstilling. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. De representanter som velges blant alle medlemmer med stemmerett, kan også være forstandere eller øvrige medlemmer av menighetens eldsteråd.
- i) *Valg av leder av og medlemmer til menighetsstyre.*

Synodestyrets vurderinger

Synodestyret mener at dagens ordning gir rom for en relativt stor grad av fleksibilitet, noe vårt notat fra 2015 om styring i lokalmenigheten, også viser. Innenfor denne ordningen er det stort rom for delegering. Vi kan ikke se at det trengs noen forfatningsendringer for å legge til rette for lokale variasjoner som tjener den enkelte menighet best mulig. Det er med dagens ordning heller ikke noe i veien for å nedsette et eget strategiutvalg, for eksempel.

Synodestyret mener at forslaget til endringer fra Kristiansand, Brunlanes og Stavern, både er for uoversiktlig og at det ikke nødvendigvis vil passe alle våre menigheter bedre enn dagens ordning. Vi vil derfor foreslå å ivareta, og styrke, fleksibiliteten som ligger i dagens ordning. Dette vil vi tydeliggjøre gjennom følgende endringer i reglement for eldsteråd. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift.

Vi har også flyttet avsnitt 4 og 5 opp, slik at disse blir avsnitt 2 og 3.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget fra Kristiansand, Stavern og Brunlanes avvises. Synoden vedtar følgende endringer av reglement for eldsteråd:

3.1 Reglement for eldsteråd

Delegering og oppgavefordeling

De oppgaver som samlet påligger eldsterådet, bør i de fleste tilfeller fordeles innen rådet etter de enkelte medlemmers nådegave og anlegg. I praksis vil mange av oppgavene falle på forstanderen - spesielt når det gjelder forkynnelse og ledelse av menigheten.

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom menighetsråd, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette aktuelt. *For eksempel kan det nedsettes eller velges et organ til å ta seg av den jevnlige drift av menigheten, og utvalg til å arbeide med visjoner og strategi for menigheten. Det kan utarbeides lokale retningslinjer for slike organer.* Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.

Eldsterådet står fritt til å fordele oppgaver og ansvar mens det selv står med det endelige ansvar. En aktiv holdning til delegering av arbeidsoppgaver vil både kunne bidra til å ta i bruk flere av de nådegaver som finnes i menigheten, og gi de eldste større mulighet til å prioritere arbeidet med ord og sakramenter.

Forstanderen står ansvarlig overfor øvrigheten, er den eneste som har vigselsrett og må til enhver tid rette seg etter gjeldende lover.

Omsorgen for medlemmene krever at de eldste kjenner den enkelte. Her vil det i de fleste tilfeller være nødvendig å dele menighetens medlemmer inn i grupper/kretser slik at den enkelte eldste får ansvar for sin gruppe/krets.

Eldsterådets medlemmer kan også trekkes inn i ledelse av gudstjenester og forrette natverd selv om forstanderen er til stede.

Vedlegg til Synodesak 15/2017: Styring og ledelse i lokalmenighet

Begrunnelse

Fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

B. Opprettelse av menighetsstyre

I sin vurdering av vårt forslag mener synodestyret at det er uoversiktlig. Derfor vil vi her gi forslaget en bredere begrunnelse. Videre hevder synodestyret at dagens ordning gir nødvendig rom for delegering av oppgaver. Til det vil vi svare: Hvis vårt forslag hadde omhandlet hvordan eldsteråd og diakonråd bedre kan delegerer sine oppgaver ville vi vært enig med styret. Forfatningen gir stor grad av delegeringsmuligheter. Men forslaget handler ikke om delegering, men om *formalisering* av et styre

- som har større forankring i menigheten,
- er mer i tråd med nådegaveprinsippet Frikirken bygger på og som
- mer samsvarer med ordninger ellers i organisasjonslivet.

I det fremlagte forslaget skjelnes det klarere mellom styring og ledelse i menigheten og man balanserer nådegavetjenesten og de faste tjenester i menigheten i større grad enn i dag. I forfatningen basisparagraf 3, står det bl.a.: "*Han (Kristus) styrer og leder kirken gjennom de nådegaver han gir og de embeter (tjenester) han har innsatt.*" Dette gir et godt utgangspunkt for vår tenkning om forholdet mellom forskjellige kirkelige tjenesteoppgaver og ansvarsroller – og som har sin basis i Det nye testamentets arbeidsdeling mellom åndelige og timelige oppgaver; for eksempel at de eldste skal vie seg til «bønnen og tjenesten med Ordet» (Apg 6,4).

Vår vurdering og begrunnelse

1. Frikirken har en ordning der de som er ordinert til tjeneste med ord og sakrament (den prestelige tjenesten) også har *styringsansvaret* - siden eldsterådet utgjør menighetsstyret (§ 4). Dette har vi fra presbyteriansk kirketenkning der «lærende» og «styrende» eldste utgjør eldsterådet. Frikirken forlot denne skjelningen i 1990-årene etter behandlingen av en utredning om eldstetjenesten i Frikirken (1985) som vektla det nytestamentlige nådegaveprinsippet på bekostning av skotsk presbyteriansk kirkeforfatning. Mye har skjedd i våre menigheter etter dette; nådegaveundervisning og nådegavekurs, personlig kompetanseutvikling og tjenstedifferensiering.

Men: Er det rett at den som er vigslet til tjeneste som forkynner og åndelig leder automatisk også skal sitte med *ansvar* for drift, økonomi og forvaltning av menighetens ressurser - og å ha personlig utrustning til dette? Og: Styrings- og forvaltningsgavene er vel ikke forbeholdt «pastoratet»? Skal vi fortsatt la en presbyteriansk kirketenkning overstyre en luthersk embetsforståelse (forkynnelsen av evangeliet og nådemiddelforvaltningen)?

2. Vår ordning kan synes å ikke ta vår egen forfatning § 3 på alvor der nådegaveprinsippet og skjelning - men også samspillet - mellom faste tjenester og de ulike nådegavene beskrives. Vi trenger et styre for menigheten som består av personer med ulike gaver, erfaringer og kompetanse. Som forvaltningsorgan bør det sammensettes av personer med god innsikt i hele menighetens oppdrag og virksomhet, også økonomi i vid forstand. Samlet bør det også gjenspeile menighetens alderssammensetning.

3. Pastorer og eldste - som ansatte og med tillitsverv gitt av menigheten - bør derfor ikke alene utgjøre menighetsstyret, men være representert der. Et menighetsstyre skal sørge for at lederskapet holder seg til de vedtak menigheten har fattet hva strategi og forvaltning angår (jf. budsjett og planer). Derfor bør ikke ansatte og tillitsvalgte i samme sak være premissleverandører, lede saksbehandlingen i menighetsmøtet og sørge for effektivering. Vi må ikke komme i den situasjonen at vi for eksempel i ansettelses- og disposisjonssaker sitter på begge sider av bordet.

4. Flere av våre menigheter har en form for menighetsstyre med både menighetsvalgte og med representanter fra diakonat og pastorat - og i tillegg: FriBU. Sammensetning og størrelse varierer ut fra menighetenes størrelse og ledertilfang. Virkeligheten har presset dette fram over flere år.

5. Og rent juridisk: Ansatte og "innsatte" (pastorer, eldste og diakoner) bør ikke ha et overordnet ansvar for menighetens drift, økonomi og budsjett. Dette ansvaret bør hvile på et menighetsvalgt styre. I dag er det pastor og eldste som forplikter menigheten med sine underskrifter, jf. Brønnoysundregisteret. Etter vårt syn burde det være slik at en menighetsmøtevalgt styreleder tegnet sammen med menighetens hovedforstander, jf. også Lov om trdomssamfunn og ymist anna.

Fra ledelsestenkningen

Følgende gir en beskrivelse av hvordan vi forstår styring og ledelse i kristne menigheter og spesielt i Frikirkens.

Styring

Et styre er en gruppe personer som leder en organisasjon, bedrift, eller en myndighetsetat. Styremedlemmene i styret til en bedrift velges av eierne som deres representanter for å ivareta eiernes interesser i styrearbeidet. Styremedlemmene i styret til en organisasjon velges av medlemmene i organisasjonen. Styremedlemmene i styret til en myndighetsetat utpekes av et overordnet myndighetsorgan. Et styre ledes normalt av en styreleder, formann eller en president. (*Wikipedia*)

Overført på et kirkelig landskap kan det i korte trekk beskrives slik: Den lokale menighet er organisasjonen. Medlemmene er eierne. Menighetsmøtet velger styremedlemmer. Menighetsstyret har som mandat å ivareta menighetens formål, ressurser og virksomhet ut fra det verdigrunnlaget kirkesamfunnet den er del av har. *Styrets funksjon er dermed av særlig kontrollerende karakter.*

Lederskap

En leder i bibelsk sammenheng er en person med gudgitte evner og et gudgitt ansvar for å påvirke en bestemt gruppe av Guds folk i retning av Guds formål med denne gruppen. (*Robert J. Clinton*)

Den daglige/jevnlige drift av Frikirkens menigheter ledes av pastor, eldste og diakoner – i samspill med ledere for barne- og ungdomsarbeidet, voksenarbeidet og ulike virksomheter. De ledere og tjenestegrupper vår forfatning foreskriver er ansatt og/eller vigslet til vedvarende tjeneste (pastor og eldste) eller til åremålstjeneste (diakoner). I dette lederskapet skal finnes ledere som er tjenere (diakoner), ledere som er husholdere (forvaltere), ledere som er hyrder (forkynnere, veiledere og sakramentsforvaltere), ledere som er sjelesørgere, forbedere osv. *Lederskapets funksjon er dermed av særlig åndelig og visjonær karakter.*

En sunn ledelse og styring i menigheten forutsetter en skjelning mellom de ansattes og tillitsvalgtes daglige ledelsesoppgaver og det valgte styrets ansvarsrolle. Da kan også et godt samspill mellom det visjonære og kontrollerende fungere.

Vårt forslag til Synoden 2017:

- Menighetsmøtet velger et bredt sammensatt styre for en valgperiode, og dette defineres som menighetens styre.
- Pastorer og eldste utgjør eldsterådet med hyrde- og læreansvar som i dag, men *uten* styre-/ drifts-/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver.
- Diakonene utgjør diakonrådet med fellesskapsbyggende oppgaver som i dag, men *uten* styre-/drifts-/økonomiansvar, men med vektlegging på tjenesteoppgaver.

Endring av forfatning og reglement for opprettelse av menighetsstyre og skjelning mellom styring og ledelse: Se sidene 19 – 22 i Synodedokumenter til menighetsbehandling 2017.

Sak 16/2017: Gjenopprettelse av misjonsstyret

Fra Arendal Frikirke

Begrunnelse for forslaget:

«I 2016 feiret vi 100-årsjubileum for Frikirkens misjon. Fra misjonens første år ble misjonsarbeidet ledet av et misjonsstyre. Frikirken hadde et misjonsstyre de første 95 av misjonens 100 års historie. Så ble styret nedlagt, og oppgavene ble overført til synodestyret. Mange arbeidskrevende og kompliserte oppgaver ble flyttet opp til synodestyret, og medførte at synodestyret fikk problemer med å ivareta sin utvidede oppgave.

Frikirkens ulike styrer, som misjonsstyret og skolestyret, velges av Synoden, og står også til ansvar overfor Synoden. Det er en avgjørende forskjell, både prinsipielt og praktisk, mellom et misjonsstyre og et rådgivende utvalg/ressursgruppe for synodestyret.

Vi tror at et styre bestående av mennesker med en særskilt kompetanse, kunnskap og kjærlighet til misjonen vil være en styrke for Frikirkens misjonsarbeid. De vil også ha større anledning til å følge opp arbeidet og arbeiderne på en god måte.»

Forslag til vedtak:

«Synoden vedtar å reetablere Frikirkens misjonsstyre som ble nedlagt for 5 år siden.»

Synodestyrets vurdering:

Nedleggelsen av misjonsstyret var en del av en større omorganisering av Frikirkens fellesarbeid. Dette var resultatet av en lang og grundig prosess for å få til en mer helhetlig ledelse av Frikirken. Vi mener det vil være svært uheldig om man gjenopptar deler av den gamle ordningen uten å ha sett på helheten og vurdert hvilke konsekvenser dette vil få.

Synodestyret deler ikke Arendal Frikirkes oppfatning av hvordan vi ivaretar vår rolle som misjonsstyre. I perioden fra november 2014 til februar 2017, har synodestyret behandlet 24 saker om vårt misjonsarbeid. I tillegg kommer AU saker, orienteringssaker og andre saker som også berører misjon. Synodestyret har søkt råd hos enkeltpersoner og grupper, etter hvilken kompetanse som har vært nødvendig i de ulike sakene. Heller ikke et eget misjonsstyre vil kunne ha all kompetanse innenfor styret. Synodestyret ser viktigheten av et bredt engasjement for misjon og mener vi kan bli mye bedre på organiseringen av ulike referansegrupper og ressursgrupper. Disse kan med fordel gjøres offentlig kjent i kirkesamfunnet. Vi ser også nødvendigheten av en gjennomgang av vår misjonsstrategi og organisering, men er tydelige på at gjenopprettelse av misjonsstyret ikke er løsningen.

Synodestyret deler oppfatningen av at det er en avgjørende forskjell mellom et misjonsstyre og et rådgivende organ. Dette var også et av argumentene for å endre strukturen i 2011.

Synodestyrets forslag til vedtak:

Forslaget fra Arendal Frikirke avvises.

Sak 17/2017: Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement

Fra Porsgrunn Frikirke

Bakgrunn

Den Evangelisk Lutherske Frikirke markerte i 2016 hundre år med eget misjonsarbeid. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke er takknemlig for at vi som menighet får stå i misjonens tjeneste med å bringe det gode budskapet om Jesus Kristus til folkeslagene. Vi opplever at Frikirkens felles misjonsarbeid har vært, - og er fortsatt, til velsignelse for vår menighet og et viktig fellesprosjekt for vårt kirkesamfunn.

I en tid med store endringer i kirkesamfunnet så vel som i misjonen, ser vi imidlertid et behov for en gjennomtenkning og bevisstgjøring når det gjelder målsettinger og strategier. Vi foreslår derfor en bred gjennomgang av Frikirkens videre misjonsengasjement. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke leverte derfor nevnte forslag til Synodestyret i brev av 30.11.16, hvor vi pekte på to mulige alternative strategier:

Alternativ 1: Et hurtigarbeidende utvalg, nedsatt av Synodestyret snarest, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2017

Alternativ 2: Et utvalg, nedsatt av Synoden 2017, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2020.

Vi opplever at saken har hast. Derfor har vi primært ønsket oss et hurtigarbeidende utvalg. Synodestyret har meldt tilbake at de ikke ser det som mulig å gjennomføre alternativ 1, men at de vil støtte hovedansvarlig i det foreslåtte alternativ 2 fra eldsterådet i Porsgrunn Frikirke.

Saksopplysninger

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke representerer ikke ett bestemt syn når det gjelder Frikirkens fremtidige misjonsarbeid. Utgangspunktet har vært at saken er så viktig at den bør utredes. Kirkens satsinger, også på dette området, må være tuftet på felles prioriteringer og vedtatte strategier.

Under arbeidet med saken er enkeltpersoner i Frikirken blitt kontaktet for å få deres synspunkter på det som var en foreløpig skisse til et vedtak. Om lag ti av disse tjue kom med innspill, noen korte, andre mer utførlige. Disse enkeltpersonene representerer til dels forskjellige miljøer, erfaringer og vektlegginger innenfor Frikirken når det gjelder arbeidsmetoder og veivalg for misjonen. Til tross for ulikheter støtter tilbakemeldingene forslaget om en bred gjennomgang av temaet.

Forslaget med kommentarer og vurderinger

Forslaget går ut på at Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

• Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller

En bred gjennomgang bør inneholde en beskrivelse av Frikirkens samlede misjonsengasjement, både sentralt og lokalt, på grunnlag av innhentede opplysninger om satsinger, arbeidsmetoder, omfang, økonomi osv.

Videre bør utredningen fremskaffe tydelige, alternative organisasjonsmodeller, inkludert styringsmodeller. Her vil det være nærliggende å ta utgangspunkt i de innhentede opplysninger, men også i modeller som er kjent fra andre kirkesamfunn som Frikirken naturlig kan sammenlikne seg med.

• **Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang**

Dette er grunnleggende spørsmål som det vil være naturlig å besvare som følge av vurderingene over. Utredningen bør ha blikk for at våre menigheter har ulike forutsetninger/ressurser. Den bør også vurdere viktigheten for et kirkesamfunn av å stå sammen om felles misjonsarbeid, i forhold til behovet for lokalt eierskap og nærhet til misjonsprosjekter og hjelpearbeid.

• **Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid**

Misjonsutvalgets arbeid bør hjelpe Synoden til å finne en farbar vei gjennom tydelige mål og mest mulig samlende strategier for kirkesamfunnets og menighetenes misjonsengasjement fremover.

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke ønsker ikke å binde Misjonsutvalget, men vil egen del nevne noen momenter som kan danne utgangspunkt for et arbeid med mål og strategier:

- Misjonshistorisk utvikling gjennom Frikirkens 140-årige historie
- Forholdet mellom tradisjon og fornyelse i Frikirkens misjonsarbeid
- Hvilken vedtatt strategi gjelder for Frikirkens misjonsarbeid i dag?
- Beskrivelse av Frikirkens samlede misjonsengasjement, sentralt og lokalt
- Vektlegging av arbeid blant «unådde» i forhold til satsing på mer tradisjonelt misjonsarbeid og oppfølging av samarbeidskirker gjennom samarbeidsprosjekter
- Utsending av misjonærer versus bruk av nasjonale medarbeidere
- Mulig tett samarbeid med andre lutherske misjonsorganisasjoner
- Satsing på kontaktmisjonærer, utsendt av Frikirken
- Bruk av korttidsmisjonærer til spesielle oppdrag, blant annet frivillige og/eller medlemmer med spesialkompetanse
- Initiativ og satsinger med lokal forankring versus felles satsinger
- Frikirkens profil som et luthersk kirkesamfunn i forhold til samarbeidskirker/organisasjoner
- Forholdet mellom misjon og hjelpearbeid

• **Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell**

Dette punktet henger nøye sammen med de vurderinger som er nevnt ovenfor.

Det handler også om hvordan Frikirken best mulig kan forkynne kallet til misjon, inkludert givertjeneste, formidling av kallet til tjeneste og støtte til dem som går inn i en tjeneste for misjonen.

Utredningen med forslag til vedtak i Synoden 2020, må koples tydelig til budsjett og andre planer for perioden.

• **Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden**

Forslag og kommentarer i denne saken er ikke ment å være uttømmende i forhold til hva saken gjelder. Misjonsutvalget må stå fritt til å trekke inn andre momenter, tilgjengelig kunnskap og ressurspersoner som kan bidra til å utføre oppdraget.

Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet.

Misjon er et helt avgjørende anliggende for et kristent kirkesamfunn. Da er det viktig at misjonsinnsatsen organiseres, ledes og koordineres på en slik måte at det kan samle menighetene gjennom felles, målrettede satsinger som mange kan identifisere seg med.

Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.

Frikirkens samlede misjonsengasjement preges i dag av stort mangfold. Det er viktig at dette gjenspeiles gjennom misjonsutvalgets sammensetning. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke vil ikke foreslå medlemmer til utvalget. Misjonsutvalgets medlemmer bør velges av Synoden 2017 etter innstilling fra valgkomiteen, under forutsetning av at Synoden nedsetter Misjonsutvalget.

Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

Oppgaven må gis høy prioritet. Arbeidet vil kreve bred faglig kompetanse og utredningskompetanse. Dette må sikres i budsjettet som skal vedtas av Synoden i 2017, forutsatt at Synoden velger å nedsette utvalget.

Forslag til vedtak fra Porsgrunn Frikirke

Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

- *Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- *Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- *Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- *Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- *Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.

Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret er takknemlig for det sterke misjonsengasjementet som finnes rundt i våre menigheter. Vi er av den oppfatning at det har vært både rett og godt at vårt misjonsarbeid har blitt fokusert mer mot unådde folkegrupper og innvandrere i Norge. Samtidig ser vi nødvendigheten av en avklaring og bevisstgjøring rundt lokalmenighetens eierskap og ansvar for vårt felles misjonsarbeid. Samarbeid, organisering og økonomi er viktige momenter som bør drøftes videre.

Synodestyret viser til at synoden 2017 skal behandle og vedta målsetninger for hele kirkesamfunnet som inkluderer vårt misjonsarbeid og engasjement for mennesker som ennå ikke tror på Jesus.

Synodestyret har positive erfaringer fra strategisamlingen i januar 2017 og bønnesynoden i 2013, og anbefaler at vi bruker disse erfaringene når vi skal arbeide med mål og strategier for kirkens felles misjonsarbeid.

Vi støtter fullt ut hovedansliggende i forslaget fra Porsgrunn Frikirke, men fremmer et noe justert forslag for å sikre en bredest mulig prosess.

Synodestyrets forslag til vedtak

1. Synoden nedsetter en arbeidsgruppe som skal forberede og gjennomføre en prosess som leder frem til et bredt sammensatt drøftingsmøte om Frikirkens misjonsarbeid. Her drøftes blant annet:

- *Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- *Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- *Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- *Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- *Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Synoden ber om at hvert presbyterium stiller med 10 utsendinger til drøftingsmøtet, hvor 40 prosent skal være under 40 år og minst 40 prosent fra begge kjønn.

Det er viktig at prosessen munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Arbeidsgruppa sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar.

Arbeidsgruppa tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

2. Synoden velger en arbeidsgruppe på fem personer ut fra kandidatene fremmet av valgkomiteen.

Sak 18/2017: Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjonsgave

Fra Fredrikstad Frikirke

Bakgrunn

Hvor mye den enkelte menighet årlig skal betale i tilskudd til fellesarbeidet og misjon beregnes i dag ut fra antall medlemmer med stemmerett i menigheten¹.

Men antall medlemmer med stemmerett gir ikke nødvendigvis et riktig bilde av menighetens økonomi og betalingsevne². En mer rettferdig fordeling av felles økonomiske forpliktelser vil derfor være at menighetenes inntekter legges til grunn for menighetstilskuddet/menighetsgaven³.

Med et inntektsbasert menighetstilskudd vil kirkesamfunnet unngå de utfordringene som lett dukker opp med en medlemsbasert tilskuddsmodell⁴.

Forslag til vedtak:

Synoden ber synodestyret om å innføre en inntektsbasert tilskudds- og gaveordning fra og med 2019.

Synodestyrets vurdering:

Vi ser behovet for å vurdere nye modeller for tilskudd, gaver og støtteordninger, men mener det er for tidlig å gjøre et vedtak om en bestemt modell uten at man har regnet på hvilke konsekvenser dette vil få for enkeltmenigheter. Det er dessuten varslet store endringer i statsstøtten til trossamfunn, og det vil være behov for en evaluering av utviklingsfondets utdelinger i løpet av kommende synodeperiode.

Synodestyret fremmer derfor et alternativt forslag til vedtak.

Forslag fra Synodestyret:

Synoden ber synodestyret utrede en inntektsbasert modell for menighetens bidrag til fellesarbeidet, og å vurdere denne opp mot dagens medlemsbaserte modell. Tilskudd fra menighetene må også sees i sammenheng med forvaltningen av offentlige tilskudd og utviklingsfondets midler.

1 Alle menighetenes totale inntekter, med fratrukk fra noen faste poster som fremkommer på statistikkskjemaet, deles på totalt antall medlemmer i kirkesamfunnet med stemmerett. Da fremkommer det en sum pr. medlem som hver menighet skal betale for, både i form av tilskudd og gaver.

2 Eks: Menigheter med relativt mange unge medlemmer med liten betalingsevne, betaler forholdsvis mer av sine inntekter enn menigheter med medlemmer med stor betalingsevne.

3 Man summerer som før alle menighetenes inntekter med de fradrag som fremgår av statistikkskjema, men i stedet for å bruke menighetens medlemmer som et forholdstall til kirkesamfunnets totale medlemmer, brukes menighetens inntekter som et forholdstall til kirkesamfunnets totale inntekter.

4 Eks: Man unngår at menigheter vegrer for å jobbe strategisk med menighetsvekst i form av økende antall medlemmer med stemmerett, fordi de i neste omgang vet at dette medfører en merkostnad.

Sak 19/2017: Forvaltning av sakramentene

Fra Kongsberg Frikirke

Kongsberg Frikirke foreslår følgende endring av forfatningen: §7, 3. avsnitt, siste setning endres fra:

«Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger»

til

«Som ordinerte tjenere i kirken har de ansvar for forvaltningen av sakramentene og andre kirkelige handlinger».

Hensikt med forslaget:

Stimulere til en samtale i Synoden om vilkårene for og viktigheten av et multipliserende, smågruppebasert menighetsliv i en postmoderne tid, der blant annet nattverden har en sentral plass i dette.

Bekreft og tilpasse DELFs kirkeordning for en postmoderne tid slik at eldsterådet kan utøve sitt ansvar innenfor menighetsfellesskap der det er en normalordning med sakramentsforvaltning i mindre enheter, huskirker og lignende.

Begrunnelse for forslaget:

Forslagets hensikt er å sikre gode ansvarsforhold der det kan åpnes for og oppmuntres til en normalordning i den enkelte menighet, dersom menigheten ellers ønsker dette, der nattverdfeiringen blir mer tilgjengelig og/eller det kan oppmuntres til fullverdig menighetsliv i husgrupper og lignende.

Slik forfatningen er skrevet i dag gir DELFs ordning en anvisning om at det er eldsterådets medlemmer personlig som skal forestå forvaltningen av sakramentene, også den praktiske delen. Dette har vist seg for rigid i forhold til den type menighetsliv som har vokst fram i vår tid. Derfor vedtok Synodemøtet i 2002 en bestemmelse om at eldsterådet kunne delegere nattverdsfeiringen til ansvarlige i mindre grupper. Denne bestemmelsen har vært i aktiv bruk i flere av Frikirkens menigheter, og forfatningen bør bearbejdes slik at denne praksisen kan være en normalordning for menighetslivet der menigheten selv ønsker det. En videreføring av delegeringsordningen framstår som en bakpå og lite framtidretta handling som ikke i tilstrekkelig grad inviterer til at det kan være en alminnelig og oppmuntringsverdig praksis med en nattverdsfeiring i de små fellesskapene.

Over lengre tid har det etablert seg en stor grad av felles oppfatning om at små fellesskap og grupper er en sunn og nødvendig del av et velfungerende menighetsliv. De små fellesskapene kan ha særlige kvaliteter i forhold til menighetsliv på tvers av generasjonene, livsnære fellesskap, disippeltrening, ansvarliggjøring og organisk liv. Enkelte menighetsfellesskap legger sågar vekten på det lille fellesskapet i så stor grad at dette mer eller mindre kan sies å utgjøre en hovedsamling for mange av menneskene som tilhører menighetsfellesskapet. Under slike livsvilkår skal det være naturlig å oppmuntre til sakramentsforvaltning i de små gruppene, dersom menigheten ønsker det.

Endringen åpner for en mindre hierarkisk organisering av menighetslivet, der eldsterådets ansvar ikke endres, men praksis kan harmoniseres med menighetslivets organisering og fordeles på andre ansvarlige medlemmer i fellesskapet.

Vi ser det bibelske vitnesbyrdet om de første kristne i Apostlenes Gjerninger 2,42-47. Hva betyr uttrykket «I hjemmene brøt de brødet»? Denne setningen rommer dybder og liv, og forteller oss mye om livet i den kristne kirke. Hjemmene og familien og relasjonene mellom generasjonene var en sentral del av menighetens liv; et kjennetegn, et framtrædende særpreg. Vi tror det var slik fordi man brøt brødet i hjemmene og spiste sammen. Når det står slik, er det neppe en tilfeldig valgt formulering. Dette portrettet til vitenskapsmannen Lukas er ikke laget på slump. De gjorde det faktisk slik, og noe av det som kirken til alle tider har holdt som mest konstituerende, mest materialisert Jesus-tro fysisk, påtagelig, skjedde i hjemmene, og det var knyttet til måltidsfellesskapet – de spiste sammen med oppriktig glede og de brøt brødet. Når Frikirkens forfatning har gjort det nødvendig med et eget vedtak for å myke opp og gi rom for menighetsliv der man bryter brødet i hjemmene, er det tankevekkende i forhold til både utfordringer i tiden og det bibelske vitnesbyrdet, og bør endres.

Følgende ble vedtatt av Synoden 2002 (sak 16/2002):

Synoden mener at det innenfor dette reglement* kan åpnes for at menigheter som har cellegrupper og husfellesskap som en integrert del av sitt arbeid, eller som en strategi for et geografisk område, kan ha nattverd i disse gruppene. Nattverden forrettes da av en eldste eller pastor og må anses og tillyses som en del av menighetens samlede og offentlige nattverdfeiring.

Ved samlinger i menighetens regi der menigheten ønsker at nattverd feires, og ingen av menighetens ordinerte kan forrette, kan eldsterådet delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Det har fungert, og det er vanskelig å se noen god grunn til at dette ikke bør bekreftes som en normal endring ved å endre forfatningen.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret forstår Kongsberg Frikirkes anliggende, men mener at dette allerede er ivare tatt i dagens forfatning og reglement. Vi deler ikke Kongsberg Frikirkes oppfatning av at det er eldsterådets medlemmer som personlig må forrette nattverden.

Fra reglement for eldsteråd:

1. Sørge for Guds Ords forkynnelse og sakramentenes forvaltning.

Synodestyret forstår formuleringen slik at dette kan ivaretas ved å gi andre rett til å forrette nattverd i husfellesskap og ved andre samlinger i menighetens regi.

I Synoden 2002 ble det også tydeliggjort at eldsterådet kan delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget avvises, da vi mener at Kongsberg Frikirkes anliggende er ivaretatt i dagens ordlyd i forfatning og reglement.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget deler synodestyrets oppfatning av og grunngivelse for at forslaget fra Kongsberg menighet om sakramentsforvaltning, bør avises. I saksframlegget bruker synodestyret både begrepet innstilling og begrepet forslag. Normalt er det synodens arbeidskomiteer som innstiller til vedtak i synoden, på bakgrunn av forslag som er oversendt den.

Sak 20/2017: Valg

Fra valgkomiteen

Kandidater til synodestyret

Leder

Jarle Skullerud
Smaalenene Frikirke

Nestlederkandidater

Anne Mari Schiager Topland
Arendal Frikirke

Geir Langen
Sula Frikirke

Pastorkandidater

Bjørn Roger Stien
Namsos Frikirke

Geir Øystein Andersen
DEL F Kongsberg menigheter

Geir Langen
Sula Frikirke
(om han ikke blir nestleder)

Eldstekandidater

Ole Johnny Møyholm
Randaberg Frikirke

Tone Moseid
Bryne Frikyrkje

Øystein Samnøen
Hamar Frikirke

Björg Rødland
Vågsbygd Frikirke

Geir Nordkil
Bodø Frikirke

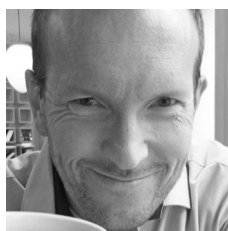
Mangler to eldstekandidater



Jarle Skullerud



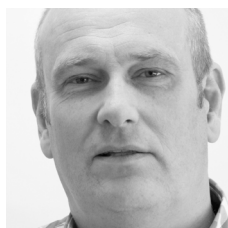
Anne Mari Schiager
Topland



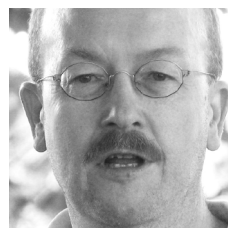
Geir Langen



Bjørn Roger Stien



Geir Øystein
Andersen



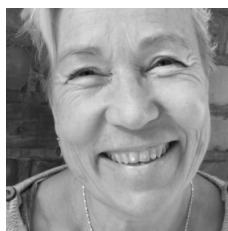
Ole Johnny Møyholm



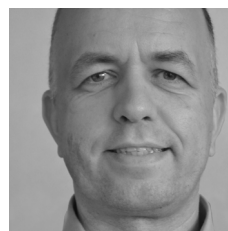
Tone Moseid



Øystein Samnøen



Björg Rødland



Geir Nordkil

Kandidater til synoderådet

Vestre

Andreas Voie, Randaberg Frikirke

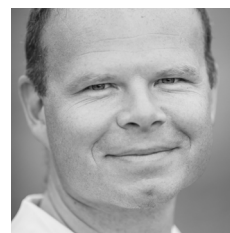
Jan Magne Goksøy, Herøy Frikyrkje

Håvard Hollerud, Bønnes Frikirke

Kjersti Gulli Petersen, Ørsta Frikyrkje



Andreas Voie



Jan Magne Goksøy

Søndre:

Leif Inge Jensen, Songe Frikirke

Stein Vegard Antonsen, Vågsbygd Frikirke

Tor Harry Nordvoll, Birkeland Frikirke

Bjørn Einar Strandberg, Østsida Frikirke (vara)

Mangler én kandidat



Håvard Hollerud



Kjersti Gulli Petersen

Østre:

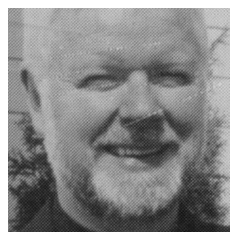
Per Eriksen, Fredrikstad Frikirke

Arne Hersdal, Brunlanes Frikirke

Johan Valen Sendstad, Oslo Østre Frikirke

Arne Kristiansen, Stavern Frikirke

Ketil Willard, Greåker Frikirke (vara)



Leif Inge Jensen



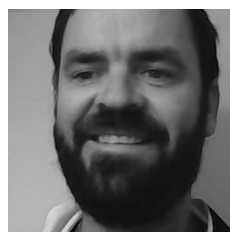
Stein Vegard
Antonsen

Nordre:

Jan Frostestad, Sortland Frikirke

Yngve Andersen, Alta Frikirke

Kjell Hestmo, Namsos Frikirke (vara)



Tor Harry Nordvoll



Bjørn Einar
Strandberg



Per Eriksen



Arne Hersdal



Johan Valen-Senstad



Arne Kristiansen



Ketil Willard



Jan Frostestad



Yngve Andersen



Kjell Hestmo

Forfatningsutvalget

Leder

Heidi Aarmo Lund, Tromsø Frikirke

Styremedlemmer

Karoline Netland, Stavern Frikirke

Leif Erik Nilsen, Bergen Frikirke

Endre Sagedal, Kristiansand Frikirke

Unni Westli, Oslo Østre Frikirke

Terje Solberg, Oslo Østre Frikirke

Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad, Lillesand Frikirke (vara)

Lønnsutvalget

Leder

Mari Espelid, Bergen Frikirke

Styremedlemmer

Trond Løvgren, Oslo Østre Frikirke

Olav Ausel, Randesund Frikirke

Hilde Ottosen Svendsen, Bergen Frikirke

Mangler to vara

Revisor

BDO AS

Stavern folkehøyskole

Leder

Maria Strømme Korsvik, Randesund Frikirke

Styremedlemmer

Knut-Inge Anvik Johansen, Stavern Frikirke

Olaf Skjævestad, Porsgrunn Frikirke

Hans Petter Hammersmark, Stavern Frikirke

Svein Kristian Waale, Brunlanes Frikirke (vara)

Jan Tanggaard, Brunlanes Frikirke (vara)

Mangler én kandidat

Nordtun HelseRehab

Leder

Inger Stokstad, Treungen Frikyrkje

Styremedlemmer

Aksel Olsen, Rødøy Frikirke

Aud Angell, Meløy Søndre Frikirke

Jan Sahl, Den norske kirke

Margareth Frøseth Li, Tverlandet Frikirke

Mangler én kandidat

Valgkomité

Komité 12 foreslår kandidater

Sak 21/2017: Eventuelt

Tid og sted for Synoden 2020.